

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΥΡΙΖΑ ΓΙΑ ΤΟ 1^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΥΡΙΖΑ**

**“Δεν Γυρνάμε Πίσω
Μαζί Να Χαράξουμε Τον Δρόμο”
«ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ-ΑΓΩΝΑΣ-ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»**

6-9 ΑΠΡΙΛΗ/ΑΘΗΝΑ

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1ο:

Ο Καπιταλισμός σήμερα. Αναζητώντας ένα νέο σημείο ισορροπίας	2
Εισαγωγή	2
1.2 Οι 3 όψεις του πολιτικού ανταγωνισμού	3
1.3 Ο κόσμος	6
1.4 Ευρώπη.....	8

Κεφάλαιο 2ο:

Ο ΣΥΡΙΖΑ στην Κυβέρνηση. 2 Χρόνια αγώνα και σύγκρουσης	11
2.1 Η 1η περίοδος διακυβέρνησης	11
2.2 Η 2η περίοδος διακυβέρνησης	15
2.3 Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα	18
2.4 Η αστική παλινόρθωση και το σχέδιο της αριστερής παρένθεσης	22
2.5 Για τη στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ	23

Κεφάλαιο 3ο:

Η Νεολαία σήμερα	26
3.1 Νεολαία και πολιτική.....	26
3.2 Η κατάσταση στην εργασία.....	27
3.3 Η κατάσταση στην παιδεία.....	29
3.4 Για το ζήτημα των δικαιωμάτων των νέων.....	32

Κεφάλαιο 4ο:

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ	37
4.1 Ο Σοσιαλισμός του 21 ^{ου} αιώνα είναι ο στρατηγικός στόχος της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ.....	37
4.2 Νεολαία-Κόμμα-Κυβέρνηση	39
4.3 Από τον Ιούλιο του 2015 στην 2η Συνδιάσκεψη και το 1ο συνέδριο	40
4.4 Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ παρούσα στους χώρους όπου ζει, σπουδάζει, εργάζεται και δημιουργεί η νέα γενιά	42
4.5 Ο διεθνιστικός ρόλος της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ.....	45

Κεφάλαιο 5ο:

Θέσεις και Προτάσεις της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ	46
5.1 Θέσεις για την εργασία	46
5.2 Θέσεις για την παιδεία.....	48
5.3 Θέσεις για τα κοινωνικά δικαιώματα των νέων	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ο ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΡΑ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΗΜΕΙΟ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη σημερινή συγκυρία, ο ταξικός ανταγωνισμός διεξάγεται στο πλαίσιο έντονων ανακατατάξεων σε παγκόσμια κλίμακα. Σε όποια γωνιά του πλανήτη κι αν στρέψει κανείς/καμία το βλέμμα του/της, υπάρχει αναβρασμός. Οι μεταβολές αυτές αντικατοπτρίζονται σε διαφορετικά πεδία: στα διάφορα σχέδια υπέρβασης της καπιταλιστικής κρίσης που επιστρατεύει το κυρίαρχο μπλοκ σε Ευρώπη και Αμερική, στον πολεμικό «πυρετό» στη Μέση Ανατολή, στα τεράστια προσφυγικά κύματα, στην αλλαγή των γεωπολιτικών ισορροπιών.

Με δεδομένη την πυκνότητα και την πολυπλοκότητα των γεγονότων, μπορούμε να ξεχωρίσουμε ορισμένα σημεία αναφοράς για την ανάλυση της διεθνούς συγκυρίας.

Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού συνεχίζει να αποτελεί το γενικό πλαίσιο που διέπει τις εξελίξεις, κάτι που αποτυπώνεται πιο εμφαντικά στον αποκαλούμενο «δυτικό κόσμο». Για τα οικονομικά και πολιτικά υποσυστήματα του δυτικού κόσμου (ΕΕ, ΗΠΑ) θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε πως το σημείο ισορροπίας που εξασφάλιζε τη συναίνεση γύρω από το νεοφιλελεύθερο τρόπο οργάνωσης των κοινωνιών Συνεχίζει να βρίσκεται υπό αμφισβήτηση από την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης μέχρι και σήμερα. Οι εφαρμοζόμενες πολιτικές λιτότητας έχουν συρρικνώσει τα δικαιώματα του κόσμου της εργασίας και δημιουργούν νέα συσσώρευση πλούτου στα χέρια λίγων.

Παράλληλα, στο δυτικό κόσμο, η απουσία αυτού του σημείου ισορροπίας έχει ως αποτέλεσμα το βάθεμα της κρίσης πολιτικής εκπροσώπησης. Ίσως για πρώτη φορά μετά το ξέσπασμα της κρίσης βλέπουμε τόσο εκτεταμένα το φαινόμενο «οι από πάνω να μην μπορούν να κυβερνήσουν όπως παλιά και οι από κάτω να μη θέλουν να κυβερνηθούν όπως παλιά». Σε Ευρώπη και Αμερική, το πολιτικό σκηνικό αναδιατάσσεται. Το αστικό μπλοκ εξουσίας αναζητά νέους τρόπους για να αναπαραχθεί, αλλά και οι κοινωνικές δυνάμεις μετατοπίζονται πολιτικά. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται η ανάδυση κομμάτων της ακροδεξιάς, εθνικιστικών κινημάτων που διεκδικούν θέσεις εξουσίας. Σε ιδεολογικό επίπεδο, διαφαίνεται η εκ νέου ανάδυση του έθνους - κράτους, που συχνά εμφανίζεται ως απάντηση σε νέες μορφές υπερεθνικής ολοκλήρωσης του κεφαλαίου.

Η ιμπεριαλιστική αλυσίδα αναδιατάσσεται. Η κατάσταση στη Μέση Ανατολή γίνεται «καθρέφτης» αυτής της αλλαγής, καθώς με αναφορά -κυρίως- στη συριακή κρίση, δημιουργούνται περιφερειακά υποσυστήματα εξουσίας, τα οποία προσπαθούν να αναβαθμίσουν την επιρροή τους στην περιοχή.

Ταυτόχρονα, το τελευταίο διάστημα παρατηρούμε μία από τις μεγαλύτερες μετακινήσεις πληθυσμών μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι μετακινήσεις αυτές παίρνουν κυρίως τη μορφή προσφυγικών κυμάτων προερχόμενων από χώρες που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση. Συνεχίζονται παράλληλα, τα κύματα των οικονομικών μεταναστών/ -στριών, οι οποίοι και οποίες αναζητούν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Η Ευρώπη και οι ΗΠΑ είναι τα βασικά κέντρα προορισμού αυτών των πληθυσμιακών μετακινήσεων.

Επιπρόσθετα, ο δυτικός κόσμος ταλανίζεται και από κρίση «ασφάλειας». Οι αυξανόμενες τρομοκρατικές επιθέσεις δημιουργούν σκηνικό φόβου που διαταράσσει πλέον την καθημερινότητα των δυτικών κοινωνιών και δίνει το πάτημα για ένταση της

αστυνομοκρατίας, περιστολή δικαιωμάτων αλλά και για όξυνση των συντηρητικών αντανακλαστικών της κοινωνίας.

1.2 Οι 3 όψεις του πολιτικού ανταγωνισμού

Ο Francis Fukuyama μίλησε για το «τέλος της ιστορίας». Οι υπέρμαχοι αυτού του ιδεολογήματος προχώρησαν στη μεταφυσική διαπίστωση της νομοτελειακής κυριαρχίας του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και της απόλυτης κυριαρχίας της ελεύθερης αγοράς. Στην πραγματικότητα, η συγκεκριμένη θέση είχε σκοπό να δείξει ότι η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο με σκοπό το κέρδος, συνιστά μια αδιαπραγμάτευτη σταθερά. Οι θιασώτες αυτής της θέσης, βρέθηκαν όμως με τον καιρό απέναντι σε ότι συμβαίνει σε όσους/-ες ιστορικά αποπειράθηκαν να εμφανίσουν την επιστημονική, πολιτική, ιδεολογική, θρησκευτική τους θέση ως θέσφατο για τις κοινωνίες. Διαψεύστηκαν.

Και αυτό συνέβη διότι, η αντίθεση όμως πλουσίων και φτωχών δεν είναι μία φυσική ανθρώπινη κατάσταση. Αντίθετα, είναι προϊόν κοινωνικών σχέσεων, συγκρούσεων και συμβιβασμών, είναι μία πολυσύνθετη κοινωνική λειτουργία που επικαθορίζει τον τρόπο που ζούμε.

Σήμερα, μετά από οκτώ (8) χρόνια παρατεταμένης κρίσης του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος, δεν θα ήταν λάθος να ισχυριστούμε πως έχουν αναδειχθεί υπολογίσιμες κοινωνικές δυνάμεις που το αμφισβητούν. Το θεωρητικό σχήμα που μιλούσε για το τέλος των ιδεολογιών, δεν έχει την αίγλη που είχε τη δεκαετία του '90, αν και ο νεοφιλελευθερισμός παρά την κρίση, παραμένει ακόμα ηγεμονικός. Όμως, η έκβαση της διαδικασίας αναζήτησης ενός νέου σημείου ισορροπίας είναι ανοιχτή. Στο παγκόσμιο σκηνικό εμφανίζονται αυτή τη στιγμή τρεις (3) όψεις του πολιτικού ανταγωνισμού: ο «παραδοσιακός» νεοφιλελευθερισμός, η επανεμφάνιση του εθνικισμού και η αμφισβήτηση της λιτότητας και το αίτημα για δημοκρατία.

Δεν αναφερόμαστε σε σχέδια τα οποία εκπονούνται από ενιαία κέντρα ή απολύτως ανάλογα στην έκφραση και στους σκοπούς τους. Αυτό άλλωστε δεν θα μπορούσε ποτέ να συμβεί σε μια περίοδο βαθιάς κρίσης του κυρίαρχου υποδείγματος.

Ο «παραδοσιακός» νεοφιλελευθερισμός

Οι υπέρμαχοι της ελευθερίας της αγοράς (σχολή του Σικάγο), με την οικονομική κρίση των αρχών του 1970, βρήκαν την ευκαιρία να κερδίσουν έδαφος, ενώ, πολλές κυβερνήσεις προθυμοποιήθηκαν να εφαρμόσουν τα προγράμματά τους. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι πρώτοι και καλύτεροι μαθητές ήταν αυταρχικά καθεστώτα όπως αυτό του Pinochet στη Χιλή που ανέτρεψε την δημοκρατικά εκλεγμένη αριστερή κυβέρνηση του Allende. Σήμερα, και μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και της ΕΣΣΔ, νεοφιλελεύθερες συνταγές έχουν εφαρμοστεί σε όλο τον πλανήτη. Το νεοφιλελεύθερο δόγμα στηρίζεται σε μία διπλή στοχοθεσία για την οργάνωση της κοινωνίας και της οικονομίας, με άξονα την αναδιανομή πλούτου από κάτω προς τα πάνω. Από τη μία η υποτίμηση της εργασίας που περιλαμβάνει πολιτικές μείωσης των αποδοχών των εργαζομένων, περιστολής των δικαιωμάτων τους, μείωση του «κοινωνικού μισθού», αύξηση της φορολογίας για τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα και φοροαπαλλαγές για τα ανώτερα κλπ. Από την άλλη οργανώνει τον περιορισμό του δημόσιου χώρου, δηλαδή την ιδιωτικοποίηση δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών (παιδεία, υγεία), τη μείωση του κοινωνικού κράτους κλπ.

Παράλληλα, κεντρικό στοιχείο της νεοφιλελεύθερης αντίληψης είναι η συρρίκνωση της δημοκρατίας και των κοινωνικών δικαιωμάτων καθώς και η αντικατάσταση της πολιτικής από τεχνοκράτες-ειδικούς/-ες, εξοβελίζοντας τον λαϊκό παράγοντα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο απέκτησε ρόλο κυρίαρχου παίκτη στη διαμόρφωση της οικονομικής και πολιτικής πραγματικότητας.

Σχεδόν μία δεκαετία μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers στις Η.Π.Α και την έναρξη της διεθνούς οικονομικής κρίσης όλο και περισσότερες κοινωνικές δυνάμεις συνειδητοποιούν τα αδιέξοδα αυτής της πολιτικής. Τα προγράμματα διάσωσης των τραπεζών αλλά και ολόκληρων εθνικών οικονομιών βασίζονται στη λιτότητα και την παρατείνουν. Στις σημερινές συνθήκες, οι δυνάμεις του νεοφιλελευθερισμού επιδιώκουν, μέσα από προγράμματα λιτότητας να διαμορφώσουν τους όρους υπέρβασης της υπάρχουσας κρίσης, δημιουργώντας νέα πεδία κερδοφορίας για το κεφάλαιο, οξύνοντας τις κοινωνικές ανισότητες, μέσα από πολύ πιο «επιθετικές» πολιτικές σε σχέση με το παρελθόν. Βασικό ζήτημα για τις δυνάμεις του νεοφιλελευθερισμού σήμερα είναι η ανταγωνιστικότητα των οικονομιών που θα επιτευχθεί συρρικνώνοντας τα δικαιώματα της εργασίας, μέσω της δημιουργίας ενός νέου καθεστώτος κεφαλαιακής συσσώρευσης, ενός καθεστώτος ασύδοτου, χωρίς περιορισμούς και χωρίς κανόνες.

Ωστόσο, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως οι επιθετικές πολιτικές λιτότητας έχουν δημιουργήσει τάσεις απονομιμοποίησης του νεοφιλελευθερισμού ως το μοντέλο εκείνο που μπορεί να εξασφαλίσει την ευημερία και την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.

Η παλινόρθωση των εθνικισμών

Η κρίση του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος δεν σημαίνει αυτόματα τη στροφή των κοινωνιών σε πιο συλλογικούς, συμμετοχικούς και δημοκρατικούς δρόμους. Ο φόβος, η απόγνωση και η ανασφάλεια που παρήγαγε η κρίση, δημιούργησε πολιτικό χώρο για την δυναμική επανεμφάνιση εθνικιστικών τάσεων. Η γραμμή της εθνικής περιχαράκωσης, η επανεμφάνιση του ρατσισμού, η εναντίωση στην παγκοσμιοποίηση, μέσω της οικονομικής περιχαράκωσης, αποτελούν πτυχές μιας νέας ακροδεξιάς δυναμικής που αναπτύσσεται στον δυτικό κόσμο.

Προφανώς, η συγκεκριμένη πολιτική τοποθέτηση δεν εντοπίζει το πρόβλημα στην ανισοκατανομή εντός της κάθε οικονομίας, έτσι ανακαλύπτει εξωτερικούς ή εισαγόμενους εχθρούς, ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί να ενισχύσει την εθνική ταυτότητα επιδιώκοντας να δημιουργήσει ένα νέο εθνικό εμείς, ικανό να επικαθορίσει όλες τις εσωτερικές αντιθέσεις. Το βασικό όμως είναι ότι ενεργοποιεί όλα τα συντηρητικά αντανάκλαστικά της κοινωνίας επενδύοντας στον κοινωνικό αυτοματισμό, συνθήκη η οποία σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση που πλήττει κυρίως τα κατώτερα στρώματα παράγει ένα εκρηκτικό αποτέλεσμα. Αυτές οι συνθήκες δίνουν τη δυνατότητα στους/στις κυρίαρχους/-ες να εντείνουν την εκμετάλλευση και τον αυταρχισμό.

Η λογική των κλειστών συνόρων, η ρατσιστική προσέγγιση της αντιμετώπισης της προσφυγικής κρίσης, η ισλαμοφοβία ως απάντηση στην τρομοκρατία του ISIS, η στοχοποίηση της λαοκρατικής κοινότητας, αποτελούν όψεις ενός μισαλλόδοξου και άκρως αντιδραστικού πολιτικού σχεδίου που βασίζεται στο φόβο, ενισχύει εθνικές αφηγήσεις, παράγει νέους εθνικισμούς και πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες επιδιώκουν να εμφανισθούν ως πειστική απάντηση στην σημερινή πολύπλευρη κρίση.

Η ακροδεξιά επιδιώκει να εμφανισθεί ως αντισυστημική δύναμη που εναντιώνεται στο νεοφιλελευθερισμό, ενώ στην πραγματικότητα αποτελεί άλλη μία ακόμα επιθετικότερη όψη του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος. Προσπαθεί να αποκρύψει την ταξική διάσταση της κρίσης, αντιμάχεται τη δημοκρατία και τα κοινωνικά δικαιώματα και αποτελεί άλλο ένα οχυρό του κεφαλαίου για να ανακόψει την όποια ριζοσπαστική δυναμική εμφανίζουν οι λαϊκοί αγώνες και δυνάμεις της αριστεράς.

Η αμφισβήτηση με τη λιτότητα, η υπεράσπιση τη εργασίας και το αίτημα για δημοκρατία

Η αριστερά, έχοντας πληγεί από την κατάρρευση του λεγόμενου υπαρκτού σοσιαλισμού και την απαξίωση του σοσιαλιστικού προτάγματος, αντιμετώπισε για μεγάλο χρονικό διάστημα υπαρξιακά διλήμματα, τα οποία την κρατούσαν στο περιθώριο της πολιτικής σκηνής, χωρίς τη δυνατότητα συσπείρωσης πλατιών λαϊκών μαζών και έκφρασης ενός συνολικού ανταγωνιστικού πολιτικού σχεδίου προς το κυρίαρχο νεοφιλελεύθερο. Ωστόσο, οι κινηματικές διεργασίες του αντιπαγκοσμιοποιητικού κινήματος με επίκεντρο την Ευρωπαϊκή ήπειρο και την ανάδειξη προοδευτικών κυβερνήσεων στη Λατινική Αμερική δημιούργησαν νέες δυνατότητες αμφισβήτησης του νεοφιλελεύθερου μονόδρομου.

Το ξέσπασμα της κρίσης το 2008 αποτέλεσε μία νέα συνθήκη που πρόσφερε την «ευκαιρία» για την αλλαγή των όρων του πολιτικού ανταγωνισμού. Από την αρχή της κρίσης, οι δυνάμεις της αριστεράς προσπάθησαν να αρθρώσουν το δικό τους σχέδιο. Από την πλευρά μας, ερμηνεύσαμε την κρίση ως μια διαδικασία αναδιανομής από τα κάτω προς τα πάνω με βασικό στόχο της υποτίμηση τη εργασίας σε κάθε πτυχή της ζωής της.

Σε επίπεδο ανάλυσης ορίσαμε τις 3 όψεις της δομικής καπιταλιστικής κρίσης. 1) Την κρίση του κεφαλαίου 2) Την κρίση της εργασίας 3) Την κρίση χρέους και των δημόσιων οικονομικών. Μέσα σε αυτές τις 3 όψεις της οικονομικής κρίσης επισημάναμε πως το κεφάλαιο από την πλευρά του επέλεξε να μετακυλήσει το κόστος των ζημιών του στην ίδια την εργασία, αξιοποιώντας ως μοχλό πίεσης το χρέος και τα δημόσια οικονομικά για την εφαρμογή των πιο σκληρών πολιτικών λιτότητας. Η «κοινωνικοποίηση των ζημιών και η ιδιωτικοποίηση των κερδών» αποτέλεσε ένα από τα σχήματα της αριστεράς που επιχειρούσε να περιγράψει συνοπτικά τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές αντιμετώπισης της κρίσης.

Οι αγώνες των τελευταίων χρόνων ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό διαμόρφωσαν το έδαφος για τη συγκρότηση ενός κοινωνικού μετώπου ενάντια στη λιτότητα. Οι εργατικοί αγώνες στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Γαλλία, η όξυνση των ανισοτήτων στον ευρωπαϊκό νότο, τα κινήματα των πλατειών από το Σύνταγμα και την Puerta del Sol μέχρι το Occupy Wall Street στις ΗΠΑ ανέδειξαν τη διεθνή διάσταση της λιτότητας, το βάθεμα της κρίσης εκπροσώπησης, δημιούργησαν σημεία συνάντησης κινήματων και έδωσαν τη δυνατότητα σε ριζοσπαστικές δυνάμεις με διαφορετικές αποχρώσεις ανά τον κόσμο να βγουν στο πολιτικό προσκήνιο διεκδικώντας την πολιτική εξουσία, επιδιώκοντας να εκφράσουν στο πολιτικό πεδίο τη λαϊκή διαθεσιμότητα που αναδείχθηκε από τους κοινωνικές αγώνες των προηγούμενων χρόνων, θέτοντας στο επίκεντρο των αναλύσεων και των διεκδικήσεων τους το αίτημα της πολιτικής ανατροπής, τον τερματισμό της λιτότητας, την υπεράσπιση της δημοκρατίας, τη σύγκρουση με την ακροδεξιά και το φασισμό. Φυσικά, η παραπάνω συνθήκη δεν έγινε με όρους ούτε χρονικής, αλλά ούτε και πολιτικής συνέχειας. Τα ρήγματα στη στρατηγική του αντιπάλου ούτε εμφανίζονται ταυτόχρονα, αλλά ούτε και έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά. Ανάλογα με το ρυθμό, την ένταση και τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται το νεοφιλελεύθερο πρόγραμμα ανά κοινωνικό σχηματισμό, ποικίλουν οι αγώνες και τα κινήματα των υποτελών τάξεων καθώς και

οι πολιτικές τους εκφράσεις. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν ο ΣΥΡΙΖΑ στην Ελλάδα, η πορτογαλική αριστερά, οι Unidos Podemos στην Ισπανία, η ριζοσπαστικοποίηση τμήματος των εργατικών της Αγγλίας με επικεφαλής τον Jeremy Corbyn και η υποψηφιότητα του Bernie Sanders στις ΗΠΑ.

1.3 Ο κόσμος

Ο παγκόσμιος καπιταλισμός βρίσκεται σε αναζήτηση ενός νέου σημείου ισορροπίας που θα εξασφαλίζει αφενός, την ομαλή αναπαραγωγή του καπιταλιστικού υποδείγματος αφετέρου θα αποκρυσταλλώνει μία «νέα ηγεμονία» στον παγκόσμιο συσχετισμό δύναμης. Η προαναφερθείσα συνθήκη αντανakλάται σήμερα σε ολοένα και περισσότερες περιοχές του κόσμου. Κυρίαρχες δυνάμεις αμφισβητούνται και αναδιατάσσονται, νέες δυνάμεις αναδύονται και συγκροτούνται νέες σφαίρες επιρροής. Αλλά και στο εσωτερικό τους, οι κυρίαρχες δυνάμεις βιώνουν σημαντικές κρίσεις και κοινωνικές αλλαγές. Για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης, σε διεθνές επίπεδο, χρειάζεται ξεχωριστή ματιά στα διάφορα γεωγραφικά υποσυστήματα του πλανήτη.

ΗΠΑ

Οι ΗΠΑ σήμερα βρίσκονται σε φάση σημαντικών κοινωνικών και πολιτικών αλλαγών. Η ανάδειξη του Donald Trump στην προεδρία των ΗΠΑ, σηματοδοτεί την επικράτηση ενός πολιτικού σχεδίου με βασικά χαρακτηριστικά την εθνική αναδίπλωση σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο και την αξιοποίηση των συντηρητικών αντανakλαστικών της κοινωνίας, όπως είναι ο ρατσισμός και η ξενοφοβία.

Στον αντίποδα, για πρώτη φορά με συγκροτημένο και μαζικό τρόπο, εμφανίζεται ο προοδευτικός πόλος στην αμερικάνικη πολιτική σκηνή. Γύρω από την καμπάνια του Bernie Sanders ξεδιπλώθηκε ένα πολιτικό πρόγραμμα με σαφή ριζοσπαστικό προσανατολισμό, που έθετε στο στόχαστρο της κριτικής του τα μεγάλα συμφέροντα του κεφαλαίου και των τραπεζών και έθετε ως προμετωπίδα ένα πρόγραμμα ανάταξης της κοινωνικής πλειοψηφίας, κεφαλαιοποιώντας αγώνες που χαρακτήρισαν την αμερικανική κοινωνία το προηγούμενο διάστημα.

Είναι προφανές ότι η κοινωνία των ΗΠΑ παρουσιάζεται πολωμένη και διχασμένη. Αυτή η κατάσταση είναι αποτέλεσμα της κρίσης όπου χιλιάδες άνθρωποι έμειναν άστεγοι και η ανεργία αυξήθηκε κατακόρυφα. Η κυβέρνηση Obama, ακολουθώντας πολιτικές κρατικού παρεμβατισμού, κατάφερε να ανακόψει τη διόγκωση της κρίσης, αδυνατώντας ωστόσο να περιορίσει ουσιαστικά τις κοινωνικές της συνέπειες. Παράλληλα, η σταδιακή αποβιομηχάνιση εκτόξευσε την ανεργία και την ανέχεια σε πολλές πολιτείες των ΗΠΑ, κάνοντας το κοινωνικό έδαφος γόνιμο για την ανάπτυξη των πιο συντηρητικών αντανakλαστικών.

Σε αυτό το έδαφος, αναδύθηκε ξανά μια διαχρονική τομή που υπάρχει στην αμερικάνικη κοινωνία. Αναφερόμαστε στη φυλετική διάκριση η οποία έχει βαθιές ιστορικές ρίζες και ο αγώνας για την άρση τους έχει γράψει δεκάδες σελίδες της ιστορίας της χώρας. Αυτή η διάκριση έχει επανεμφανιστεί επιθετικά, στο φόντο των δεκάδων δολοφονιών αφροαμερικανών/ίδων από την Αστυνομία. Οι δολοφονίες αυτές ανέδειξαν ένα δομικό ρατσισμό που σοβεί στις ΗΠΑ, παρά την ανάδειξη το 2008 του πρώτου αφροαμερικανού Προέδρου στην ιστορία, και εκτείνεται σε κρατικούς λειτουργούς, δικαστές, ΜΜΕ αλλά και σε σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας.

Η στήριξη που βρήκε η υποψηφιότητα Trump από αυτό το ρεύμα ήταν πρωτοφανής και γι' αυτό το λόγο η ανάδειξη του στην προεδρία μπορεί να σημάνει μια περίοδο πολιτικής και ιδεολογικής νομιμοποίησης ρατσιστικών και πρακτικών, μέσα στην αμερικανική κοινωνία.

Απέναντι όμως σε αυτή τη συντηρητική στροφή, το πολύμορφο ριζοσπαστικό στρατόπεδο στις ΗΠΑ οργανώνεται και εξαπλώνει τη δράση του. Ο κόσμος του Occupy, οι ακτιβιστές/-ίστριες του Black Lives Matter, οι φοιτητές/-τριες, οι περιβαλλοντικοί/-ές ακτιβιστές/-ίστριες, η δραστήρια λαοκρατική κοινότητα, όσοι και όσες συμμετείχαν στην καμπάνια Sanders, είναι βασικά συστατικά αυτού του υπό διαμόρφωση πολιτικού και κινηματικού πόλου.

Κίνα

Τα προηγούμενα χρόνια, η τεράστια συγκέντρωση κεφαλαίων, οι αυξανόμενοι ρυθμοί ανάπτυξης της κινεζικής οικονομίας αλλά και η διείσδυση του κινεζικού κεφαλαίου στον χάρτη της παγκοσμιοποίησης διαμόρφωσαν μια νέα πραγματικότητα. Το οικονομικό θαύμα του Πεκίνου στηρίχθηκε στην εκμετάλλευση ενός ολόκληρου λαού στο όνομα της ανάπτυξης και κερδοφορίας μερικών κρατικών μονοπωλιακών ομίλων. Σήμερα, για πρώτη φορά, οι ΗΠΑ, δια στόματος Trump βάζουν στο στόχαστρο τις εταιρίες και τα εργοστάσια που έχουν μεταφερθεί στην Κίνα επιδιώκοντας τον περιορισμό της κινεζικής ισχύος. Η Κίνα εμφανίζεται ως το αντίπαλον δέος απέναντι στις οικονομικές λογικές προστατευτισμού του Trump και υπερασπιστής της παγκοσμιοποίησης και του ελεύθερου εμπορίου.

Αραβικός κόσμος

Στον αραβικό κόσμο, οι εξελίξεις του τελευταίου διαστήματος είναι κατατρεγμένες. Κυρίαρχο στοιχείο στην περιοχή αποτελεί η άνοδος των δυνάμεων του ισλαμισμού και η συγκρότηση του αυτοαποκαλούμενου «Ισλαμικού Κράτους» στη Μέση Ανατολή. Πρόκειται για ένα σχέδιο κοινωνικού σκοταδισμού και ακραίας εκμετάλλευσης, εκμετάλλευση σε επίπεδο οικονομικό, ταξικό, θρησκευτικό, φυλετικό, καθώς και εκμετάλλευση με βάση το φύλο. Η ήττα του σχεδίου αυτού και των δυνάμεων που το εκφράζουν, στη Μέση Ανατολή και αλλού, είναι στόχος όχι μόνο της Αριστεράς, παγκοσμίως, αλλά και κάθε δύναμης που επιδιώκει την ειρήνη στην περιοχή.

Οι ευθύνες της ιμπεριαλιστικής διείσδυσης στην περιοχή για τη γιγάντωση του τζιχαντισμού είναι σημαντικές. Η Μέση Ανατολή αποτελεί παραδοσιακά χώρο σύγκρουσης και διευθέτησης των γεωπολιτικών ισορροπιών σε παγκόσμιο επίπεδο και, συνακόλουθα, «καθρέφτη» των συσχετισμών δύναμης στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα.

Στην παρούσα χρονική στιγμή, επίκεντρο των εξελίξεων στην περιοχή καθίσταται η συριακή κρίση, ένα γεγονός που ξεκίνησε ως εμφύλια σύρραξη και κατέληξε σε περιφερειακή σύγκρουση.

Με επίκεντρο τη συριακή κρίση και τη μάχη ενάντια στην ισλαμιστική τρομοκρατία, στην περιοχή της Μέσης Ανατολής ξεδιπλώνονται αντιτιθέμενα σχέδια των δυνάμεων του ιμπεριαλισμού, για την πολιτική και οικονομική διείσδυση στην περιοχή και τον έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών της.

Ρωσία

Η Ρωσία επεκτείνει τη σφαίρα επιρροής της στον ανατολικό ευρωπαϊκό χάρτη, καθώς τόσο ο πρόεδρος της Βουλγαρίας όσο και αυτός της Μολδαβίας εντάσσονται στο φιλορωσικό μπλοκ. Την ίδια στιγμή, έχει παγιωθεί η κυριαρχία της στην Κριμαία. Παράλληλα, συμμαχώντας με Συρία, Ιράν και Λίβανο προσπαθεί να αποκτήσει κομβικό ρόλο στις ανακατατάξεις που λαμβάνουν χώρα στη Μέση Ανατολή.

Μέσα σε συνθήκες μεγάλων οικονομικών ανακατατάξεων και κρίσης των σχέσεων ΗΠΑ-Κίνας, η Ρωσία, υπό την ηγεσία του Putin, διαβλέπει στην αναβάθμιση των σχέσεων της με τη νέα κυβέρνηση των ΗΠΑ, σε αντιδιαστολή με την πραγματικότητα που είχε διαμορφωθεί επί εποχής Obama. Υπό αυτό το πρίσμα, προσπαθεί ουσιαστικά να εδραιωθεί στην ευρύτερη περιοχή και να αναβαθμίσει τον ρόλο της, επιδιώκοντας να εδραιωθεί ως περιφερειακή δύναμη.

Τουρκία

Στην Τουρκία, το καθεστώς του Tayyip Erdogan βρίσκεται σε μια φάση περαιτέρω αυταρχικοποίησης, στο πλαίσιο και της προσπάθειάς του να εδραιωθεί μετά την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος εναντίον του Τούρκου προέδρου, το καλοκαίρι του 2016. Περαιτέρω περιστολή πολιτικών ελευθεριών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και κύμα πολιτικών διώξεων ενάντια σε πανεπιστημιακούς, δημοσιογράφους και σε όποιον/όποια τολμά να αμφισβητήσει την εξουσία του Erdogan, συνθέτουν το σκηνικό της Τουρκίας σήμερα. Στο επίκεντρο φυσικά των διώξεων βρίσκονται οι Κούρδοι και οι Κούρδισσες, καθώς οι δυνάμεις του HDP.

Η κρίση στην Τουρκία βαθιάνει και η απουσία σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή οξύνεται. Η αδυναμία συμμετοχής των τουρκικών στρατευμάτων στις επιχειρήσεις κατά του ISIS στο Ιράκ, η εδραίωση των Κούρδων του YPG στο βόρειο τμήμα της Συρίας και οι τρομοκρατικές ενέργειες που λαμβάνουν χώρα στο εσωτερικό της χώρας διαμορφώνουν μία συνθήκη εύθραυστη και άκρως πιεστική για τον ίδιο τον Erdogan. Ο ίδιος με τα μάτια στραμμένα στην διασφάλιση και διεύρυνση της εξουσίας του στο εσωτερικό της χώρας επενδύει σε έναν νέο «οθωμανικό εθνικισμό» διαβλέποντας στην ισχυροποίηση της θέσης του μέσα από τη συνταγματική αναθεώρηση.

Λατινική Αμερική

Η Λατινική Αμερική συνεχίζει να είναι σημαντικό κομμάτι του προοδευτικού στρατοπέδου, ωστόσο τα τελευταία χρόνια έχουν υπάρξει σημαντικές εξελίξεις στην πορεία των αριστερών κυβερνήσεων και κινημάτων στην περιοχή.

Εν τη απουσία πλέον των δύο μεγαλύτερων μορφών της πρόσφατης ιστορίας, του Fidel Castro και του Hugo Chávez, τόσο η Κούβα όσο και η Βενεζουέλα βρίσκονται σε ιστορικό σταυροδρόμι. Οι συνέπειες του εμπάργκο στη μία και αυτές της πετρελαϊκής κρίσης στην άλλη, έχουν σοβαρότατες οικονομικές συνέπειες τις οποίες σπεύδουν να εκμεταλλευτούν εσωτερικοί και εξωτερικοί αντίπαλοι.

Παρόλα αυτά όμως, οι ρίζες των ριζοσπαστικών διεργασιών συνεχίζουν να είναι βαθιές τόσο στις δύο χώρες όσο όμως και σε όσες συνεχίζουν την προοδευτική τους πορεία (Εκουαδόρ, Βολιβία, Νικαράγουα).

1.4 ΕΥΡΩΠΗ

Η Ευρώπη βρίσκεται σήμερα μπροστά σε σταυροδρόμι, όντας αντιμέτωπη με μια πολυδιάστατη κρίση. Αυτή η κρίση αναδεικνύει τις αντιφάσεις του οικοδομήματος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και θέτει υπό αμφισβήτηση τη συνοχή της ίδιας της Ε.Ε. Όσον αφορά τη θέση της στον κόσμο η Ευρωπαϊκή Ένωση τείνει να εξελιχθεί σε ιμπεριαλιστικό κέντρο υπό την ηγεσία της Γερμανίας. Εκεί αποσκοπούν οι επιδιώξεις για ενίσχυση της στρατιωτικής της ισχύος και στρατιωτικές επεμβάσεις είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με

το NATO. Η ουκρανική κρίση και η εμπόλεμη συνθήκη στη Μέση Ανατολή ανέδειξαν την άρνηση της ηγεσίας της Ε.Ε να καταστεί η Ένωση σταθερός πόλος ειρήνης και σταθερότητας για όλη την Ευρωπαϊκή ήπειρο και τον άμεσο περίγυρο της (Μεσόγειος-Μέση Ανατολή).

Η εμμονή των νεοφιλελεύθερων ευρωπαϊκών ελίτ σε προγράμματα σκληρής λιτότητας στα κράτη μέλη της Ε.Ε μέσα από το δόγμα Schäuble (Σόιμπλε) διαλύουν διαρκώς τα δικαιώματα του κόσμου της εργασίας, ενώ παράλληλα έχουν παραγάγει πολύπλευρες πολιτικές ανακατατάξεις σε συνδυασμό με τον τρόπο διαχείρισης της προσφυγικής κρίσης μέσα από ρατσιστικές πολιτικές και λογικές κλειστών συνόρων, αλλά και την κρίση ασφάλειας που προέκυψε μετά από τις τρομοκρατικές ενέργειες του ISIS σε σειρά ευρωπαϊκών χωρών. Οι σημερινοί συσχετισμοί της Ε.Ε εξακολουθούν να μην ευνοούν τις δυνάμεις της αριστεράς. Παραμένει και εντείνεται η κρίση δημοκρατικής νομιμοποίησης, με το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο να έχει ρόλο επικυρωτή αποφάσεων που λαμβάνονται αντιδημοκρατικά, ερήμην των λαών και των εκλεγμένων εκπροσώπων τους, ενώ το «This is a Coup» του Ιουλίου του 2015 απέναντι στην Ελλάδα αποτέλεσε τομή ως προς τον αυταρχικό χαρακτήρα της.

Προσφυγικό

Η Ευρώπη τον τελευταίο ενάμιση χρόνο βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πρωτοφανή προσφυγική κρίση και κλήθηκε να διαχειριστεί τη μεγαλύτερη μετακίνηση προσφυγικών ροών μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο. Την ίδια στιγμή δυο διαφορετικά σχέδια εκτυλίχθηκαν και συνεχίζουν να εκτυλίσσονται στο εσωτερικό της Ευρώπης, η οποία στην μεγάλη της πλειοψηφία αποδείχθηκε ανεπαρκής, όχι μόνο στο να προτάξει μια φιλειρηνική εξωτερική πολιτική, αλλά και στο να διαχειριστεί τις τεράστιες προσφυγικές ροές. Από τη μια πλευρά βρέθηκαν τα συντηρητικά τμήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πρωτοπόρες της χώρες του Βίσεγκραντ όπου επενδύοντας πάνω στο φόβο για το διαφορετικό ακολούθησαν μια πολιτική κλειστών συνόρων, δίνοντας ώθηση στην όξυνση των ρατσιστικών και φασιστικών φωνών μέσα στην Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά, βρέθηκε η προοδευτική αντίληψη που εκφράστηκε κυρίως μέσα από την Ελλάδα και την ελληνική κυβέρνηση, η οποία όχι μόνο διαχειρίστηκε για ένα μεγάλο διάστημα την προσφυγική κρίση, χωρίς καμία υποστήριξη από τις χώρες της Ευρωπαϊκής ένωσης, αλλά ανέδειξε, επίσης, το προσφυγικό ως ένα θέμα πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο. Παράλληλα, η έκρηξη της λαϊκής διαθεσιμότητας και η αλληλεγγύη που έδειξαν οι τοπικές κοινωνίες της Ελλάδας αποτελούν αντιπαράδειγμα και φωτεινό σηματοδότη σε σχέση με τη συνολική διαχείριση του προσφυγικού στην Ευρώπη.

Το αποτύπωμα αυτών των δυσμενών συσχετισμών δύναμης κορυφώθηκε με την Συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας. Το περιεχόμενο της Συμφωνίας που προέκυψε στη Σύνοδο Κορυφής στις 18 Μαρτίου 2016, είναι το αποτέλεσμα της αυταρχικής πρακτικής των κλειστών συνόρων στην οποία προέβησαν μονομερώς κράτη των Βαλκανίων και της Κεντρικής Ευρώπης, ερχόμενα σε αντίθεση με την πρόσφατη ιστορία τους. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, είναι μια «ρύθμιση» με όρους κατ' επείγοντος, η οποία δε διασφαλίζει την πλήρη εφαρμογή της Συνθήκης της Γενεύης για την προστασία των προσφύγων. Υπό αυτό το πρίσμα, η ελληνική πλευρά καλείται να αντιμετωπίσει μία εκρηκτική κατάσταση στα νησιά, με τον εγκλωβισμό χιλιάδων ανθρώπων σε hot-spot. Η συνθήκη αυτή αναδεικνύει την ανάγκη ενός σχεδίου άμεσης αποσυμφόρησης των νησιών και λήψης όλων των απαραίτητων μέτρων διασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης για τους/τις πρόσφυγες. Επιπρόσθετα, η ήδη προβληματική Συμφωνία των Ε.Ε.-Τουρκίας, γεννά ακόμη περισσότερα προβλήματα για τους/τις πρόσφυγες από τη στιγμή που η Τουρκία αναγνωρίζεται ως ασφαλής τρίτη χώρα για αυτούς/-ές.

Διατλαντικές συμφωνίες Εμπορίου

Ένα θέμα το οποίο ιεραρχείται ψηλά στην ατζέντα της Ευρώπης είναι οι διατλαντικές συμφωνίες εμπορίου TTIP – CETA - TISA οι οποίες βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τις ΗΠΑ και τον Καναδά. Οι παραπάνω εμπορικές συμφωνίες αποτελούν την ισχυρότερη, μέχρι σήμερα, προσπάθεια να επιβληθεί σε παγκόσμιο επίπεδο η πλήρης απελευθέρωση της ασυδοσίας των αγορών και ισχυροποίησης των πολυεθνικών επιχειρηματικών ομίλων, ενάντια στις ανάγκες των κοινωνιών και την προστασία της φύσης. Είναι δεδομένο πως οι συμφωνίες αυτές αν εφαρμοστούν θα επηρεάσουν κάθε πτυχή της ζωής μας, ανατρέποντας κατακτήσεις δεκαετιών σε τομείς όπως, τα εργασιακά δικαιώματα, τη διατροφική ασφάλεια, το δίκαιο, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια υγεία, τη προστασία των προσωπικών δεδομένων, τη πνευματική ιδιοκτησία και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αποτελούν, επίσης, απόπειρες υπερεθνικής οικονομικής ολοκλήρωσης, καθώς συνεπάγονται την μεταφορά εξουσίας από κράτη σε τεχνοκρατικά μη εκλεγμένα αντιδημοκρατικά κέντρα και εταιρικούς ομίλους. Με αυτόν τον τρόπο απειλούνται η δημοκρατία, οι έννοιες της εθνικής και λαϊκής κυριαρχίας. Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε ένα σημείο, όπου μετά την παύση των διαπραγματεύσεων για την TTIP, όλα τα μάτια είναι στραμμένα στην CETA. Οι πρωτοβουλίες εναντίωσης στις διατλαντικές συμφωνίες εμπορίου, που έχουν προκύψει σε μια σειρά από ευρωπαϊκές χώρες συμπεριλαμβανομένης και την Ελλάδα, χρειάζεται να γιγαντωθούν και να οξύνουν τη δράση τους αποτρέποντας την ψήφιση τους από τα ευρωπαϊκά κοινοβούλια.

Πολιτικές ανακατατάξεις

Κεντρικό στοιχείο που διαπερνά πολλές ευρωπαϊκές χώρες είναι η αμφισβήτηση των πολιτικών και της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αμφισβήτηση εκφράζεται από δύο απολύτως αντιπαραθετικά πολιτικά σχέδια.

Από την μια πλευρά, εκδηλώνεται το αίτημα για την επανίδρυση της Ε.Ε το οποίο εκφράζεται από τις δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς σε ολόκληρη την Ευρώπη και το οποίο συμπυκνώνεται μέσα από το σύνθημα «Μια νέα Ευρώπη για έναν νέο κόσμο». Προϋπόθεση αλλά και στόχος αυτού του αιτήματος αποτελούν η ανάσχεση της νεοφιλελεύθερης επίθεσης που παράγει αποκλίσεις μεταξύ των λαών, βαθιάει τις κοινωνικές ανισότητες και εντείνει τις σχέσεις κυριαρχίας και εκμετάλλευσης. Οι νίκες αριστερών δυνάμεων σε Ελλάδα και Πορτογαλία, η ανάδειξη των UNIDOS PODEMOS στην Ισπανία ως έναν υπαρκτό ανταγωνιστικό πόλο προς τον ισπανικό νεοφιλελευθερισμό, η άνοδος του Sin Fein στην Ιρλανδία, οι διαφοροποιήσεις στην ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία όπως αυτές φάνηκαν και από την ανάδυση του Corbyn στο Εργατικό Κόμμα Βρετανίας μπορούν να αποτελέσουν την αρχή της υποχώρησης του νεοφιλελευθερισμού ενώ ταυτόχρονα μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης γενικότερων πολιτικών αλλαγών. Με τα σημερινά δεδομένα κεντρικό ζήτημα αναδεικνύεται η αποτελεσματική οργάνωση και συνεργασία των δυνάμεων που συμμετέχουν ή παρακολουθούν το Κόμμα Ευρωπαϊκής Αριστεράς, και ο διάλογος και η συνεργασία με τους Ευρωπαίους Πρασίνους, καθώς και με εκείνα τα τμήματα της σοσιαλδημοκρατίας που δεν ανέχονται πλέον την ηγεμόνευσή τους από το νεοφιλελευθερισμό και αντιστέκονται στη λιτότητα, τον αυταρχισμό που τη συνοδεύει και αντιπαλεύουν τον νεοφασισμό, την άνοδο των εθνικιστικών και ακροδεξιών δυνάμεων.

Από την άλλη πλευρά, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τη δυναμική επανεμφάνιση και ανάπτυξη, με ισχυρά εκλογικά ποσοστά, των δυνάμεων της ξενοφοβίας, του σεξισμού, του ρατσισμού και του νεοναζισμού οι οποίες πρωτοστατούν και στην πρόσφατη έξαρση της ισλαμοφοβίας,

ιδιαίτερα μετά το τρομοκρατικό χτύπημα του ISIS στο Παρίσι και στις Βρυξέλλες. Παράλληλα, το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στην Μεγάλη Βρετανία σίγουρα αποτυπώνει την αμφισβήτηση του υπάρχοντος ευρωπαϊκού οικοδομήματος από αντιδραστική σκοπιά αφού επενδύει σε λογικές εθνικής περιχαράκωσης και βασίζεται σε εθνικιστική ρητορική. Η άνοδος του AfD στη Γερμανία, η δυναμική της Λεπέν στη Γαλλία, η ισχυροποίηση της άκρας δεξιάς σε Αυστρία, Δανία και Ολλανδία, η παρουσία της Χ.Α στην Ελλάδα έχουν διαμορφώσει μία ισχυρή νεοφασιστική πολιτική έκφραση με ερείσματα στα κατώτερα λαϊκά στρώματα που απειλεί την υπαρκτή Ευρώπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Ο ΣΥΡΙΖΑ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ. 2 ΧΡΟΝΙΑ ΑΓΩΝΑ & ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

Η Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια αποτελεί μια ρωγμή μέσα στη νεοφιλελεύθερη Ε.Ε. Η Ελληνική κυβέρνηση, παρά την υποχώρηση που αναγκάστηκε να κάνει το καλοκαίρι του 2015, σε συνθήκες οικονομικής ασφυξίας και πολιτικών εκβιασμών, δίνει μια σκληρή μάχη αμφισβήτησης του νεοφιλελεύθερου δόγματος και της λιτότητας στην Ευρώπη, επιδιώκοντας να προάγει ένα εναλλακτικό σχέδιο, ανοίγοντας δρόμους δημοκρατίας, αξιοπρέπειας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Για πρώτη φορά βλέπουμε ότι κυβέρνηση μιας Ευρωπαϊκής χώρας αμφισβητεί τη λιτότητα και παλεύει για την αναδιανομή πλούτου υπέρ της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας, ενώ παράλληλα επανέφερε την πολιτική στο προσκήνιο, κόντρα στη λογική του τεχνοκρατισμού.

Η πορεία της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, η διαπραγμάτευση, η σύγκρουση με τους δανειστές, ο εκβιασμός και η επιβολή του τρίτου μνημονίου (“This is a Coup”) καθώς και οι εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου γέννησαν νέα ερωτήματα για την Αριστερά, σπάζοντας, παράλληλα, βεβαιότητες με τις οποίες εκτιμούσαμε και αναλύαμε τη συγκυρία. Αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες και το πρωτόγνωρο της κατάστασης, της συνύπαρξης μιας Αριστερής κυβέρνησης, ενός νέου μνημονίου και μιας Ευρώπης που πάλλεται από τις συνέπειες της ταξικής πόλωσης και της λιτότητας, πρώτιστος σκοπός είναι να κρατήσουμε ζωντανή την ελπίδα της ανατροπής και να μην αφήσουμε να χαθούν δυνατότητες που η κοινωνική πλειοψηφία αφήνει ανοιχτές.

2.1 Η 1η περίοδος διακυβέρνησης

Η ανάδειξη του ΣΥΡΙΖΑ σε κυβέρνηση αποκτά μεγαλύτερη σημασία, αν συνυπολογίσουμε ότι αυτή λαμβάνει χώρα εν’ μέσω καπιταλιστικής κρίσης και τροφοδοτούμενη από την μνημειώδη εισβολή του λαϊκού παράγοντα στο επίκεντρο των πολιτικών διεργασιών, μέσα από τις κινητοποιήσεις της περασμένης πενταετίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ ανέδειξε το χαρακτήρα της κρίσης στο ευρωπαϊκό υπόδειγμα ως αντιπαράθεση αλληλοσυγκρουόμενων ταξικών συμφερόντων και όχι ως αντιπαράθεση μεταξύ εθνών-κρατών. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης, παρ’ ότι προσιδίαζε σε ένα μεταβατικό πρόγραμμα διεξόδου, αποτελούσε μια ριζοσπαστική απάντηση απέναντι στο ακραία νεοφιλελεύθερο σχέδιο των ευρωπαϊκών ελίτ. Κι αυτό γιατί επρόκειτο για ένα πρόγραμμα που στόχευε στην αναδιανομή εισοδήματος και ισχύος υπέρ των τάξεων που είχαν υποστεί τα καίρια πλήγματα της μνημονιακής πολιτικής των προηγούμενων χρόνων. Αυτό το καινοφανές – για τη

νεοφιλελεύθερη Ευρώπη – σχέδιο, προϋπέθετε μια σειρά συγκρούσεων με τον κρατικοδίαιτο εγχώριο καπιταλισμό, καθώς και μια διαρκή διαδικασία τομών και ρήξεων εντός του κρατικού μηχανισμού. Σε καμία περίπτωση λοιπόν, η μάχη δεν θα μπορούσε να κριθεί στην τεχνοκρατική επάρκεια των διαπραγματευτών ούτε στην παράθεση πειστικών επιχειρημάτων.

Παρά το ιδιαίτερος ασφυκτικό πλαίσιο, μέσα σε συνθήκες μεθοδευμένου εγκλωβισμού σε μία κατάσταση απόλυτης οικονομικής ασφυξίας, όπου η κυβέρνηση Σαμαρά άφησε εσκεμμένα πίσω της άδεια ταμεία, η κυβέρνηση προχώρησε στην νομοθέτηση σημαντικών μέτρων όπως το άνοιγμα της ΕΡΤ, την επαναπρόσληψη των καθαριστριών του ΥΠ.ΟΙΚ., την επαναφορά των απολυμένων σχολικών φυλάκων και καθηγητών/-τριών, την ιθαγένεια για τους/τις μετανάστες/-στριες δεύτερης γενιάς, τη μεταρρύθμιση του σωφρονιστικού συστήματος, στα μέτρα για την ανθρωπιστική κρίση, την επιδότηση ενοικίου, την ελεύθερη μεταφορά στα ΜΜΜ για τους/τις άνεργους/-ες, την κατάργηση της τράπεζας θεμάτων για το Λύκειο, την κατάργηση της πολιτικής επιστράτευσης για τους/τις απεργούς/-ες, την ρύθμιση των 100 δόσεων, τη δημιουργία ανοιχτών κέντρων φιλοξενίας προσφύγων, την κατάργηση του 5ευρου στα νοσοκομεία κλπ.

Παράλληλα, στη διάρκεια των πρώτων μηνών Αριστερής κυβέρνησης, μπορούμε να παρατηρήσουμε μια έντονη διαδικασία πολιτικής κινητοποίησης της κοινωνίας και πρωτόγνωρου ενδιαφέροντος για τα όσα συνέβαιναν στη διαπραγμάτευση.

2.1.1 Από την 20η Φλεβάρη ως τη στάση πληρωμών στο ΔΝΤ

Από το πρώτο διάστημα της διαπραγμάτευσης, φάνηκε πως σε αυτή συγκρούονταν δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα. Η ελληνική κυβέρνηση επέλεξε να μεταφέρει το κέντρο βάρους της διαπραγμάτευσης από τα κλιμάκια των τεχνοκρατών στις πολιτικές ηγεσίες της Ευρώπης. Οι δανειστές αρνούσαν να δεχτούν οποιαδήποτε πρόταση συμφωνίας αμφισβητούσε τον πυρήνα του προηγούμενου προγράμματος, το οποίο είχε μάλιστα ορίζοντα λήξης. Το γεγονός αυτό άφηνε τη χώρα έκθετη χρηματοδοτικά και προετοίμαζε το έδαφος για τον οικονομικό στραγγαλισμό. Η κυβέρνηση προχωρούσε από την αρχή σε ένα έδαφος ναρκοθετημένο. Ο στόχος δεν ήταν μόνο οικονομικός, αλλά και βαθιά πολιτικός: η ανατροπή της πρώτης κυβέρνησης της αριστεράς, η επικράτηση του νεοφιλελεύθερου σχεδίου ως μοναδικό δρόμο για την Ευρώπη. Παράλληλα, η διαπραγματευτική προσπάθεια της κυβέρνησης συνάντησε μεγάλη αντίσταση και στο εσωτερικό. Πέρα από τα αστικά κόμματα που ζητούσαν να έρθει άμεσα μια μνημονιακή συμφωνία, η κυβέρνηση είχε να αντιμετωπίσει και τους μηχανισμούς του βαθέως κράτους, όπως για παράδειγμα τις ενέργειες της Τράπεζας της Ελλάδος, που συμμετείχαν στις τεχνικές προσπάθειες του οικονομικού στραγγαλισμού. Στο ίδιο πλαίσιο, αναβαθμισμένο ρόλο έπαιξαν και τα καθεστωτικά ΜΜΕ, τα οποία οργάνωσαν μια τρομολαγνική αντικυβερνητική προπαγάνδα.

Αυτό το οποίο μένει από την απόφαση του Eurogroup της 20ης Φλεβάρη, είναι η αποτυχημένη απόπειρα της ελληνικής κυβέρνησης να ελιχθεί και να κερδίσει χρόνο. Από εκείνη τη στιγμή και έπειτα, ξεκινά μια ολισθηρή περίοδος εξάντλησης των ταμείων του κράτους χάριν των δόσεων προς τους δανειστές και ταυτόχρονα το κυβερνητικό έργο παγώνει, καταλήγοντας έτσι σε μια διαδικασία αυτο-εγκλωβισμού, την οποία διαδέχεται ο οικονομικός στραγγαλισμός που έρχεται μετά την – εκ των πραγμάτων πλέον – αδυναμία πληρωμής της δόσης προς το ΔΝΤ. Είναι κρίσιμο να αναφερθεί πως, η κυβέρνηση έχει καίρια ευθύνη για την μη υλοποίηση πτυχών του προγράμματός της (βλ. εργασιακά, εκπαιδευτική μεταρρύθμιση κ.α) κατά την περίοδο της διαπραγμάτευσης, είτε λόγω ολιγωρίας και

αδυναμιών, είτε λόγω φοβικότητας απέναντι σε τυχόν συγκρούσεις που θα αναπτύσσονταν λόγω των συγκεκριμένων νομοθετικών πρωτοβουλιών. Την ίδια στιγμή, τόσο το κόμμα όσο και η νεολαία, δεν έλαβαν κάποια σοβαρή πρωτοβουλία για να πιέσουν προς την κατεύθυνση υλοποίησης των προγραμματικών μας στόχων.

2.1.2 Το δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου

Το αναπόδραστο της σύγκρουσης συμβολοποιείται τη στιγμή της προκήρυξης του δημοψηφίσματος. Σε αυτή τη μάχη ήρθαν αντιμέτωποι δύο κόσμοι. Από τη μια βρισκόταν ο κόσμος της εργασίας, τμήματα της κοινωνίας που είχαν πληγεί από τις μνημονιακές πολιτικές και μεγάλα κομμάτια της που απεγκλωβίζονταν από φοβίες και διλήμματα του παρελθόντος. Από την άλλη βρέθηκε συσπειρωμένος ο ελληνικός αστισμός, με τις παλιές και νέες πολιτικές του εκπροσωπήσεις, αλλά και τα καθεστωτικά ΜΜΕ. Με το εγχώριο αστικό μπλοκ συνασπίστηκαν φυσικά και οι κυρίαρχοι ευρωπαϊκοί κύκλοι, οι οποίοι εξέφρασαν την πρώτη τους αντίδραση στο δημοψήφισμα επιβάλλοντας το κλείσιμο των τραπεζών. Επί μία εβδομάδα, γύρω από την υπεράσπιση του ΝΑΙ στην Ευρώπη της λιτότητας, στήθηκε μια ενορχηστρωμένη προπαγάνδα και μια πολύπλευρη επίθεση, με το αστικό μπλοκ ενιαίο και συμπαγές.

Πέρα από την προπαγανδιστική εκμετάλλευση των συνεπειών των capital controls από τα κυρίαρχα ΜΜΕ, πέρα από τη στράτευση του παλιού αστικού πολιτικού κόσμου και «πρώην πρωθυπουργών» υπέρ του ΝΑΙ, στον εκβιασμό της λαϊκής ψήφου συμμετείχε ανοιχτά και η οικονομική εξουσία, καθώς αρκετές επιχειρήσεις απείλησαν με υποχρεωτική αργία και απολύσεις. Την ίδια στιγμή, ηγέτες/-ιδες και παράγοντες της ευρωζώνης επιδόθηκαν σε πρωτοφανείς παρεμβάσεις, εκβιάζοντας το λαό να ψηφίσει ΝΑΙ.

Απέναντι σε αυτή τη γενικευμένη επίθεση, υπήρξε μια δυναμική λαϊκή κινητοποίηση, με οργανωμένη αλλά και αυθόρμητη κοινωνική στράτευση υπέρ του ΟΧΙ. Οι διάφορες, πολύμορφες λαϊκές παρεμβάσεις υπέρ του ΟΧΙ ξεπερνούσαν κάποιες φορές τα ίδια τα οργανωμένα πολιτικά υποκείμενα. Οι αυθόρμητες παρεμβάσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι κινήσεις καλλιτεχνών, η προσπάθεια ατόμων ή συλλογικοτήτων που στήριζαν το ΟΧΙ να διαρρήξουν τη μνημονιακή μιντιακή πραγματικότητα, συνέθεσε ένα σκηνικό για το οποίο δε θα ήταν υπερβολή να μιλήσουμε για έφοδο του κοινωνικού στο πολιτικό. Αποκορύφωμα υπήρξε η πρωτοφανούς μαζικότητας συγκέντρωση του ΟΧΙ, που πραγματοποιήθηκε στο Σύνταγμα στις 3 Ιουλίου. Η επικράτηση του ΟΧΙ με περίπου 62%, αποτέλεσε σημαντική νίκη των υποτελών, αλλά και ιστορική ήττα του ελληνικού αστισμού. Η ακτινοβολία της νίκης αυτής ξεπέρασε τα σύνορα της χώρας και αποτέλεσε την πρώτη φορά που ένας ευρωπαϊκός λαός, μέσα από ανοιχτή δημοκρατική διαδικασία, αμφισβητεί τη λιτότητα ως συνταγή διεξόδου από την κρίση. Το δημοψήφισμα αυτό άφησε υλικά ίχνη πίσω του, τα οποία είναι βέβαιο ότι καμία τακτική υποχώρηση της κυβέρνησης, δεν μπορεί να σβήσει. Τα 3,5 εκατομμύρια ΟΧΙ φανέρωσαν δυνατότητες και αποτελούν κληρονομιά για τις επικείμενες συγκρούσεις του μέλλοντος με το εγχώριο και ευρωπαϊκό μπλοκ της λιτότητας.

2.1.3 Από την υποχώρηση του Ιουλίου στην εκλογική νίκη του Σεπτέμβρη

Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος γέννησε την ελπίδα στον ελληνικό λαό ότι για πρώτη φορά στην ύστερη μεταπολίτευση είναι κυρίαρχος και ότι μπορεί να αποφασίσει για το μέλλον του ο ίδιος, ότι για πρώτη φορά υπάρχει μια κυβέρνηση η οποία είναι στο πλευρό του και όχι απέναντί του. Η ωμότητα, όμως, με την οποία η Ευρώπη αντιμετώπισε τη νίκη αυτή, ήταν

πιο έντονη από ποτέ. Το βράδυ της 12ης Ιούλη φάνηκε το πιο σκληρό πρόσωπο της Ευρώπης. Αδιαφορώντας για την ετυμηγορία του ελληνικού λαού, ο οποίος απέρριψε την πρόταση των δανειστών και τάχθηκε υπέρ ενός άλλου δρόμου πέρα από τα μνημόνια, το κυρίαρχο ευρωπαϊκό μπλοκ εκβίασε την ελληνική κυβέρνηση και το λαό για ακόμα μια φορά, με όπλο τη χρηματοπιστωτική κατάρρευση. Το βράδυ της 12ης Ιούλη, η διαδικτυακή κίνηση «This is a Coup» ξεπέρασε τα σύνορα της Ευρώπης και μετέφερε παντού το μήνυμα ενάντια στον εκβιασμό ενός λαού από τους δανειστές. Ακόμα, κινητοποιήσεις αλληλεγγύης στον ελληνικό λαό ήρθαν να επιβεβαιώσουν τη διεθνοποίηση της ελληνικής υπόθεσης. Οι δανειστές, ενεργώντας πλέον με ξεκάθαρα πολιτικό στόχο και βάζοντας σε κίνδυνο τη σταθερότητα της ευρωζώνης, έθεσαν τρεις επιλογές στην κυβέρνηση.

Η πρώτη ήταν η αποδοχή ενός ακόμα μνημονίου λιτότητας, η δεύτερη αποτελούσε το σχέδιο Σόιμπλε με την «ελεγχόμενη» χρεοκοπία και την 5ετή έξοδο από το ευρώ και η τρίτη ήταν αυτή της μη συμφωνημένης εξόδου από το ευρώ, η οποία θα οδηγούσε αναπόφευκτα σε περαιτέρω υποτίμηση της ζωής του κόσμου της εργασίας. Μπροστά σε αυτό το πραξικόπημα το οποίο στιγματίσε την Ε.Ε., η ελληνική κυβέρνηση πρόκρινε την πρώτη επιλογή, τη λύση ενός συμβιβασμού και τη σύναψη μιας συμφωνίας, η οποία ήταν αντίθετη στη λαϊκή εντολή της 25ης Γενάρη και το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, σε ευθεία αντίθεση με τις προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ. Η ήττα της 13ης Ιούλη, είναι η συνισταμένη τεσσάρων παραγόντων. Ο πρώτος είναι ο απόλυτα δυσμενής συσχετισμός που έχει διαμορφωθεί για 20 και πλέον χρόνια στην Ε.Ε, της οποίας ο νεοφιλελευθερισμός συνιστά καταστατική αρχή. Ο δεύτερος σχετίζεται με το γεγονός της μη ορθής εκτίμησης της στρατηγικής των αντιπάλων μας. Οι νεοφιλελεύθερες ευρωπαϊκές ελίτ δεν δίστασαν να απειλήσουν την Ελλάδα, μέσω ωμών εκβιασμών, με έξοδο από την Ευρωζώνη. Για μεγάλο χρονικό διάστημα ο ΣΥΡΙΖΑ και η κυβέρνηση καλλιεργούσαν ένα κλίμα στο οποίο η ορθότητα των επιχειρημάτων μας θα μπορούσε να δώσει θετική διέξοδο στην έκβαση της διαπραγμάτευσης. Ο τρίτος αφορά την αδυναμία της ελληνικής κυβέρνησης να επιλέξει εκείνη νωρίτερα τη στιγμή της σύγκρουσης – σε λιγότερο δυσμενή για τα οικονομικά του κράτους στιγμή – αφήνοντας τα πράγματα να φτάσουν στο ευνοϊκότερο για τους δανειστές σημείο, όπου ο εκβιασμός ήταν βέβαιος. Ο τέταρτος παράγοντας αφορά τη στάση στελεχών εντός του κράτους και της κυβέρνησης που με την πρακτική τους υπονόμισαν την οποιαδήποτε εναλλακτική στρατηγική και δαιμονοποίησαν την έννοια της σύγκρουσης, γεγονός που φάνηκε καθαρά και από την έμπρακτη αντίθεση τους στη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος.

2.1.4 Η κατάσταση στο κόμμα και τη νεολαία τη συγκεκριμένη περίοδο

Η υπογραφή του τρίτου μνημονίου και η ψήφιση του από το ελληνικό κοινοβούλιο ουσιαστικά επισφράγισε μια περίοδο έντονων διεργασιών εντός του ΣΥΡΙΖΑ. Η παραγκώνιση των οργάνων και των συλλογικών διαδικασιών εντός του χώρου δεν έδωσε τη δυνατότητα στα μέλη του ΣΥΡΙΖΑ να τοποθετηθούν, να συζητήσουν, να εκτιμήσουν την κατάσταση και να πάρουν αποφάσεις συλλογικά.

Η διαιώνιση ενός ατέρμονου τασικού ανταγωνισμού εντός του κόμματος και της Νεολαίας η οποία απαξίωνε τη λειτουργία τους, είχε διαμορφώσει μια κατάσταση κλειστών κέντρων, που πέρα και έξω από τη βάση του κόμματος λάμβαναν κομβικές και σημαντικές αποφάσεις. Οι τάσεις από ιδεολογικά ρεύματα μετατράπηκαν σε κλειστές ομάδες που εστίαζαν στη διαπραγμάτευση του εσωτερικού συσχετισμού τόσο στη Νεολαία όσο και στο Κόμμα. Σε μια τέτοια κατάσταση «εκτάκτου ανάγκης», ο κόσμος του κόμματος ήταν σε μεγάλο βαθμό παρακολουθητής των εξελίξεων και δε συμμετείχε στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων. Βέβαια, η

αδράνεια αυτή του κόμματος όσο και της Νεολαίας, σε αυτή την κρίσιμη καμπή της σύγκρουσης, είχε ξεκινήσει από πολύ νωρίτερα. Καθ' όλη τη διάρκεια του επταμήνου, η σχέση κόμματος-κυβέρνησης, αλλά και ο ρόλος του κόμματος σε σχέση με τη κοινωνία ήταν κατώτερος των περιστάσεων. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι, η αδυναμία κοινωνικής παρέμβασης του κόμματος, αρκετές φορές, ξεπεράστηκε από την ίδια τη λαϊκή επινοητικότητα και κινητοποίηση. Η προκήρυξη των εκλογών πριν τη διεξαγωγή συνεδρίου – που αποτελούσε απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής της 30ης Ιουλίου – ώστε ο ΣΥΡΙΖΑ να πορευτεί με συλλογικά διαμορφωμένο σχέδιο, αποτέλεσε σοβαρή υπαναχώρηση ως προς τη δημοκρατική λειτουργία του κόμματος. Έτσι τα μέλη του ΣΥΡΙΖΑ, έγιναν θεατές σε μια «τηλεοπτική» διάσπαση. Αυτές οι εξελίξεις έπληξαν τον ΣΥΡΙΖΑ και μας υπενθυμίζουν ότι η λειτουργία του κόμματος είναι σημαντική ακόμα και στις πιο «έκτακτες συνθήκες».

Η διάσπαση του ΣΥΡΙΖΑ, με εξαίρεση τη νεολαία, δεν πήρε στη βάση του κόμματος τις διαστάσεις που πολλοί ανέμεναν. Ωστόσο, ακρωτηριάστηκαν τα ηγετικά του όργανα και πολλές Νομαρχιακές επιτροπές, Ο.Μ διαλύθηκαν ή έχασαν μεγάλο μέρος των μελών τους. Σε σύντομο χρονικό διάστημα ανασυντάχθηκαν οι Νομαρχιακές, η Κεντρική Επιτροπή, η Πολιτική Γραμματεία και οι ΟΜ, προσήλθαν νέα μέλη ή επανεντάχθηκαν συντρόφισσες και σύντροφοι που είχαν αποχωρήσει. Στην ανασυγκρότηση του κόμματος συνέβαλε αποφασιστικά η εκλογική μάχη του Σεπτέμβρη, στην οποία τα μέλη και τα στελέχη, παρά τις εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες έδωσαν τον καλύτερο τους εαυτό και βέβαια η εκλογική μας επιτυχία.

Η εκλογική νίκη στις 20 Σεπτέμβρη όσο και η ταξικότητα της ψήφου παρέχουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα, τόσο για το πώς κινηθήκαμε το προηγούμενο διάστημα, όσο όμως και για το πώς οφείλουμε να συνεχίσουμε να κινούμαστε ως χώρος, αλλά και ως κυβέρνηση, στο μέλλον. Η πλειονότητα του κόσμου της εργασίας, που ακόμα και μετά την ψήφιση του τρίτου μνημονίου στήριξε το ΣΥΡΙΖΑ, δεν το έκανε γιατί αποδέχθηκε το τρίτο μνημόνιο, αλλά γιατί πίστεψε και πιστεύει πως αυτή η συμφωνία είναι προϊόν ενός εκβιασμού. Στήριξε το ΣΥΡΙΖΑ γιατί πιστεύει πως μόνο αυτός μπορεί – μέσα σε αυτή την αντικειμενικά δύσκολη συνθήκη – να διασφαλίσει δικαιώματα και κατακτήσεις, να κερδίσει τις ανοιχτές μάχες της συμφωνίας.

2.2 Η 2^η περίοδος διακυβέρνησης

Η εμπειρία της 2^{ης} περιόδου της Κυβέρνησης μας προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα. Οι αξιολογήσεις και το περιεχόμενο της σύγκρουσης σε αυτές αναδεικνύουν τη μεθοδολογία των αντιπάλων μας, αλλά και την στρατηγική που εμείς πρέπει να ακολουθήσουμε. Στόχος των δανειστών είναι η διαρκής αρνητική μετατόπιση του αρχικού πλαισίου της συμφωνίας. Αυτό δείχνει πως το μνημόνιο δεν αποτελεί απλά μία λίστα μέτρων λιτότητας, αλλά ένα επεκτακτικό σύστημα, μέσω του οποίου οι πολιτικοί μας αντίπαλοι στοχεύουν στο βάθεμα της εσωτερικής υποτίμησης και τη συρρίκνωση της δημοκρατίας. Επίσης, προκύπτει ξεκάθαρα ότι το σχέδιο της αριστερής παρένθεσης παραμένει διαρκώς ενεργό από τη μεριά των νεοφιλελεύθερων δυνάμεων εντός και εκτός χώρας. Σε αντίθεση με μια κυρίαρχη αφήγηση, τόσο δεξιά όσο και αριστερή, η υπογραφή του 3^{ου} μνημονίου δεν δημιούργησε ένα κοινό πολιτικό κέντρο χωρίς αντιθέσεις ανάμεσα στην κυβέρνηση και τους θεσμούς. Οφείλουμε να αντιληφθούμε πως η όποια άσκηση πολιτικής αντιπαραθετική με τη λογική των μνημονίων και υπεράσπισης - ανακούφισης των λαϊκών στρωμάτων αποτέλεσε και θα αποτελεί προϊόν σύγκρουσης με τα σχέδια των αντιπάλων μας, μέσα και έξω από τη χώρα.

Στο κοινωνικό πεδίο, η λαϊκή κινητοποίηση βρίσκεται σε ύφεση. Απουσιάζει η κοινωνική δυναμική από τις πολιτικές εξελίξεις. Την προηγούμενη περίοδο είδαμε να λαμβάνουν χώρα οι κινητοποιήσεις των αγροτών και το λεγόμενο «κίνημα της γραβάτας». Πολλές φορές, οι

δυνάμεις του αστικού μπλοκ, πολιτικά κόμματα και media, επιδίωξαν να διογκώσουν τη δυσaréσκεια που αναπτύχθηκε κατά την περίοδο της 1^{ης} αξιολόγησης, προσπαθώντας να δημιουργήσουν ένα κλίμα απονομιμοποίησης και φθοράς της κυβέρνησης με βασικό στόχο την ενίσχυση του σχεδίου της αριστερής παρένθεσης και τη δημιουργία ενός κλίματος αποσταθεροποίησης. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι κινηματικές διαδικασίες ηγεμονεύονταν από την ατζέντα που έβαζαν οι δυνάμεις της συντήρησης και της δεξιάς. Από την πλευρά μας, θα ήταν λάθος βέβαια να τσουβαλιάσουμε τις κινητοποιήσεις και τον κόσμο που έβγαине στο δρόμο, καθώς εκφράστηκαν και δίκαια αιτήματα. Από την άλλη πλευρά, οι κινηματικές διεργασίες που επιχειρήθηκαν από δυνάμεις της υπόλοιπης αριστεράς, συνήθως είχαν λάθος προσανατολισμό καθώς στοχοποιούσαν αποκλειστικά την κυβέρνηση ως τον ύψιστο πολιτικό εχθρό, και σε καμία περίπτωση δεν συσπείρωναν πλατιές λαϊκές μάζες. Απουσίαζε ένα πλαίσιο ουσιαστικών - προωθητικών διεκδικήσεων που θα συνέβαλε με θετικό τρόπο στην έκβαση της διαπραγμάτευσης και στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων του κόσμου της εργασίας. Πρέπει να αναφερθεί πως η μεγαλύτερη κινηματική διεργασία που έλαβε χώρα είχε θετικό πρόσημο και σχετίζεται με την έκταση των δράσεων αλληλεγγύης στο προσφυγικό, όπου ο ελληνικός λαός και η ελληνική κυβέρνηση αποτελέσαν φωτεινό σηματοδότη σε σχέση με τα πεπραγμένα στην υπόλοιπη Ευρώπη, δημιουργώντας αναχώματα στην άνοδο του ρατσισμού και των πρακτικών της Χρυσής Αυγής.

Είναι δεδομένο πως η κυβέρνηση, όλο αυτό το διάστημα, κλήθηκε να διαχειριστεί στην πράξη τις αρνητικές επιπτώσεις του 3^{ου} μνημονίου. Παράλληλα, δεν κατάφερε να ανακόψει ορισμένες από τις δεσμεύσεις που υπήρχαν από την προηγούμενη κυβέρνηση όπως παραδείγματος χάρη οι ιδιωτικοποιήσεις του Λιμανιού και του Ελληνικού, καθώς και των αεροδρομίων. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, η οποία διαμορφώθηκε υπό το πλαίσιο του 3^{ου} προγράμματος – παρά τα θετικά σημεία που έχει όπως ο ενιαίος φορέας κοινωνικής ασφάλισης, η ελάχιστη εγγυημένη σύνταξη, η αλλαγή του προσανατολισμού του συστήματος, η εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του κλπ – η περικοπή του ΕΚΑΣ, η φορολογική επιβάρυνση, η εφαρμογή πτυχών της εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ σε διάφορους τομείς, αποτελούν κρίσιμες αρνητικές όψεις της υποχώρησης του Ιουλίου του 2015. Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε τα προβλήματα λειτουργίας που προκύπτουν στον ίδιο τον κρατικό μηχανισμό, ο οποίος έχει δομηθεί για να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ντόπιας αστικής τάξης και των συμμάχων της. Το σαμποτάζ, η αυτόνομη δράση υπηρεσιακών συμβούλων και η παρακώλυση του κυβερνητικού έργου, αποτελούν στοιχεία που διαμορφώνουν το αρνητικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί σε επίπεδο κράτους.

Από την πλευρά της κυβέρνησης, κεντρικά προβλήματα αποτελούν η έλλειψη μέριμνας για τη διαμόρφωση ενός αριστερού προτύπου διοίκησης των οργανισμών, σε αντιδιαστολή με την καθημερινή διαχείριση που εγκλωβίζει δυνάμεις, έλλειψη που βαραίνει και το ίδιο το κόμμα, η μη συλλογική λειτουργία και η απουσία κεντρικού σχεδιασμού, η μη τήρηση των συλλογικών κομματικών προγραμματικών προτάσεων σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής και συνολικά η απουσία συγκροτημένης σύνδεσης του κόμματος με την κυβερνητική πολιτική. Επιπλέον, ως προς την πολιτική της Κυβέρνησης σε σχέση με τη νέα γενιά απουσιάζει ένα συγκροτημένο και συνολικό σχέδιο το οποίο αφενός θα επιλύει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι νέοι άνθρωποι αφετέρου θα την αναδεικνύει ως έναν εκ των βασικών κοινωνικών δυνάμεων της παραγωγικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης. Η προαναφερθείσα επισήμανση βαραίνει φυσικά και τις πλάτες της δικής μας οργάνωσης. Παράλληλα, οφείλουμε να απολογίσουμε αρνητικά την αδράνεια που υπάρχει ως προς την υλοποίηση ενός σχεδίου εκδημοκρατισμού της αστυνομίας ενώ οι εξελίξεις το ζήτημα των σκουριών σε καμία περίπτωση δεν συνάδουν με τις δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ και τους αγώνες

που έχουμε δώσει. Στο χώρο της παιδείας, απολογιστικά, κρίνεται ως αρνητικό το γεγονός της απόσυρσης νομοσχεδίων που αφορούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο μίας ασφυκτικής επιτήρησης που προσπαθούν να επιβάλλουν οι θεσμοί στο σύνολο της κυβερνητικής οργάνωσης και πολιτικής δόθηκαν κρίσιμες μάχες και κερδήθηκαν σε αντιδιαστολή των όποιων νεοφιλελεύθερων σχεδίων και αυτό οφείλουμε να το αναγνωρίσουμε. Κάποιες όψεις της συγκεκριμένης συνθήκης αποτέλεσαν **1) Στο χώρο της υγείας:** η κατάργηση του 5ευρου στα νοσοκομεία, η πρόσβαση στις παροχές υγείας για 2,5 εκατ. Ανασφάλιστους/-ες πολίτες, οι διαδικασίες για την στελέχωση με χιλιάδες εργαζόμενους/-ες, η εξασφάλιση -140 εκατομμυρίων από το ΕΣΠΑ για τη στελέχωση 270 δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας σε 65 πόλεις της χώρας, η αύξηση του ορίου των δαπανών, αθροιστικά, για το διάστημα 2015 - 2018, κατά 1 δισ. ευρώ, ενώ εξασφαλίστηκαν και 150 εκατομμύρια για τη στήριξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, απομάκρυνση των εργολάβων από τα νοσοκομεία και η προάσπιση των εργασιακών και μισθολογικών δικαιωμάτων των εργαζομένων. **2) Στο χώρο της παιδείας:** το άνοιγμα των σχολείων με το απαραίτητο προσωπικό και τα αντίστοιχα συγγράμματα, η αύξηση του προϋπολογισμού για την παιδεία στο 2,85% του ΑΕΠ για πρώτη φορά στα χρόνια της κρίσης, η αύξηση των προσλήψεων στην 2βάθμια εκπαίδευση και στον τομέα της ειδικής αγωγής, η προκήρυξη 500 θέσεων μελών ΔΕΠ για τα Πανεπιστήμια, νέες Τριετείς υποτροφίες με κονδύλια ΕΣΠΑ για διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές, ενίσχυση της έρευνας στα Πανεπιστήμια, στα ΤΕΙ και στα Ερευνητικά Κέντρα, η θεσμοθέτηση του νέου τύπου ολοήμερου δημοτικού σχολείου και νηπιαγωγείου, η υπεράσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών ιδιωτικής εκπαίδευσης, η δημιουργία τμημάτων υποδοχής παιδιών προσφύγων στα σχολεία **3) Στο χώρο της οικονομίας και της εργασιακής πραγματικότητας:** ψηφίστηκε ο νέος αναπτυξιακός νόμος και υπήρξε ανασχεδιασμός των ΕΣΠΑ, διαμορφώθηκε νέο πλαίσιο δημιουργίας αγροτικών συνεταιρισμών, ψηφίστηκε νόμος για τη δημιουργία επιχειρήσεων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, εντάθηκε ο έλεγχος του Σώματος Επιθεώρησης εργασίας για την καταπολέμηση της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας, αξιοποιήθηκαν ευρωπαϊκά προγράμματα προσανατολισμένα στη μείωση της ανεργίας, δόθηκε η εφάπαξ 13^η σύνταξη στους χαμηλοσυνταξιούχους/-ες, ανεστάλη η αύξηση του ΦΠΑ για τα νησιά που έχουν πληγεί από την προσφυγική κρίση, **4) Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης:** Δωρεάν ρεύμα, νερό και επιδότηση ενοικίου σε δικαιούχους/-ες του προγράμματος καταπολέμησης της ανθρωπιστικής κρίσης, Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης σε 30 Δήμους, κάλυψη του 94% του συνόλου στεγαστικών δανείων πρώτης κατοικίας, δημιουργία 250 Κέντρων Κοινότητας στους Δήμους της χώρας για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των ευάλωτων πολιτών, παροχή σχολικών γευμάτων σε χιλιάδες μαθητές ανά τη χώρα, λεωφορεία για τη φροντίδα των αστέγων, σχέδιο αντιμετώπισης της ακραίας φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά. **5) Στη λειτουργία του κράτους και τη δημόσια διοίκηση καθώς και τη διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων:** Η απλή αναλογική έγινε νόμος του κράτους ενώ, ψηφίστηκε το σύμφωνο συμβίωσης για τα ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια. Παράλληλα, συγκροτήθηκε εθνικό συμβούλιο κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας για τη διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής κατά του ρατσισμού. Επίσης, εφαρμόζεται ένα πλέγμα μεταρρυθμίσεων που στοχεύει στη δημιουργία μίας αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης που θα στηρίζεται στον δημοκρατικό έλεγχο και την πάταξη της γραφειοκρατίας μέσω της καθιέρωσης της Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων. **6) Σύγκρουση με τη διαπλοκή:** Συστάθηκε Εξεταστική Επιτροπή για τα δάνεια ΜΜΕ και κομμάτων, η κυβέρνηση ανέδειξε παράλληλα τα σκάνδαλα του ΚΕΕΛΠΝΟ, της υπόθεσης της NOVARTIS, αξιοποιούνται οι λίστες φοροδιαφυγής οι βεβαιώσεις των οποίων έχουν αγγίξει το 1δισ. Ευρώ, συγκρούστηκε με το καθεστώς ασυδοσίας της λειτουργίας των ΜΜΕ με στόχο τη

διαμόρφωση ενός δημοκρατικού και διαφανούς ραδιοτηλεοπτικού τοπίου, κάθαρση στο χώρο του ποδοσφαίρου.

2.3 Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα

Οι δυνάμεις του χρεωκοπημένου πολιτικού συστήματος. ΠΑΣΟΚ και ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αναγκαίο είναι, σε αυτό το σημείο, να αναλύσουμε την πορεία που διέγραψαν οι δυνάμεις που κυβέρνησαν το προηγούμενο διάστημα. ΠΑΣΟΚ και ΝΔ αποτελούν τις κύριες δυνάμεις του παλιού χρεωκοπημένου πολιτικού συστήματος, που κυβέρνησαν από τη μεταπολίτευση, μέχρι και την περίοδο της κρίσης. Εισήγαγαν τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη και πολιτική, ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1980.

Κατά την περίοδο της κρίσης, ΠΑΣΟΚ και ΝΔ αποτέλεσαν το πρόθυμο πολιτικό προσωπικό, ώστε να εφαρμοστεί για πρώτη φορά στην Ευρώπη ένα σκληρό νεοφιλελεύθερο πρόγραμμα σοκ, με τη συμμετοχή του ΔΝΤ. Μαζί τους, φυσικά, είχαν και μια σειρά μικρότερες δυνάμεις που στήριξαν τις κυβερνήσεις αυτές, με αντάλλαγμα την πρόσκαιρη ανέλιξή τους στο πολιτικό σκηνικό και την κατάτμηση θέσεων εξουσίας, ανάλογα με την κοινοβουλευτική ισχύ του κάθε σχηματισμού. ΛΑΟΣ και ΔΗΜΑΡ εξαφανίστηκαν από τον πολιτικό χάρτη, αφού πήραν με σαφήνεια το μέρος των δυνάμεων εκείνων που προώθησαν τη νεοφιλελεύθερη πολιτική της ακραίας λιτότητας για την κοινωνική πλειοψηφία.

Η Ελλάδα αποτέλεσε το πειραματόζωο για την νέα αυτή πρακτική, με τη συγκατάθεση της τότε ισχυρότατης κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως το ΠΑΣΟΚ ήρθε στην κυβέρνηση με συντριπτικό ποσοστό, απολαμβάνοντας ευρεία κοινωνική νομιμοποίηση. Τα πρώτα σημάδια της κρίσης είχαν ήδη φανεί και το ΠΑΣΟΚ εμφανίστηκε ως η δύναμη που θα σταματούσε την περαιτέρω επέλασή της στην ελληνική κοινωνία και οικονομία. Αντ' αυτού, εφάρμοσε σκληρές νεοφιλελεύθερες πολιτικές, όπως και πολλά άλλα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα. Η σοσιαλδημοκρατία, το προηγούμενο διάστημα, αποτέλεσε τον καλύτερο μαθητή του νεοφιλελευθερισμού, αφού είτε στήριξε τη δεξιά σε ευρωπαϊκό επίπεδο είτε αυτόνομα εφάρμοσε σκληρές αντικοινωνικές πολιτικές στο όνομα της υπέρβασης της κρίσης. Στην Ελλάδα, το ΠΑΣΟΚ δεν δίστασε να αποδεχτεί να πάρει η Ελλάδα το ρόλο του Δούρειου Ίππου του ΔΝΤ στην ΕΕ, κάτι που είχε κριθεί απαραίτητο, αφού το Ταμείο έχει αποτελέσει τον καλύτερο εγγυητή των συμφερόντων του κεφαλαίου σε περιόδους κρίσης και όχι μόνο.

Αντίστοιχη, αλλά μεγαλύτερης διάρκειας και έντασης ήταν η πορεία της ΝΔ στη διακυβέρνηση της χώρας και την απρόσκοπτη εφαρμογή των μνημονίων, τόσο στην κυβέρνηση Παπαδήμου, όσο και στην συγκυβέρνηση με το ΠΑΣΟΚ. Η ΝΔ, αφού πέταξε από πάνω της, αμέσως μετά την εκλογή της, το προσωπίο του αντιμνημονιακού, εφάρμοσε με πάθος τις πολιτικές λιτότητας. Ούτως ή άλλως, πολλές από αυτές αποτελούν μέχρι σήμερα κομμάτι της ιδεολογίας της και του πολιτικού της σχεδίου. Ισοπέδωσε ό,τι είχε μείνει όρθιο στον εργασιακό τομέα, διέλυσε το κοινωνικό κράτος, επέβαλε νέες περικοπές σε μισθούς και συντάξεις, απέλυσε χιλιάδες δημοσίους υπαλλήλους και ξεκίνησε το ξεπούλημα της κινητής και ακίνητης περιουσίας της χώρας. Επίσης, συνέβαλε τα μέγιστα στην ανάδειξη της Χ.Α σε σημαντική πολιτική δύναμη και προτίμησε να στρέψει τόσο την πολιτική ατζέντα όσο και μέρος της κοινωνίας προς την ακροδεξιά και το φασισμό, αφού έχοντας χάσει τις κοινωνικές της συμμαχίες επένδυσε στην ακροδεξιά ρητορεία και πρακτική.

Βέβαια, η πορεία της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ είναι αλληλένδετες στα χρόνια της κρίσης, αλλά και πριν από αυτή. Τις εποχές της τεράστιας ανάπτυξης, του χρηματιστηρίου, των τεράστιων και πολλών έργων, των Ολυμπιακών Αγώνων, του εκσυγχρονισμού, τα δυο κόμματα που

κυβέρνησαν δημιούργησαν ένα κράτος κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν τους. Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας δεν οδήγησαν στην στήριξη του κοινωνικού κράτους και των μισθών. Αντ' αυτού, χρησιμοποιήθηκαν για να φτιαχτεί ένα τεράστιο πελατειακό σύστημα μέσα σε κάθε κομμάτι του κρατικού μηχανισμού, αλλά και τα κυκλώματα διαπλοκής και διαφθοράς. Κρατικοδίαιτες κατασκευαστικές και εφοπλιστικές εταιρίες, οι ιδιοκτήτες των οποίων, σε πολλές περιπτώσεις, υπήρξαν κάτοχοι ΜΜΕ, σε συνεργασία με το πρόθυμο πολιτικό προσωπικό της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, αλλά και με την αμέριστη συνεισφορά των τραπεζών δημιούργησαν μια κλειστή σχέση, η οποία ζούσε εις βάρος της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Φυσικά, η κατασπατάληση και η κλοπή δημοσίου χρήματος είχε πολλά παρακλάδια, κάποια από τα οποία είναι, πλέον, γνωστά, λόγω των μεγάλων σκανδάλων που έχουν ξεσπάσει (Siemens, Novartis, εξοπλιστικά κ.α.). Το ΠΑΣΟΚ και η ΝΔ, δηλαδή, δημιούργησαν μια ασπίδα προστασίας του μεγάλου κεφαλαίου, αλλά και τους όρους αναπαραγωγής του, δίνοντας τη δυνατότητα ύπαρξης μιας κρατικοδίαιτης ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Ακόμη, οι δυο πρώην κυρίαρχες δυνάμεις του πολιτικού σκηνικού φρόντισαν να δημιουργήσουν και τους όρους αναπαραγωγής της εξουσίας τους. Το κοινωνικό συμβόλαιο που είχε επικρατήσει βασιζόταν σε πελατειακές και ρουσφετολογικές πρακτικές και λογικές ομηρείας. Αυτό επιτεύχθηκε με πολλά επίπεδα επισφάλειας εισηγμένα στην καθημερινότητα, αλλά και με προσπάθειες εξαγοράς ψηφοφόρων με έκτακτα μέτρα που λαμβάνονταν λίγο πριν τις εκλογικές μάχες, τα οποία δημιουργούσαν οργανικές δεσμεύσεις ολόκληρων κοινωνικών ομάδων με συγκεκριμένα κόμματα ή πρόσωπα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ΠΑΣΟΚ και ΝΔ κατάφεραν μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης, να διατηρούν το δικομματικό πολιτικό σύστημα και την εναλλαγή τους στην εξουσία. Παράλληλα, θέλησαν να εξασφαλίσουν και την ασυλία τους σε περίπτωση κατάρρευσης τους. Αυτή τους η πρόθεση υλοποιήθηκε κυρίως μέσα από τον περιβόητο Νόμο περί Ευθύνης Υπουργών που πρακτικά αθώνει από ποινικές κυρώσεις τους Υπουργούς του πάλαι ποτέ δικομματισμού, για ενέργειες που ζημίωσαν αποδεδειγμένα το δημόσιο συμφέρον.

Τέλος, οι δυνάμεις του χρεωκοπημένου πολιτικού συστήματος δημιούργησαν και τους όρους αναπαραγωγής της πολιτικής τους, ανεξαρτήτως κυβερνητικής πολιτικής. Αποτέλεσαν συμπληρωματικές – πολιτικά – δυνάμεις, κατά τις εναλλαγές τους στην κυβερνητική εξουσία. Βασικό στοιχείο αυτού του σχεδίου ήταν να δημιουργηθεί ένα χάσμα μεταξύ της κοινωνίας και του κρατικού μηχανισμού, διότι έτσι θα δημιουργούνταν ο απαραίτητος ζωτικός χώρος για την υλοποίηση του πολιτικού σχεδίου του πρώην δικομματισμού. Κι αυτό, διότι οι πολιτικές δυνάμεις που θέλουν να εφαρμόσουν αντικοινωνικές πολιτικές φοβούνται τον κοινωνικό έλεγχο, την άμεση επαφή των πολλών με τα κέντρα λήψης αποφάσεων, τη διαφάνεια και την ενημέρωση.

ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ

Η Χρυσή Αυγή υπήρχε σαν πολιτικό μόρφωμα πολύ πριν την κρίση, όπου η κοινωνική της παρέμβαση προσιδίαζε σε συμμορία, παρά σε πολιτικό κόμμα. Το νεοναζιστικό κόμμα στο προσκήνιο ως αποτέλεσμα των κοινωνικών συγκρούσεων που πυροδότησε η κρίση και η φτωχοποίηση που έχει επιφέρει. Η απότομη πτώση του βιοτικού επιπέδου μεγάλης μερίδας του ελληνικού λαού οδήγησε στην ανάπτυξη και έξαρση των συντηρητικών ανταντακλαστικών. Παράλληλα, εκμεταλλευόμενη την ανθρωπιστική κρίση, διοργάνωνε φιλανθρωπικές δράσεις μόνο για Έλληνες. Έτσι, κατάφερε να προπαγανδίσει και να απενοχοποιήσει τις φασιστικές τις αντιλήψεις. Σε όλη αυτή την προσπάθεια της ΧΑ να αναπτυχθεί στην ελληνική κοινωνία, σημαντικό ρόλο έπαιξαν και τα ΜΜΕ, καθώς και η ακροδεξιά στροφή στη στρατηγική της ΝΔ.

Τα ΜΜΕ εμφάνιζαν τη ΧΑ σαν μια ρηξιακή, αντισυστημική δύναμη, προσπαθώντας παράλληλα να δημιουργήσουν κλίμα ρατσισμού, ενώ η ΝΔ εισήγαγε ξενοφοβικές και μισαλλόδοξες ιδέες στην καθημερινότητα της κοινωνίας.

Σήμερα, έχει καταφέρει να διατηρήσει, κοινοβουλευτικά, τις δυνάμεις του. Στο κοινωνικό επίπεδο, όμως, η δράση της έχει περιοριστεί, κυρίως λόγω τις μεγάλης καθημερινής αντιφασιστικής κινητοποίησης της κοινωνίας το προηγούμενο διάστημα. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και η ιστορική δίκη της Χ.Α. για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, για ξυλοδαρμούς, δολοφονίες, προπηλακισμούς. Παρ' όλα αυτά, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι χρειάζεται διαρκής επαγρύπνηση, αφού με κάθε αφορμή οι φασίστες προσπαθούν να βρουν κοινωνικά ερείσματα και να κατακτήσουν περισσότερο ζωτικό χώρο στην ελληνική κοινωνία. Το προσφυγικό αποτελεί τρανταχτό παράδειγμα, αφού αποτελεί προνομιακό πεδίο παρέμβασης για τους/τις φασίστες, αφού πιο εύκολα μπορούν να διασπείρουν τις ξενοφοβικές αντιλήψεις τους, ξεσηκώνοντας αντιδράσεις απέναντι στο κράτος και την Αριστερά. Οι επιθέσεις στα κέντρα φιλοξενίας στα νησιά, αλλά και οι προσπάθειες να σταματήσουν την είσοδο των προσφυγόπουλων στα δημόσια σχολεία αποτελούν στοιχεία της κοινωνικής τους παρέμβασης.

Ο φασισμός ιστορικά αποτελεί το τελευταίο, ακραίο προπύργιο του καπιταλιστικού συστήματος και η Χ.Α. έχει αποδείξει πως αποτελεί άξιο συνεχιστή αυτής της παράδοσης. Στηρίζει το μεγάλο κεφάλαιο σε κάθε ευκαιρία, όπως γίνεται με τους εφοπλιστές στο Πέραμα, προπηλακίζει κάθε αγωνιζόμενο κομμάτι της κοινωνίας σε κάθε πολιτική ή συνδικαλιστική έκφασή του, δεν διστάζει να δολοφονεί αντιφασίστες και μετανάστες. Έτσι, υπό το αντισυστημικό της προσωπείο, η Χ.Α. μεθοδικά προσπαθεί να δηλητηριάσει με τις μισαλλόδοξες και σκοταδιστικές ιδέες της την ελληνική κοινωνία.

ΠΟΤΑΜΙ

Το κόμμα που έστησαν τα ΜΜΕ και η διαπλοκή ως εναλλακτική λύση στο χρεωκοπημένο πολιτικό σύστημα, δημιουργήθηκε ενόψει των εκλογών του Γενάρη του 2015, με μοναδικό στόχο την ανακοπή της πορείας του ΣΥΡΙΖΑ προς την κυβερνητική εξουσία. Τα αποτελέσματα δείχνουν πως απέτυχε σε αυτή την στοχοθεσία του. Κατάφερε, όμως, να μπει στη Βουλή δυο φορές, χωρίς όμως ποτέ να μπορέσει να εκφέρει τον εναλλακτικό νεανικό λόγο που ευαγγελίζονταν τα στελέχη του. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται υπό διάλυση, στο βωμό της αναδιάταξης της κεντροαριστεράς, αφού ποτέ δεν μπόρεσε να χτίσει μια αυτόνομη ιδεολογική και πολιτική ταυτότητα. Το ποτάμι αποτελεί ένα νεοφιλελεύθερο κόμμα που επενδύει στη λογική του τεχνοκρατισμού έναντι της πολιτικής, στοχοποιεί τον δημόσιο τομέα, βάλει κατά των δικαιωμάτων εργαζομένων και σε μεγάλο βαθμό η προσέγγισή του για τα πολιτικά πεπραγμένα και την αντιμετώπιση της κρίσης συμπίπτει με όψεις της ρητορικής και του σχεδίου της Νέας Δημοκρατίας.

ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ

Η είσοδος στην Βουλή της Ένωσης Κεντρώων αποτελεί όψη της κρίσης εκπροσώπησης και της κρίσης που χαρακτηρίζει το ελληνικό πολιτικό σύστημα. Η ψήφος σε ένα κόμμα με επικεφαλής μία γραφική φιγούρα που εξυψώθηκε από τα συστημικά media, αναδεικνύει με τον πιο εμφατικό τρόπο τόσο την απαξίωση της πολιτικής διαδικασίας, ενώ παράλληλα, λειτουργεί ως ψήφος αντίδρασης, η οποία έρχεται να αντικαταστήσει το λευκό, ή ακόμη και την αποχή.

Η Ένωση Κεντρώων προσπάθησε στην προεκλογική περίοδο και συνεχίζει να προσπαθεί να παρουσιαστεί ως κάτι το καινούριο, ένα “υγιές” κομμάτι απέναντι στη διαπλοκή. Αυτό προσπαθεί, μάλιστα, να το επιτύχει μέσα από έναν λόγο που στήνεται απέναντι στα πελατειακά δίκτυα του παλιού δικομματικού συστήματος, αξιώνοντας το ξήλωμα αυτού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η θέση του κόμματος για το δημόσιο τομέα. Η απόλυση των “αργόμισθων” του Δημόσιου και Κρατικού τομέα και η στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η “αποκομματικοποίηση” της παιδείας και της εργασίας, η διαμόρφωση του «προσωπικού πτυχίου», η απέλαση μεταναστών/-στριών, είναι τμήματα από του σχεδίου τα οποία υπογραμμίζουν το συντηρητικό χαρακτήρα του κόμματος και το καθιστά τμήμα του νεοφιλελεύθερου σχεδίου.

ANEA

Οι Ανεξάρτητοι Έλληνες είναι ένα κόμμα το οποίο αρχικά δημιουργήθηκε επενδύοντας στον αντιμνημονιακό λόγο. Το συγκεκριμένο πολιτικό κόμμα έχει ετερόκλητα χαρακτηριστικά αλλά σίγουρα σε επίπεδο ιδεολογικού προσανατολισμού εντάσσεται στη λεγόμενη «λαϊκή δεξιά». Τα χρόνια των μνημονίων αντιστρατεύθηκε τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας. Το κόμμα δεν ανήκει στις δυνάμεις της Αριστεράς, παρόλο που απέρριπτε το Μνημόνιο. Μπορεί βέβαια η συμμαχία του ΣΥΡΙΖΑ να προκάλεσε και αρνητική αίσθηση σε μέρος του κόσμου της Αριστεράς στην Ελλάδα, αλλά και σε μέρος της ευρωπαϊκής Αριστεράς, θεωρούμε ωστόσο ότι η απόφασή ήταν σωστή και επιβεβλημένη καθώς εξασφάλισε την κυβερνητική πλειοψηφία και έδωσε τη δυνατότητα συγκρότησης μιας τακτικής συμμαχίας απέναντι στις δυνάμεις του χρεοκοπημένου πολιτικού συστήματος και τα media της διαπλοκής, ενώ, η πολιτική του γραμμή, σε σχέση με τις συγκρούσεις που πρέπει να δίνονται με τους δανειστές, συμπίπτουν με τη στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ.

Οι δυνάμεις της Αριστεράς

ΚΚΕ

Η στάση του ΚΚΕ δεν έχει ιδιαίτερες διαφορές τα τελευταία χρόνια. Ανάγοντας τη λύση των περισσότερων ζητημάτων στη ριζική αλλαγή του πολιτικού και οικονομικού συστήματος, αποκλείει την ύπαρξη ριζοσπαστικών πολιτικών με αριστερό πρόσημο στη σημερινή πραγματικότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, ακόμη και σε επίπεδο κοινοβουλευτικής παρουσίας δεν στηρίζει μέτρα ανακούφισης του κόσμου της εργασίας που βελτιώνουν το βιοτικό του επίπεδο.

Δεν αντιλαμβάνεται την κρίση σαν μια ευκαιρία για ανατροπή των συσχετισμών προς το μέρος των δυνάμεων της νεολαίας και της εργασίας. Με αυτή τη λογική, το ΚΚΕ απουσιάζει από τις μεγάλες ταξικές συγκρούσεις της εποχής μας, τόσο εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ακολουθώντας μία άκρως σχεταριστική λογική. Δεν αποδέχεται την Ευρώπη και τις δομές της ως πεδία ταξικού ανταγωνισμού χαρίζοντας με αυτόν τον τρόπο πολιτικό χώρο στον αντίπαλο.

ΛΑΕ

Η ΛΑΕ δημιουργήθηκε ως διάσπαση του ΣΥΡΙΖΑ. Δεν κατάφερε ποτέ να εκφράσει ένα συνεκτικό αριστερό πολιτικό σχέδιο που να βασίζεται πάνω στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο, υιοθέτησε ένα πολιτικό σχέδιο που βασίζεται στη λογική της εθνικής περιχαράκωσης και της αυτόκεντρης εθνικής ανάπτυξης, στηριγμένης στην υποτίμηση ενός εθνικού νομίσματος. Το γεγονός αυτό εκτιμούμε πως θα προκαλούσε περαιτέρω υποτίμηση της εργατικής δύναμης και θα υποβάθμιζε ακόμη περισσότερο το βιοτικό επίπεδο της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας. Η ίδια η πραγματικότητα και οι σκληρές συγκρούσεις της κυβέρνησης έχουν φέρει σε πολιτικό αδιέξοδο τη ΛΑΕ. Επίσης, ποτέ δεν κατάφερε να δημιουργήσει μια διαφορετική λογική στο χώρο της αριστεράς, παρά τις πρόσκαιρες συμμαχίες με πολλά μικρά κομμάτια της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς και ομαδοποιήσεων που αποχώρησαν από τον ΣΥΡΙΖΑ. Έτσι, τελικά, το εγχείρημα της ΛΑΕ φαίνεται να αποτυγχάνει, αφού ήδη έχουν αρχίσει οι μαζικές αποχωρήσεις από τον ενιαίο συνασπισμό. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η δράση της περιορίζεται συνήθως στην στοχοποίηση της Κυβέρνησης και του ΣΥΡΙΖΑ, ενώ αποτελεί άκρως προβληματικό για ένα κόμμα που αυτοαποκαλείται αριστερό, να συμμαχεί με media της διαπλοκής για να υπονομεύσει τον ΣΥΡΙΖΑ. Η ρητορική της, πολλές φορές, αγγίζει τα όρια της αντι-πολιτικής, αφού, επενδύει σε μεταφυσικά, ηθικολογικά, πολιτικά σχήματα περί προδοτών του ΣΥΡΙΖΑ και η κριτική της εκκινεί από τη στοχοποίηση του χώρου μας περί εξουσιομανίας. Την ίδια στιγμή, τις δύσκολες ημέρες της διαπραγμάτευσης του Ιουλίου, τα σημερινά στελέχη της, δεν είχαν να αντιπροτείνουν κανένα συνεκτικό εναλλακτικό σχέδιο, ακόμη και αυτό της δραχμής. Αντίθετα, συνέβαλλαν στην πτώση της Κυβέρνησης.

2.4 Η αστική παλινόρθωση και το σχέδιο της αριστερής παρένθεσης

Σήμερα, ο πολιτικός χάρτης στην Ελλάδα αναδιατάσσεται. Βασική στρατηγική των αστικών δυνάμεων είναι η ανάδειξη του Κ. Μητσοτάκη και της Νέας Δημοκρατίας σε κυβερνητικούς εγγυητές της διασφάλισης των συμφερόντων του κεφαλαίου και της λιτότητας. Ενός επιθετικού νεοφιλελεύθερου σχεδίου που θα εναρμονίζεται με το δόγμα Σόιμπλε και θα περιορίζει τον ίδιο τον λαϊκό παράγοντα και τη δημοκρατία. Σε αυτή τη φάση, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η στοχοποίηση του ΣΥΡΙΖΑ, η πολιτική του φθορά μέσω της αποπροσανατολιστικής και αντιδραστικής προπαγάνδας των ΜΜΕ, η δημιουργία κλίματος πολιτικής αποσταθεροποίησης, η ανάπτυξη κλίματος φόβου και η αντικομμουνιστική υστερία, έχουν ως βασικό στόχο την επίτευξη του σχεδίου της αριστερής παρένθεσης και την παλινόρθωση του παλιού πολιτικού συστήματος που μπορεί να εγγυηθεί τα συμφέροντα του κεφαλαίου και τα συμφέροντα όλων εκείνων που εδώ και 40 χρόνια πλούτισαν στις πλάτες της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας.

Παράλληλα, αναδιατάσσεται και ο χάρτης της λεγόμενης κεντροαριστεράς όπου το πάλαι ποτέ ένδοξο μπλοκ του εκσυγχρονισμού προσπαθεί να αποκτήσει ξανά δυναμική στα πολιτικά δεδομένα της χώρας και να δώσει ουσιαστικά χείρα βοήθειας στη Νέα Δημοκρατία του Κ. Μητσοτάκη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ δεν επιδιώκουν να εναρμονιστούν με τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στην Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία, αλλά αντίθετα ηγεμονεύονται από τη νεοφιλελεύθερη ατζέντα και τροφοδοτούν εκ του αποτελέσματος την ισχυροποίηση της δεξιάς.

2.5 Για τη στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ

Το πολιτικό σχέδιο και ο στόχος του ΣΥΡΙΖΑ δεν ήταν η εφαρμογή μνημονίων και μέτρων λιτότητας. Απεναντίας, το πρώτο εξάμηνο διακυβέρνησης προσπάθησε δυναμικά να αποτρέψει την επιλογή αυτή μέσα σε ένα ναρκοθετημένο πεδίο και με εξαιρετικά δυσμενείς συσχετισμούς στην Ε.Ε. Έτσι, το καλοκαίρι του 2015 ήρθε η σύναψη της συμφωνίας, κάτι που θεωρήθηκε από πολλούς ως ενσωμάτωση του ΣΥΡΙΖΑ στο δόγμα του ΤΙΝΑ (There Is No Alternative). Μια φράση που ανάγεται ιστορικά στα χρόνια της Thatcher, και χρησιμοποιήθηκε για να τονίσει πως ο μόνος δρόμος για την ευημερία των λαών είναι η οργάνωση της παραγωγής και της κοινωνίας σύμφωνα με τα πρότυπα του νεοφιλελευθερισμού, του κέρδους, της επέκτασης του κεφαλαίου και της υποτίμησης της εργασίας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, όμως, δεν έχει υιοθετήσει αυτή την πολιτική και ιδεολογική σκοπιά. Γιατί είναι άλλο πράγμα η αποδοχή του νεοφιλελευθερισμού ως στρατηγικού ορίζοντα, ως το μοναδικό δρόμο προς την κοινωνική ευημερία και είναι άλλο πράγμα η αναγνώριση ότι σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, με δεδομένους πολιτικούς συσχετισμούς, είναι αναγκαίος ένας τακτικός και πρόσκαιρος συμβιβασμός ώστε να μπορεί να συνεχιστεί η μάχη, διατηρώντας ζωντανό το στρατηγικό στόχο της κοινωνικής χειραφέτησης και του σοσιαλισμού του 21^{ου} αιώνα. Η συμφωνία της 13ης Ιούλη μπορεί να αποτελέσει πεδίο πάλης για την Αριστερά, μόνο εάν ληφθεί ως ένας τακτικός συμβιβασμός, κάτω από το βάρος συγκεκριμένων συσχετισμών, και όχι ως ένα πρόγραμμα το οποίο απορρέει από τη στρατηγική αντίληψη του ΣΥΡΙΖΑ. Με λίγα λόγια, αποτελεί διακύβευμα το πως μια ήττα σε μια μάχη, δεν θα μετατραπεί σε ήττα στρατηγικής για την Αριστερά και τις λαϊκές τάξεις. Ο αγώνας, λοιπόν, δεν μπορεί παρά να συνεχίζεται. Σε αυτό το πλαίσιο, η αριστερή κυβέρνηση αποτελεί ένα σημαντικό οχυρό σε αυτή την πολύπλευρη σύγκρουση που θα εξελισσεται το επόμενο διάστημα. Για εμάς, η σύγκρουση με το νεοφιλελευθερισμό για τον κοινωνικό μετασχηματισμό δεν αρχίζει και τελειώνει με την έκβαση μιας μάχης και ο ΣΥΡΙΖΑ δεν επέλεξε να διατηρήσει τη διακυβέρνηση απλώς για να μείνει σε ρόλο διαχειριστή, αλλά για να καταφέρει βαθιές τομές και μεταρρυθμίσεις που θα μετατοπίζουν το συσχετισμό δύναμης προς την πλευρά της κοινωνικής πλειοψηφίας.

2.5.1 Απεγκλωβισμός από τα μνημόνια και έξοδος από την κρίση

Κρίνεται αναγκαίο και με βάση την συνεδριακή απόφαση του κόμματος, η κυβέρνηση να προσανατολιστεί στην υλοποίηση ενός προγράμματος που θα έχει ως αιχμή την άρση της επιτροπείας και την εφαρμογή ενός δικού μας μείγματος πολιτικής. Παρόλο που είναι υποχρεωμένη να μείνει σταθερή όσον αφορά την εφαρμογή των συμφωνηθέντων, δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε πως το παρόν πρόγραμμα δεν αποτελεί ιδιοκτησία της ελληνικής κυβέρνησης. Υπό αυτό το πρίσμα, πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα η περαιτέρω εφαρμογή του «παράλληλου προγράμματος», με στόχο να αμβλυνθούν οι αρνητικές επιδράσεις των μνημονίων και της λιτότητας στην κοινωνική πλειοψηφία, με μεγαλύτερη μέριμνα για τα πιο αδύναμα κοινωνικά στρώματα. Κρίνεται ως θετικό το γεγονός πως ανασφάλιστοι, άποροι, χαμηλόμισθοι είδαν για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια μια κυβέρνηση να στέκεται βοηθητικά και υποστηρικτικά δίπλα τους, με μέτρα βελτίωσης της καθημερινότητάς τους.

Έτσι λοιπόν κρίνεται μεθοδολογικά ως ορθή πολιτική επιλογή, η απόφαση της επιστροφής της υπερκάλυψης του πρωτογενούς πλεονάσματος σε αδύναμες κοινωνικές ομάδες όπως οι συνταξιούχοι. Η αντίδραση μάλιστα τόσο του Υποικ της Γερμανίας, όσο και της ΝΔ σε αυτή την επιλογή της κυβέρνησης, υπενθύμισε ξανά την ανταγωνιστική σχέση ανάμεσα στη

στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ και αυτής του νεοφιλελεύθερου μπλοκ. Η αριστερά, όντας στην Κυβέρνηση οφείλει να εφαρμόζει πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που δημιουργούν ασυνέχειες στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές χωρίς να αναλώνεται σε μία συνθήκη αποκλειστικής διαχείρισης του μνημονίου. Ένα, ακόμα, σημείο του πολιτικού σχεδίου του ΣΥΡΙΖΑ είναι οι βαθιές δημοκρατικές τομές που έχουν γίνει ή έχουν δρομολογηθεί. Για τη δική μας Αριστερά, τα κοινωνικά δικαιώματα και οι δημοκρατικές ελευθερίες είναι κομβικά στη μάχη κατά του νεοφιλελευθερισμού, για την αναδιανομή ισχύος από πάνω προς τα κάτω και τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολλών.

2.5.2 Για ένα ριζοσπαστικό σχέδιο προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας

Για εμάς κομβικές όψεις ενός σχεδίου που προσανατολίζεται στην υπέρβαση της μνημονιακής πραγματικότητας και την έξοδο από την κρίση προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας αποτελούν τα μέτρα για την αναχαίτιση της ανθρωπιστικής κρίσης, το σχέδιο ενίσχυσης και ανασυγκρότησης του κοινωνικού κράτους, το ζήτημα της «δίκαιης ανάπτυξης» και της υπεράσπισης της εργασίας, η δημοκρατική μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και του κράτους, η ενίσχυση και διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων, το ξήλωμα της διαπλοκής, η συνταγματική αναθεώρηση και ο δημοκρατικός μετασχηματισμός, ένα συγκροτημένο σχέδιο για τη νέα γενιά.

Ως προς το σχέδιο της «δίκαιης ανάπτυξης» οφείλουμε να επισημάνουμε πως πρέπει να βασίζεται στη δίκαιη αναδιανομή πλούτου, στη μείωση της ανεργίας, σε αξιοπρεπείς μισθούς, στην ενίσχυση των εργασιακών δικαιωμάτων και την επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων, στην καταπολέμηση της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος. Παράλληλα, αναπόσπαστο τμήμα ενός αριστερού σχεδίου οικονομικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης, είναι η αμφισβήτηση του κυρίαρχου μοντέλου παραγωγής και η ανάπτυξη εγχειρημάτων που θέτουν ψήγματα μιας διαφορετικής οργάνωσης της διαδικασίας παραγωγής αλλά και των παραγωγικών σχέσεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα εγχειρήματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και τα συνεργατικά εγχειρήματα. Πρόκειται για μονάδες παραγωγής και ανταλλαγής προϊόντων και υπηρεσιών, μικρής συνήθως κλίμακας, που βασίζονται στη συλλογική διαχείριση και την διάρρηξη της σχέσης εργαζόμενου/-ης – εργοδότη/-τριας, στην πιο δίκαιη κατανομή του κέρδους, στην ισοτιμία των εργαζομένων, στην παραγωγή με κοινωνικά και οικολογικά κριτήρια. Χωρίς βέβαια να βρίσκεται εκτός του καπιταλιστικού οικονομικού συστήματος, η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία θέτει στο σήμερα όψεις του κόσμου που θέλουμε να οικοδομήσουμε. Τα συνεταιριστικά εγχειρήματα, τα οποία ήδη πολλαπλασιάζονται στην Ελλάδα, απευθύνονται σε μεγάλο βαθμό στους νέους ανθρώπους. Το επόμενο διάστημα πρέπει να ενισχυθούν, με πρωτοβουλίες από τα κάτω αλλά και με την παρέμβαση της κυβέρνησης, και να αποκτήσουν πιο ριζοσπαστική πολιτική κατεύθυνση. Σε αυτή την κατεύθυνση, τα νομοσχέδια για τους νέους αγροτικούς συνεταιρισμούς και για την αλληλέγγυα οικονομία κινούνται σε θετική κατεύθυνση.

Βασική διακήρυξη του ΣΥΡΙΖΑ αποτέλεσε η σύγκρουση με το σύστημα της διαφθοράς και της διαπλοκής που είχε οικοδομηθεί από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ εις βάρος της κοινωνικής πλειοψηφίας. Η μάχη αυτή άρχισε από την πρώτη μέρα διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ και εξελίσσεται με αυξανόμενη ένταση. Η διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα άσκησης εξουσίας, η αποκατάσταση της κοινωνικής δικαιοσύνης και η προσπάθεια αναδιανομής του πλούτου από πάνω προς τα κάτω, αποτελούν υποχρέωση ενός κόμματος της αριστεράς. Το ξήλωμα του τριγώνου της διαπλοκής, η διερεύνηση των λιστών της φοροδιαφυγής και οι προσπάθειες πάταξης του λαθρεμπορίου είναι κάποιες πτυχές της σύγκρουσης αυτής, με

πρακτικά αποτελέσματα. Επίσης, με τα συμπεράσματα της επιτροπής της Βουλής για τα δάνεια των κομμάτων και των ΜΜΕ αναδείχθηκε το γεγονός πως οι δυνάμεις του χρεωκοπημένου πολιτικού συστήματος ζούσαν παρασιτικά στην ελληνική κοινωνία και οικονομία, όπως και όλο το σύστημα των ΜΜΕ και των τραπεζών που τα στήριζε.

Παράλληλα, η προτεινόμενη συνταγματική αναθεώρηση πρέπει να αποτελέσει σημείο πολιτικής πόλωσης που θα φθάσει στην κοινωνία και θα οριοθετήσει ιδεολογικές διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στις λαϊκές τάξεις και το νεοφιλελεύθερο μπλοκ. Το σχέδιο που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ στηρίζεται στο βάθεμα της δημοκρατίας, στον σεβασμό της υπόστασης του ανθρώπου, στις κοινωνικές και δημοκρατικές κατακτήσεις. Η συνταγματική κατοχύρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων ως μοναδικό μέσο για τον προσδιορισμό του μισθού και της υποχρεωτικής διαιτησίας, η κατάργηση του προνομίου της βουλευτικής ασυλίας και η θεσμοθέτηση της βουλευτικής θητείας για 2 συνεχόμενες κοινοβουλευτικές περιόδους, η δυνατότητα διενέργειας δημοψηφίσματος με λαϊκή πρωτοβουλία, η θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους, καθώς και η συνταγματική κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα κοινωνικών αγαθών όπως του νερού και της ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν κρίσιμες όψεις των δικών μας προτάσεων πάνω στις οποίες πρέπει να δοθούν ιδεολογικές και πολιτικές μάχες.

2.5.3 Ο ΣΥΡΙΖΑ στην Ευρώπη

Στην μεγάλη εικόνα, στον Ευρωπαϊκό χώρο, η κρίση έχει δημιουργήσει ρωγμές στο συμπαγές, τα προηγούμενα χρόνια, στρατόπεδο των δυνάμεων του νεοφιλελευθερισμού. Η προσπάθεια του ΣΥΡΙΖΑ να αναδείξει ένα διαφορετικό δρόμο για την έξοδο από την κρίση, προκάλεσε ρωγμές στην ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, διαμορφώνοντας στο εσωτερικό της, διαφορετικές στρατηγικές. Παράλληλα, συσπείρωσε ευρύτατες δυνάμεις της παγκόσμιας διανοήσης που όχι μόνο στήριξαν πολιτικά αλλά και βάθυνα με θεωρητικούς όρους την κριτική απέναντι στον ακραίο νεοφιλελευθερισμό. Την ίδια στιγμή τμήματα των ευρωπαϊκών ελίτ, σε μια προσπάθεια οχύρωσης απέναντι στην Αριστερά και τα κινήματα, προσβλέπουν σε διαδικασίες ομοσπονδοποίησης της Ευρώπης (Τραπεζική Ένωση, υπουργός Οικονομικών, ενίσχυση του ρόλου της Κομισιόν) με όρους εμβάθυνσης του νεοφιλελεύθερου σχεδίου. Επιπλέον, με πρωτοβουλία της ελληνικής κυβέρνησης δημιουργήθηκε η Σύνοδος του Νότου, όπου έχει ήδη ξεκινήσει τις εργασίες της. Αποτελεί προσπάθεια συμμαχίας των χωρών του ευρωπαϊκού νότου ενάντια στη λιτότητα και μια προσπάθεια εκπόνησης κοινού σχεδίου για το μέλλον της Ευρώπης που θα αμφισβητεί τον σκληρά νεοφιλελεύθερο πυρήνα και την γερμανική ηγεμονία. Σήμερα, απαιτείται συνεχής αγώνας και προσπάθεια από τη μεριά του ΣΥΡΙΖΑ και του Κόμματος Ευρωπαϊκής Αριστεράς, ώστε οι νέοι συσχετισμοί που θα υπάρξουν να είναι προς την κατεύθυνση του εκδημοκρατισμού της Ε.Ε. και στήριξης των ευρωπαϊκών λαών.

2.5.4 Ο ΣΥΡΙΖΑ και το κράτος

Η ανάληψη της κυβέρνησης μας έφερε, σε μεγαλύτερο βαθμό, αντιμέτωπους/-ες με το αστικό κράτος. Η λειτουργία των ιδεολογικών και κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους επιβεβαιώνουν τη φράση «κυβέρνηση δεν συνεπάγεται εξουσία». Το κράτος αποτελεί ένα πλέγμα δομών, σχέσεων αλλά και αντιλήψεων που λειτουργεί ως μηχανισμός αναπαραγωγής των κυρίαρχων συμφερόντων. Επικαθορίζεται, ωστόσο, από το συσχετισμό δυνάμεων σε μια δεδομένη συγκυρία και επιδέχεται μεταβολές και μετασχηματισμό ως αποτέλεσμα της ίδιας της κοινωνικής αντιπαράθεσης. Για τον κοινωνικό μετασχηματισμό που οραματιζόμαστε, η

μάχη οφείλει να δοθεί παράλληλα τόσο στους κοινωνικούς χώρους, όσο και μέσα στον κρατικό μηχανισμό.

Συνεπώς, στρατηγικός μας στόχος είναι η κατάργηση της υπάρχουσας μορφής της κρατικής διοίκησης, η αμφισβήτηση των αρχών δικαίου και του μηχανισμού ποινικής καταστολής, η άρνηση των δομικών χαρακτηριστικών της εκπαιδευτικής λειτουργίας, ο εκδημοκρατισμός της αστυνομίας και του στρατού κλπ. Οφείλουμε να ορίσουμε τις πολιτικές μας προτεραιότητες: σε σχέση με το κράτος, χρειαζόμαστε βαθιές δημοκρατικές τομές που θα αναδεικνύουν το πολιτικό μας προσανατολισμό και την ταξική μας μεροληψία.

2.5.5 Μετά το 2^ο Συνέδριο

Το 2ο Συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ ολοκληρώθηκε αφήνοντας πίσω του μια πολιτική απόφαση η οποία συνάδει με τις αιχμές και τις πολιτικές προτεραιότητες που είχε θέσει η οργάνωση. Παράλληλα, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως οι σύντροφοι και συντρόφισσες του κόμματος κατά πλειοψηφία μοιράζονται κοινά πολιτικά άγχη και κοινούς προβληματισμούς με τα μέλη της νεολαίας, γεγονός που αναδεικνύει την αναγκαιότητα στενότερης επαφής των Οργανώσεων Μελών της Νεολαίας με τις Ο.Μ του κόμματος. Η νέα Κεντρική Επιτροπή του Κόμματος όσο και η νέα πολιτική γραμματεία θα κριθούν στην πορεία από την δουλειά τους, σε κυβερνητικό επίπεδο, στην παρέμβαση των οργανώσεων του κόμματος μέσα στους κοινωνικούς χώρους, στην υπεράσπιση και υλοποίηση των συνεδριακών αποφάσεων, στη δημιουργία ενός πραγματικού κόμματος των μελών που θα προσανατολίζεται στην κοινωνική παρέμβαση και στην επανάκτηση των κοινωνικών μας συμμαχιών. Αποτελεί διακύβευμα φυσικά και ευθύνη όλων μας να δημιουργήσουμε ένα κόμμα συλλογικό, δημοκρατικό που θα χαράσσει αριστερή γραμμή και τα όργανα του δεν θα επαναλαμβάνουν τα λάθη του παρελθόντος. Εδώ και αρκετούς μήνες αποτελεί κεντρικό ερώτημα στον χώρο μας η σχέση κόμματος - κυβέρνησης καθώς τα θεωρητικά εργαλεία που έχουμε είναι ελλείπη ως προς την επίλυση της συγκεκριμένης συνθήκης. Οφείλουμε να μεριμνήσουμε ώστε να επιλυθεί η συγκεκριμένη δυσεπίλυτη εξίσωση με συντροφικό και συλλογικό τρόπο δημιουργώντας ένα κόμμα κοινωνικά χρήσιμο και συλλογικό διανοούμενο που θα δρα εντός και εκτός κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

3.1 Νεολαία & Πολιτική

Με την κρίση, οι ζωές των νέων ανθρώπων βρέθηκαν στο επίκεντρο της νεοφιλελεύθερης επίθεσης. Η οικονομική ασφυξία, η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν παράγοντες βάσει των οποίων η νεολαία οργανώνει την καθημερινότητα, την εργασία, τις σπουδές, τον προσωπικό χρόνο και γενικότερα τη ζωή της. Οι παραπάνω συνθήκες συμβάλουν στη διαμόρφωση της πολιτικής συμπεριφοράς των νέων ανθρώπων, στο τρόπο που αντιλαμβάνονται την πολιτική διαδικασία και την έννοια της συμμετοχής.

Η νεολαία είναι μια διακριτή κοινωνική κατηγορία, η οποία ωστόσο δεν έχει ενιαία χαρακτηριστικά. Οι δομές, οι εμπειρίες, και τα μέσα κοινωνικοποίησής της έχουν ως σημεία αναφοράς σημαντικά κοινωνικοπολιτικά γεγονότα, τα οποία διαμορφώνουν, ως ένα βαθμό,

στους νέους και τις νέες κοινό χαρακτήρα. Ωστόσο, στο πώς βιώνει καθένας και καθεμία το κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι δεν έχει να κάνει μόνο με την ηλικία αλλά πρωτίστως με την ταξική του/της θέση και το φύλο.

Πιο αναλυτικά, την περίοδο της κρίσης, τμήμα της νεολαίας ηγεμονευόμενο από την κυρίαρχη ιδεολογία ακολούθησε τον ατομικό δρόμο, την ιδιώτευση, την αδιαφορία για την πολιτική διαδικασία και τη μη συμμετοχή σε αυτήν, απορρίπτοντας έτσι τη συλλογική δράση και την συλλογική επίλυση των προβλημάτων της. Είτε απέχει από συλλογικές διαδικασίες – με εμφανέστερο παράδειγμα τις εκλογές – είτε συντάσσεται με συντηρητικά τμήματα των πολιτικών δυνάμεων και παρατάξεων, ακόμη και με την ακροδεξιά. Σε κάθε περίπτωση, η στάση της, όχι απλώς δεν αμφισβητεί το σύστημα, αλλά το βοηθά να αναπαραχθεί. Η αποχή, ακόμη και όταν παίρνει τη μορφή διαμαρτυρίας και απόρριψης, παρά αδιαφορίας, αποτελεί όψη της κρίσης εκπροσώπησης του πολιτικού συστήματος. Η συγκεκριμένη στάση λειτουργεί ως εργαλείο ενίσχυσης των πολιτικών δυνάμεων που «επενδύουν» στη μη συμμετοχή των πολλών στη λήψη των αποφάσεων.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν τμήματα της νεολαίας που οργανώνονται, μάχονται και συμμετέχουν προκειμένου να δημιουργήσουν ένα καλύτερο παρόν και μέλλον. Είναι οι νέοι και οι νέες που τον προηγούμενο καιρό βρέθηκαν στους δρόμους, στις πλατείες, υποστήριξαν με θέρμη το ΟΧΙ στο δημοψήφισμα, πήραν μέρος στις συλλογικές κινητοποιήσεις και στα κοινωνικά κινήματα. Είναι όσοι και όσες μέσα από τη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία, συνέβαλαν στο να αμφισβητηθεί και να σπάσει το παλαιό δικομματικό ελληνικό πολιτικό σύστημα και ανέδειξαν τον ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση. Είναι ο κόσμος που αγωνίστηκε για ζωή με περισσότερα δικαιώματα και ελευθερίες. Οι “έφηβοι της κρίσης” με ενεργή πολιτική δράση και συμμετοχή είναι αυτοί και αυτές που εναντιώνονται στις πολιτικές λιτότητας και την υποβάθμιση της δημοκρατίας και στρέφονται ενάντια σε μισαλλόδοξες και ρατσιστικές φωνές καθώς και το φασισμό. Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα, τα αισθήματα ματαίωσης, ανασφάλειας και αβεβαιότητας που έχει δημιουργήσει η παρούσα κατάσταση δεν έχουν αφήσει ανεπηρέαστο αυτό το τμήμα της νεολαίας, πράγμα το οποίο φαίνεται στο κλίμα αδράνειας και την έλλειψη σοβαρών κινηματικών διεργασιών, κινημάτων διεκδικήσεων με ένταση και συνέχεια.

3.2 Η κατάσταση στην εργασία

Η κρίση του 2008 έπεσε πάνω στη νεολαία με τέτοια ένταση που για πρώτη φορά μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο «τα παιδιά ζουν χειρότερα από τους γονείς τους». Κατά τη διάρκεια της κρίσης η ανεργία στο σύνολο του πληθυσμού κυμαίνεται στο 25%, ενώ τα ποσοστά της ανεργίας στην νεολαία κινούνται μεταξύ 50% και 60%. Η νέα γενιά σήμερα αποτελεί αντικείμενο της πιο άγριας και ασύδοτης εκμετάλλευσης του κεφαλαίου. Από γενιά των 700 μετατράπηκε σε γενιά των 400 ευρώ και της ανεργίας. Η βίαιη υποτίμηση της εργασίας και ο μαζικός κίνδυνος της ανεργίας διαμόρφωσαν μια εργασιακή πραγματικότητα, η οποία χαρακτηρίζεται από επισφαλείς/ελαστικές σχέσεις εργασίας, μισθολογικές διακρίσεις όπως ο υποκατώτατος μισθός, μορφές εργασίας όπως η ενοικίαση εργαζομένων και η εκ περιτροπής εργασία, τα μπλοκάκια αλλά και «καθεστώς» όπως η μαύρη, η ανασφάλιστη και η υποδηλωμένη εργασία. Σε αυτό το πλαίσιο, η εργαζόμενη νεολαία εξαναγκάστηκε, υπό την απειλή της ανεργίας, σε χειρότερες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης.

Οι νέοι και οι νέες που εργάζονται στο χώρο της εστίασης και του εμπορίου, σε τηλεφωνικά κέντρα, εργολαβίες, μηχανικοί και δικηγόροι που εργάζονται σε κατασκευαστικούς ομίλους και μεγάλα δικηγορικά γραφεία, αποτελούν μόνο ορισμένες όψεις της σημερινής εργασιακής

επισφάλειας. Την ίδια στιγμή, τα χρόνια της κρίσης, χιλιάδες νέοι και νέες οδηγήθηκαν στην μετανάστευση – το φαινόμενο «brain drain» – αναζητώντας μια καλύτερη ζωή.

Η σταδιακή αποδιάρθρωση των εργατικών δικαιωμάτων παρουσιάστηκε ως ένα σχέδιο με «προοδευτικό» περιεχόμενο που «απελευθέρωνε τον/την εργαζόμενο/-η από την ρουτίνα του μόχθου και του/της έδινε την δυνατότητα να είναι αφέντης του εαυτού του/της, επιλέγοντας ανά πάσα στιγμή την δουλειά που εκείνος/-η επιθυμούσε να κάνει». Έτσι, ο/η εργαζόμενος/-η δεν αντιμετωπίζεται ως τέτοιος/-α, αλλά ως αυταπασχολούμενος/-η ή ωφελούμενος/-η. Στην πραγματικότητα, σκοπός και αποτέλεσμα αυτού του σχεδίου ήταν ο κατακερματισμός της εργασίας και της ταυτότητας του/της εργαζόμενου/-ης, ο/η οποίος/-α έπρεπε να ξεχάσει το δικαίωμα της πλήρους και σταθερής εργασίας, πράγμα που δεν επιτρέπει σχέδια και όνειρα για την επόμενη μέρα. Η ευελιξία στην καθημερινότητα των νέων, ωστόσο, εφαρμόστηκε στο ζήτημα των ωραρίων, των μισθών, και των απολύσεων, ενώ την ίδια στιγμή οι νέοι και οι νέες που εντάχθηκαν στην παραγωγή στα χρόνια της κρίσης, δεν έμαθαν ποτέ τι σημαίνουν συλλογικές συμβάσεις και στερούνταν παραστάσεων συλλογικής διεκδίκησης και συμμετοχής στα συνδικάτα. Το τρίπτυχο που χαρακτηρίζει την νεανική πραγματικότητα σήμερα θα μπορούσε να οριστεί ως «επισφάλεια, ανεργία, μετανάστευση».

Η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων, η μείωση του κατώτατου μισθού, και η συνολική επίθεση στον κόσμο της εργασίας, που εντάθηκε με ραγδαίο τρόπο με την έλευση των μνημονίων, ελλείπει πια και του ρυθμιστικού πλαισίου λόγω κυβερνητικών αποφάσεων (ΠΑΣΟΚ, Ν.Δ), είχε μια συγκεκριμένη λογική την οποία οφείλουμε να κατανοήσουμε και να αποδομήσουμε. Έννοια κλειδί βάσει της νεοφιλελεύθερης αντίληψης, είναι η «ανταγωνιστικότητα», η οποία συνοδεύει όλα τα προβλήματα της οικονομίας, από το χρέος μέχρι την ανεργία. Ως εκ τούτου, «για να μειώσουμε την ανεργία πρέπει να είμαστε ανταγωνιστικοί/-ες» που σημαίνει ότι πρέπει να απορρυθμίσουμε την αγορά εργασίας για να γίνουν οι περιβόητες επενδύσεις. Πρέπει επίσης «να διευκολύνουμε την πρόσβαση των ανέργων στην αγορά εργασίας», πράγμα που προϋπέθετε φυσικά την διευκόλυνση και την απελευθέρωση των απολύσεων, την απαξίωση και την υπονόμηση των εργατικών δικαιωμάτων και κεκτημένων. Παράλληλα, σύμφωνα με το νεοφιλελεύθερο δόγμα για το ζήτημα της ανεργίας ευθύνονται οι ίδιοι/-ες οι άνεργοι/-ες, διότι δεν είναι αρκετά καταρτισμένοι/-ες με βάση τα πρότυπα της ελεύθερης αγοράς και την ίδια στιγμή «απαιτούν» θέσεις εργασίας με βασικά δικαιώματα.

Προϊόν αυτής της διαδικασίας είναι η «σύνδεση της εργασίας με την γνώση» και η επανακατάρτιση των εργαζομένων. Έτσι, τα προγράμματα voucher, που είναι ακόμα και σήμερα βασικό εργαλείο αντιμετώπισης της ανεργίας, ειδικότερα για τους νέους ανθρώπους, έχουν μία συγκεκριμένη λογική: ο/η άνεργος/-η αδυνατεί να μπει στην αγορά εργασίας λόγω έλλειψης γνώσεων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ελεύθερης αγοράς. Πρόκειται ουσιαστικά για ανακύκλωση της ανεργίας και μετατροπής της σε έναν νέο πεδίο κερδοφορίας για το κεφάλαιο όπου τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης πλουτίζουν στις πλάτες των ανέργων. Εκτός των άλλων, στην περίπτωση της Ελλάδας, η «άνεργη νεολαία» όχι μόνο δεν χρειάζεται κατάρτιση αλλά είναι «υπερ-καταρτισμένη». Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και τα κοινωφελή προγράμματα καθώς προσφέρονται για συγκεκριμένο χρόνο, παρότι οι εργαζόμενοι/-ες, μέσω αυτών, καλύπτουν οργανικές θέσεις του ευρύτερου δημοσίου τομέα.

Ο στόχος βέβαια των συγκεκριμένων πολιτικών δεν ήταν παρά η βίαιη αναδιανομή ισχύος και πλούτου από τον κόσμο της εργασίας στο κεφάλαιο. Όσο περισσότερος είναι ο κόσμος που αναζητά μια θέση εργασίας, όσο εκείνοι και εκείνες που εργάζονται ζουν με τον φόβο της ανεργίας, τόσο περισσότερο δημιουργούνται ευνοϊκές προϋποθέσεις για την ένταση και τη διεύρυνση της εκμετάλλευσης της μισθωτής εργασίας. Ο εφεδρικός στρατός εργασίας

χρησιμοποιείται και χρησιμοποιήθηκε για την συρρίκνωση των δικαιωμάτων και την υποτίμηση της ζωής των εργαζομένων. Βασικός σκοπός είναι η δημιουργία αναλώσιμων και ευέλικτων εργαζομένων που εγκλωβίζονται στην ατομική διαχείριση των προβλημάτων τους.

Η επίθεση στα συνδικάτα και στην λογική της συλλογικής δράσης τέθηκαν από τη πρώτη στιγμή στο στόχαστρο των υπερασπιστών των μνημονίων. Παράλληλα, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, έτσι όπως εκφράστηκε από την ηγεσία της Γ.Σ.Ε.Ε, που ταυτίστηκε με το σχέδιο των δυνάμεων του κεφαλαίου στο δημοψήφισμα του 2015, έχει αποκοπεί από την πλειοψηφία των εργαζομένων και τα καθημερινά τους προβλήματα. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, η σχέση της με τον κόσμο της επισφάλειας, την νέα γενιά γενιά, τους/τις μετανάστες/-στριες είναι ασήμαντη αν όχι ανύπαρκτη. Αποτελεί προβληματικό γεγονός το ότι ο συσχετισμός δύναμης μέσα στα συνδικάτα υπέρ της ΠΑΣΚΕ και της ΔΑΚΕ είχε και έχει ως αποτέλεσμα την απαξίωση του συνδικαλισμού.

Η εργασία είναι, δίχως άλλο, ένας από τους βασικότερους πυλώνες οργάνωσης της ζωής των ανθρώπων. Οι συνθήκες και το περιβάλλον εργασίας καθορίζουν πολλά επίπεδα της καθημερινής ζωής και επηρεάζουν καθοριστικά το ζήτημα του ελεύθερου χρόνου και τις προσδοκίες για το παρόν και το μέλλον. Ειδικότερα, εμείς, οι νέοι και οι νέες, καλούμαστε σήμερα να δράσουμε προκειμένου να πάρουμε πίσω την εργασία μας, να προσπαθήσουμε δηλαδή να την μετατρέψουμε από μαρτύριο σε διαδικασία δημιουργίας για τη ζωή μας.

Η απάντηση σε αυτή την κατάσταση δεν μπορεί προφανώς να έρθει με επιμέρους παρεμβάσεις και αλλαγές, αλλά χρειάζεται ένα συνολικό σχέδιο αντιμετώπισης των εργασιακών προβλημάτων της νέας γενιάς. Καλούμαστε να απαντήσουμε σε καίρια ερωτήματα. Με ποιους τρόπους μπορεί να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ανεργίας των νέων εξασφαλίζοντας αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για αυτούς και αυτές; Με ποιο τρόπο θα επιστρέψουν οι νέοι/-ες επιστήμονες από το εξωτερικό; Μπορεί σήμερα ο νέος και η νέα που εργάζονται σε ένα καθεστώς επισφάλειας να ξαναβρεί την σημασία της συλλογικής δράσης; Μπορεί η συλλογική δράση με τη σειρά της να συγκροτήσει ένα οραματικό περιεχόμενο για το μέλλον;

3.3 Η κατάσταση στην Παιδεία

Τα προηγούμενα χρόνια, ο χώρος της παιδείας βρέθηκε στο στόχαστρο του νεοφιλελευθερισμού. Στο πλαίσιο αυτό, έγινε προσπάθεια η παιδεία να μετατραπεί από καθολικό δικαίωμα σε προνόμιο των λίγων. Αντιμετωπίστηκε ως ένα επικερδές προϊόν, που στοχεύει στη διαμόρφωση εκείνου του ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο θα μπορεί να εναρμονίζεται με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις της αγοράς εργασίας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Αποτελεί, δηλαδή, εκείνον τον ιδεολογικό μηχανισμό του κράτους που εγγυάται αθόρυβα την μαζική αποτύπωση της κυρίαρχης ιδεολογίας και την αναπαραγωγή των κυρίαρχων σχέσεων παραγωγής.

Στη χώρα μας οι κυβερνήσεις ΝΔ-ΠΑΣΟΚ προώθησαν την διάλυση του Δημόσιου, Δωρεάν και Δημοκρατικού χαρακτήρα της παιδείας, φέρνοντας νόμους αντιδραστικούς, που ενέτειναν τους ταξικούς φραγμούς και δημιούργησαν ένα ασφυκτικό πλαίσιο για την καθημερινότητα των μαθητών και των φοιτητών. Σήμερα, γίνεται μια προσπάθεια να ακυρωθούν δεσμεύσεις των προηγούμενων κυβερνήσεων, οι οποίες εάν εφαρμόζονταν θα ενέτειναν περαιτέρω την επίθεση στο χώρο της παιδείας. Έτσι, βλέπουμε πως έχει παγώσει το σχέδιο εκπαιδευτικής αποδιάρθρωσης που έλαβε χώρα τα προηγούμενα χρόνια. Πλέον, είναι πιο αναγκαίο από ποτέ ένα συνολικό σχέδιο που θα διαμορφώνει τη φυσιογνωμία της εκπαίδευσης σε δημοκρατική

κατεύθυνση, θα συγκρούεται με την λογική των αγορών και θα θέτει στο επίκεντρο την γνώση και τις ανάγκες των πολλών.

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Σήμερα, η λειτουργία και ο χαρακτήρας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν αφήνουν περιθώρια να εξυπηρετήσει τον αυτόνομο μορφωτικό της ρόλο, ώστε να διαμορφώνει ενεργούς πολίτες. Αντίθετα, ο ρόλος της δευτεροβάθμιας και ειδικά του λυκείου, ως ένα μεταβατικό στάδιο προετοιμασίας για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχει δημιουργήσει ένα σχολείο εξεταστικό κέντρο και καλλιεργεί τον ανταγωνισμό και την εντατικοποίηση σε όλα τα επίπεδα της ζωής. Το γυμνάσιο, το οποίο παραμένει ακόμη και σήμερα η δεύτερη και τελευταία υποχρεωτική βαθμίδα της εκπαίδευσης, εξυπηρετεί το πρώτο «φιλτράρισμα» των μαθητών/-τριών, οι οποίοι/-ες στη συνέχεια είτε θα ακολουθήσουν το γενικό λύκειο είτε την επαγγελματική εκπαίδευση. Η συγκεκριμένη διάκριση δημιουργεί δύο ταχύτητες μαθητών/-τριών, μαθητές/-ίτριες «υψηλότερου» ή «χαμηλότερου» επιπέδου. Αποκλείονται, λοιπόν, από ένα ενιαίο σχολείο που τους παρέχει πολύπλευρες γνώσεις θεωρίας και πράξης. Πρόκειται για ένα σχολείο που διέπεται από ταξικούς φραγμούς και περιφερειακές ανισότητες, αδυνατώντας να παράσχει τις υπηρεσίες του στη μεγάλη πλειοψηφία των μαθητών και μαθητριών. Μεγάλο τμήμα εξ' αυτών δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να «επενδύσουν» στην παραπαιδεία και τα φροντιστήρια, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα άδικο πλαίσιο μέσα στο επίπονο εξετασιοκεντρικό περιβάλλον του σχολείου. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον ευνοούνται οι οικονομικά ευκατάστατοι-ες μαθητές/-τριες. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές/-τριες, ήδη από το γυμνάσιο, στενάζουν κάτω από την υλοποίηση βάρβαρων αναλυτικών προγραμμάτων, τα οποία δεν ανταποκρίνονται ούτε στις ανάγκες αλλά ούτε και στις αντοχές τους. Ταυτόχρονα, τα σχολικά εγχειρίδια είναι πεπαλαιωμένα, δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες και προωθούν τη στείρα αποστήθιση, απομακρύνοντας τους/τις μαθητές/-τριες από την ερευνητική μάθηση και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Επιπρόσθετα, συνεχίζουν να υπάρχουν άκρως αναχρονιστικές όψεις στην καθημερινότητα των σχολείων όπως οι μαθητικές παρελάσεις και η πρωινή προσευχή. Η εκκλησία εξακολουθεί να παρεμβαίνει στην παιδεία και αντιδρά στην αλλαγή του μαθήματος των θρησκευτικών από ομολογιακό μάθημα σε μάθημα σφαιρικής γνώσης μιας τόσο σημαντικής πτυχής του ανθρώπινου πολιτισμού, όπως η θρησκεία. Επιπλέον, η απουσία ελεύθερου χρόνου και η απομόνωση από τους/τις συνομηλικούς, μετατρέπουν το σχολείο σε μηχανισμό μαθητείας, καταπίεσης και πειθάρχησης, που εμποδώνει στους/στις μαθητές/-τριες την αντίληψη ότι η ζωή είναι μια πορεία που απαιτεί τον ανταγωνισμό και την ενασχόληση μόνο με τα «χρήσιμα», δηλαδή με όσα μπορούν να έχουν ένα άμεσο αντίκρισμα, ένα άμεσο κέρδος.

Η σημερινή κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε μια σειρά από ρυθμίσεις στον χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίες αν και αγγίζουν τις ανάγκες των μαθητών/-τριών δεν αποτελούν ριζικές τομές αμφισβήτησης του παραπάνω νεοφιλελεύθερου πλαισίου. Η κατάργηση της τράπεζας θεμάτων, η μείωση των μαθημάτων στις πανελλαδικές εξετάσεις, η ενδυνάμωση της ενισχυτικής διδασκαλίας, η αύξηση του προϋπολογισμού για την παιδεία, οι προσλήψεις διδακτικού προσωπικού, οι προσλήψεις στον κλάδο της ειδικής αγωγής, θεσμοθέτηση της αμειβόμενης πρακτικής στο τελευταίο έτος των ΕΠΑΛ είναι βήματα προωθητικά για την ενίσχυση του δημόσιου σχολείου. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός συνολικού εναλλακτικού σχεδίου για την παιδεία.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Η επέλαση του νεοφιλελευθερισμού μέσα από τα μνημόνια και τη λιτότητα σε συνδυασμό με τις επιταγές της συνθήκης της Μπολόνια ολοένα και μετάλλαζαν συνεχώς την τριτοβάθμια εκπαίδευση και ειδικότερα τη δομή και τη λειτουργία του δημόσιου πανεπιστημίου. Ο στόχος της νεοφιλελεύθερης στρατηγικής είναι διττός. Αφενός, η μετατροπή του Πανεπιστημίου σε χώρο στείρας εξειδίκευσης και γνώσης, αφετέρου, η αντιστοίχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων. Τα τελευταία χρόνια, το πανεπιστήμιο χάνει τον χαρακτήρα του ως ζωντανός κοινωνικός χώρος και χώρος συλλογικής δράσης, προωθώντας τον ατομικό δρόμο, την εντατικοποίηση και την ανάγκη για την γρήγορη απόκτηση πτυχίου.

Μια σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, στα προηγούμενα χρόνια, έχουν επιφέρει σαρωτικές αλλαγές. Η κατάργηση του ακαδημαϊκού αυτοδιοίκητου των πανεπιστημίων και η συρρίκνωση της δημοκρατικής τους λειτουργίας, η ενίσχυση της οικονομικής τους αυτοτέλειας, οδήγησαν στην περαιτέρω πρόσβαση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε όλες τις πτυχές της πανεπιστημιακής ζωής. Απαξιώθηκε και καταργήθηκε η συμμετοχή των φοιτητών/-τριών στα όργανα διοίκησης, καταργήθηκε το άσυλο και εγκαθιδρύθηκαν συμβούλια διοίκησης. Παράλληλα, ένα μεγάλο τμήμα της νεολαίας αδυνατεί να ολοκληρώσει τις σπουδές του λόγω οικονομικών και άλλων δυσκολιών. Η υποχρηματοδότηση οδήγησε στην πλήρη διάλυση της φοιτητικής μέριμνας, καθώς και στην ανάθεση σε εργολαβίες στους τομείς της σίτισης, της στέγασης, φύλαξης και καθαριότητας. Η εισαγωγή ορίου φοίτησης ν+2 και οι διαγραφές φοιτητών/-τριών (οι όποιες καταργήθηκαν από την παρούσα κυβέρνηση), ήρθαν να προσθέσουν ένα ακόμη λίθο στο νέο πρότυπο του/της πειθαρχημένου/-ης φοιτητή/-τριας, ο/η οποίος/-α δεν θα έχει ελεύθερο χρόνο για οποιαδήποτε άλλη συλλογική δραστηριότητα, πάρα μονάχα ένα και μοναδικό στόχο, την ατομική ανέλιξη – καριέρα που επιβάλλει ο νεοφιλελευθερισμός. Οι φοιτητές/-τριες έρχονται αντιμέτωποι/-ες με προγράμματα σπουδών που εναρμονίζονται με τις ανάγκες της αγοράς, με καθηγητές/-τριες – αυθεντίες, με μεταπτυχιακά προγράμματα υψηλών διδασκτρων, τα οποία μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν σαφές γνωστικό αντικείμενο. Η έκρηξη δημιουργίας μάλιστα Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, τις τελευταίες δεκαετίες, είναι αποτέλεσμα της ανάγκης για υπερεξειδίκευση και αναζήτηση περισσότερων προσόντων, ανάγκη που επιβάλλεται από την νεοφιλελεύθερη αντίληψη για την ατομική ανέλιξη και την αριστεία. Μέσα σε αυτό πλαίσιο υπάρχει ένα καθεστώς αδιαφάνειας ως προς τη διαχείριση των κονδυλίων και των πόρων που προορίζονται γι' αυτά.

Το φοιτητικό κίνημα, το οποίο τα προηγούμενα χρόνια συγκρούστηκε έντονα με την προσπάθεια νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης του Παν/μίου, αυτή την στιγμή στέκει μουνδιασμένο. Σήμερα, αδυνατεί να διαμορφώσει ένα σχέδιο δημιουργίας ενός δημόσιου, δωρεάν και δημοκρατικού πανεπιστημίου, που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των φοιτητών/-τριών και της κοινωνικής πλειοψηφίας. Οι γενικές συνελεύσεις των φοιτητικών συλλόγων είτε δεν πραγματοποιούνται είτε αδυνατούν να αποτελέσουν χώρους διαβούλευσης για ζητήματα που απαντούν στις καθημερινές ανάγκες των φοιτητών/-τριών. Ταυτόχρονα, όμως, έχει απαξιωθεί η συλλογική δράση, ενώ καλλιεργείται ο ατομικός δρόμος και η λογική του ανταγωνισμού.

Στον αντίποδα, υπάρχουν μια σειρά από σημεία τα οποία κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση από τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Το πάγωμα των διαγραφών φοιτητών/-τριών, η αύξηση του προϋπολογισμού για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, η παγίωση της διπλής εξεταστικής για τους/τις επί πτυχίο φοιτητές/-τριες, η παροχή συγγραμμάτων για όσους/οσες φοιτούν σε δεύτερες σχολές, η πρόσληψη μελών ΔΕΠ, η ενίσχυση της έρευνας και

οι τριετείς υποτροφίες για διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές, η ενίσχυση των άπορων φοιτητών/-τριών μέσα από το πρόγραμμα κοινωνικής αλληλεγγύης, αποτελούν βήματα προωθητικά τόσο για την επίλυση των αναγκών των φοιτητών/-τριών, όσο και για την αναβάθμιση της λειτουργίας των ιδρυμάτων.

Τα ΑΤΕΙ αποτελούσαν και αποτελούν ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Από την αρχή της ίδρυσής τους στοχεύουν στην παροχή κατάρτισης εφαρμογών της τεχνολογίας οι οποίες απαιτούν επιστημονικό υπόβαθρο. Διαχρονικά, παρείχαν πρόσφορο έδαφος για αρκετές νεοφιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις, με μοναδικό σκοπό να ενισχυθεί το κυρίαρχο σχέδιο της αστικής αντίληψης για την παιδεία.

Οι σπουδαστές/-στριες των ΑΤΕΙ βιώνουν μια σειρά από προβλήματα τα οποία σχετίζονται κατά βάση με τον τρόπο λειτουργίας των ιδρυμάτων, όπως είναι οι αλυσίδες μαθημάτων, οι ελλιπείς κτηριακές εγκαταστάσεις και ο μη πεπαλαιωμένος εργαστηριακός εξοπλισμός, τα οποία έρχονται και συνενώνονται με τις ελλείψεις του διδακτικού προσωπικού, την υποχρεωτική πρακτική άσκηση χωρίς εργασιακά δικαιώματα και τη διαλυμένη μέριμνα. Όλα τα παραπάνω έρχονται να αναδείξουν μια εικόνα υποβάθμισης την οποία έχει δεχθεί ο χώρος της τεχνολογικής και τεχνικής εκπαίδευσης. Στη βάση αυτή, το μεγαλύτερο πρόβλημα το οποίο ανακύπτει διαρκώς είναι το ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων, το οποίο δυσκολεύει ακόμη περισσότερο, με την ταυτόχρονη ύπαρξη ιδιωτικών σχολών πρακτικού και τεχνικού αντικειμένου.

3.4 Το ζήτημα των δικαιωμάτων των νέων

Τα κοινωνικά δικαιώματα αποτελούν ζήτημα δημοκρατίας. Στην Ελλάδα, τα προηγούμενα χρόνια η εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής πήγαινε χέρι-χέρι με την καταστολή και την περιστολή των ελευθεριών. Η νεολαία βίωσε τον περιορισμό των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων της με μεγαλύτερη ένταση.

α. Μεταναστευτικό

Στο στόχαστρο του κρατικού αυταρχισμού και τη δίνη της οικονομικής κρίσης βρέθηκαν επίσης και οι μετανάστες/-στριες. Κατά τα προηγούμενα χρόνια οι νεοφιλελεύθερες συντηρητικές κυβερνήσεις της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ προσπάθησαν να δημιουργήσουν έναν εσωτερικό εχθρό επενδύοντας στον κοινωνικό αυτοματισμό, ακολουθώντας μια αντιμεταναστευτική πολιτική που βασιζόταν στο φόβο, την εχθρότητα και το αίσθημα ανασφάλειας. Στόχος τους ήταν με αυτόν τον τρόπο η διάρρηξη της δυνατότητας ενότητας των υποτελών τάξεων. Παράλληλα, μπροστά σε αυτή την κατάσταση οι δυνάμεις της ακροδεξιάς προσπάθησαν να εκμεταλλευτούν συντηρητικά ανταντακλαστικά προβαίνοντας - ακόμη και σήμερα - σε μισαλλόδοξα παραληρήματα και βίαιες πρακτικές.

Η εικόνα αυτή, τον τελευταίο καιρό, επιχειρείται να αλλάξει τόσο σε θεσμικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Ο νόμος για την ιθαγένεια των μεταναστών/-στριών 2ης γενιάς, ο αντιρατσιστικός νόμος, καθώς και το αγκάλισμα από την πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας των προσφύγων και των παιδιών τους, διευρύνουν τα δημοκρατικά δικαιώματα, την αλληλεγγύη και συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας εικόνας μακριά από ξενοφοβικές λογικές και πρακτικές βίας.

Η καθημερινότητα και η ζωή των μεταναστών/-στριών, κυρίως των νέων, έρχεται αντιμέτωπη με πολύπλευρα προβλήματα. Η συμπίεση των μισθών τους, η εκμετάλλευση και η μετατροπή

τους σε φτηνό εργατικό προσωπικό “αξιοποιείται” από την εργοδοσία για περαιτέρω εκμετάλλευση όλων των εργαζομένων.

β. Φύλο & Σεξουαλικότητα

Η δομή των έμφυλων σχέσεων αποτελεί μορφή κοινωνικής ιεράρχησης. Το φύλο είναι σύστημα σχέσεων εξουσίας και κεντρικό στοιχείο οργάνωσης της κοινωνίας.

Ο κοινωνικός προσδιορισμός του τι σημαίνει να ζω “ως άνδρας” ή/και να ζω “ως γυναίκα”, διαδραματίζει ρόλο στη μειωμένη παρουσία των γυναικών στο χώρο της πολιτικής και κοινωνικής διαδικασίας. Έτσι, οι γυναίκες, και κυρίως οι νέες, συμμετέχουν σε μικρότερο ποσοστό στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, επωμίζονται τη φροντίδα “άλλων”, η θέση τους στην εργασιακή ιεραρχία και στα κέντρα λήψης αποφάσεων είναι χαμηλή, ενώ φαινόμενα όπως η βία κατά των γυναικών και ο περιορισμός των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών τους δικαιωμάτων συνθέτει ένα μη δημοκρατικό πλαίσιο ζωής.

Οι συντηρητικές ιδεολογικές αξίες που προάγει ο φιλελευθερισμός, η πατριαρχική δομή της κοινωνίας, ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός, είναι εχθρικές και επικίνδυνες τόσο για τις γυναίκες όσο και για τη λοατκι κοινότητα. Στην Ελλάδα, οι συντηρητικές κυβερνήσεις των προηγούμενων ετών είχαν βάλει στο στόχαστρο τις κοινωνικές αυτές κατηγορίες, αμφισβητώντας τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και νομιμοποιώντας βίαια περιστατικά σε βάρος τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η διαπόμευση των οροθετικών από το Λοβέρδο, η επίθεση με βιτριόλι κατά της Κούνεβα, τα περιστατικά ομοφοβικής και τρανσφοβικής βίας και η ανοχή αυτών, τα παραληρήματα κατά των λοατκι ατόμων, τα οποία συνεχίζουν μέχρι σήμερα από τα συντηρητικά μπλοκ. Σε κάθε μία από τις περιπτώσεις, γίνεται αντιληπτό πως η έμφυλη ανισότητα, όπως εκφράζεται, αλλά και βιώνεται, δεν είναι ανεξάρτητη από την ταξικότητα, την ηλικία, τη φυλή/εθνότητα.

γ. Νέα ζευγάρια/Ελεύθερη συμβίωση

Η ακραία φτωχοποίηση και η εργασιακή ανασφάλεια, κρατούν όλο και περισσότερους/-ες νέους/-ες στο οικογενειακό τους σπίτι. Το ασφυκτικό πλαίσιο που δημιουργεί η κρίση επηρεάζει εκείνους και εκείνες που θέλουν να ζήσουν μαζί και να κάνουν από κοινού ένα σχεδιασμό ζωής. Η ανεργία, η μείωση των εισοδημάτων, κάνουν το πλάνο αυτό, και κυρίως την απόκτηση παιδιού, ταξική πολυτέλεια.

Είναι εξαιρετικά σημαντική η θεσμοθέτηση της ελεύθερης συμβίωσης, καθώς έρχεται να αλλάξει και να βελτιώσει τη ζωή των νέων ζευγαριών. Συγκεκριμένα, στους/στις συντρόφους του συμφώνου (ετερόφυλους/-ες ή ομόφυλους/-ες) αναγνωρίζονται ουσιαστικά τα ίδια δικαιώματα – με αυτά του γάμου – στον εργασιακό χώρο και άρα μπορούν να διεκδικήσουν, για παράδειγμα, οικογενειακά επιδόματα.

δ. Στρατιωτική θητεία

Ο στρατός ανήκει στους κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους και παράλληλα λειτουργεί ως ιδεολογικός, εγχαράσσοντας όψεις της κυρίαρχης ιδεολογίας, όπως η πειθάρχηση, η υπακοή, ο εθνικισμός, και συντελεί στη διαμόρφωση της ταυτότητας των νέων.

Η στρατιωτική θητεία αποτελεί άλλον ένα «βραχνά» για τους νέους ανθρώπους, οι οποίοι πλήττονται ιδιαίτερα στην περίοδο της κρίσης. Από οικονομικής πλευράς, η συντριπτική πλειοψηφία των νέων δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η

στράτευση. Η οικονομική αποζημίωση που προβλέπεται είναι εξευτελιστικά χαμηλή με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διαβίωση τόσο μέσα στο στρατόπεδο όσο και έξω από αυτό. Επιπλέον οι πελατειακές σχέσεις οι οποίες εδώ και πολλές δεκαετίες καθορίζουν το σύστημα των τοποθετήσεων και των μεταθέσεων του στρατιωτικού προσωπικού, παγιώνουν μια αντίληψη «ζούγκλας» όπου όποιος δεν έχει πρόσβαση στον πελατειακό μηχανισμό έρχεται αντιμέτωπος με κατάφωρες αδικίες. Έτσι ενδεικτικά, υπάρχουν στρατόπεδα της παραμεθορίου όπου στερείται στους οπλίτες η έξοδος για τριάντα μέρες λόγω έλλειψης προσωπικού και άλλα, σε αστικά κέντρα όπου οι οπλίτες είναι υπεράριθμοι. Σε όλα αυτά έρχονται να προστεθούν οι πολύ συχνές εθνικιστικές, σεξιστικές και ρατσιστικές συμπεριφορές στελεχών σαν κομμάτι της εκπαίδευσης καθώς και η παντελής έλλειψη δυνατότητας συλλογικής αντιμετώπισης των καθημερινών προβλημάτων από τους οπλίτες και ανάπτυξης οργανωμένης συνδικαλιστικής δράσης που θα θωρακίζει τους στρατευμένους από τις αυθαιρεσίες της ιεραρχίας.

Τέλος είναι ανάγκη να αναφερθεί η απαράδεκτη διαρκής ποινική δίωξη των ολικών αρνητών στράτευσης καθώς και η απουσία ενός επαρκούς πλαισίου εναλλακτικής θητείας μιας και το υπάρχον πλαίσιο του «αντιρρησία συνείδησης» είναι εκδικητικό και αποτρεπτικό για τον στρατεύσιμο.

ε. Εξαρτήσεις

Το ζήτημα των εξαρτησιογόνων ουσιών, παρότι απασχολεί εδώ και δεκαετίες την ελληνική κοινωνία, είτε προσεγγίζεται ως θέμα ταμπού, είτε συζητείται με στρεβλούς ως επί το πλείστον όρους.

Τις τελευταίες δεκαετίες, και ενώ η διάδοση εξαρτησιογόνων ουσιών έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις και λόγω της οικονομικής κρίσης, η συνολική αντιμετώπιση του ζητήματος κινείται σε προβληματική κατεύθυνση, με αποτέλεσμα την ποινικοποίηση των ίδιων των χρηστών και όχι την ουσιαστική καταπολέμηση των παρανόμων κυκλωμάτων διακίνησης. Χαρακτηριστικό δείγμα αυτής της κατασταλτικής πολιτικής αποτελούν σχεδόν όλα τα σχετικά ποινικά νομοθετήματα, τα οποία προβλέπουν αυξημένες ποινές για τους χρήστες. Το παραπάνω μοντέλο της ποινικοποίησης δε βοηθάει τον περιορισμό της διάδοσης των εξαρτησιογόνων ουσιών, αλλά αντίθετα οδηγεί σε αύξηση του αριθμού των χρηστών. Επιπλέον, το νομοθετικό πλαίσιο για τις εξαρτησιογόνες ουσίες εξαφανίζει κάθε ίχνος κοινωνικής πρόνοιας και περιθωριοποιεί τους/τις χρήστες, αναγκάζοντάς τους/τις να στρέφονται σε κύκλους παράνομης διακίνησης για την εξασφάλιση της δόσης τους. Από την άλλη πλευρά, η υποχρηματοδότηση και υποστελέχωση των δομών πρόληψης και θεραπείας έχει ως συνέπεια αυτές να παρακμάζουν και να αδυνατούν πλέον να φιλοξενούν ικανοποιητικό αριθμό εξαρτημένων.

Η πολιτική της απαγόρευσης και της μη διάκρισης όσον αφορά τη χρήση των εξαρτησιογόνων ουσιών, αντί να συμβάλει στην προστασία των αγαθών της ζωής και της υγείας, στην πραγματικότητα έχει στιγματίσει κοινωνικά χιλιάδες χρήστες, εγκλωβίζοντάς τους/τις στα αδιέξοδα της ποινικής καταστολής και αφήνοντάς τους/τις έρμαιοι στις μαφίες του εμπορίου ναρκωτικών.

στ. Φυλακές & κρατούμενοι/-ες

Ο υπερπληθυσμός, η υποχρηματοδότηση και η περιφρόνηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα οδήγησαν στο να αποτελούν οι φυλακές και τα νοσοκομεία κρατούμενων ντροπή για την

κοινωνία μας. Ειδικά στη μνημονιακή περίοδο η κατάσταση ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Η εμμονή στον αυταρχισμό, ο εκδικητικός χαρακτήρας της ποινής, οι πρακτικές εξόντωσης των κρατούμενων είναι μακριά από τη δημοκρατία, την επανένταξη των κρατούμενων στην κοινωνία.

Με το νομοσχέδιο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ τον Απρίλη του 2015 καταργήθηκαν οι φυλακές τύπου Γ. Επίσης, διαμορφώθηκαν νέοι όροι, αφού καθορίστηκαν ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για την υπό όρους απόλυση κρατουμένων (ασθενείς, υπερήλικες και άτομα με αναπηρίες) με σκοπό την αποσυμφόρηση των φυλακών. Το γεγονός αυτό αλλάζει την εικόνα «στοιβάγματος» ανθρώπων που είχε πάρει εκρηκτικές διαστάσεις προσβάλλοντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Παράλληλα, ο νόμος ελαχιστοποιεί τον εγκλεισμό των ανηλίκων και αντικαθιστά, στις περισσότερες περιπτώσεις, την κράτηση αυτών με αναμορφωτικά και εκπαιδευτικά μέτρα. Η εμπειρία δείχνει ότι οι φυλακές ανηλίκων είναι φυτώρια εγκληματικότητας, των οποίων οι τρόφιμοι αποκόπτονται οριστικά από την κοινωνία. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία του υπ. Δικαιοσύνης αποτέλεσε ένα πρώτο βήμα για την καθιέρωση μιας άλλης αντίληψης: αυτήν της ισότιμης αντιμετώπισης των κρατουμένων, πέρα από κοινωνικούς και ταξικούς διαχωρισμούς, και με σεβασμό στα δικαιώματα του ανθρώπου.

η. Καταστολή

Η στρατιωτικοποίηση των σωμάτων ασφαλείας, η αστυνομοκρατία, η χρήση χημικών ουσιών και πλαστικών σφαιρών σε διαδηλώσεις, κινητοποιήσεις, αποτέλεσαν χαρακτηριστικά της προηγούμενης περιόδου. Στη νέα κατάσταση των τελευταίων δύο χρόνων, παρά τη σαφή αλλαγή της εικόνας αυτής, περιστατικά αστυνομικής καταστολής έχουν σημειωθεί. Η ύπαρξη ακροδεξιών θυλάκων, η χρήση χημικών, τα περιστατικά αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, κινούνται στον αντίποδα ενός σχεδίου εκδημοκρατισμού των σωμάτων ασφαλείας, που πρέπει να αποτελεί πολιτική προτεραιότητα της κυβέρνησης της Αριστεράς.

θ. ΑΜΕΑ

Τα άτομα με αναπηρία συχνά – χωρίς να είναι πάντα κοινωνικά ορατό – αποκλείονται από το δημόσιο χώρο και την κοινωνική ζωή. Η απουσία επαρκών υποδομών σε σχολεία, πανεπιστημιακά ιδρύματα, χώρους πολιτισμού, αθλητισμού, σε δημόσιες υπηρεσίες κοκ περιορίζουν και απαγορεύουν την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ σε αυτούς τους χώρους, στρέφοντάς τους/τις στην κοινωνική απομόνωση. Αντιμετωπίζονται, δηλαδή, ως “μη-πολίτες” είτε ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας, γεγονός που δημιουργεί έλλειμα δημοκρατίας και μη δυνατότητας ίσης χρήσης των κοινωνικών δικαιωμάτων. Θετικό βήμα αποτελεί η προώθηση της Χάρτας Δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ από τη σημερινή κυβέρνηση.

ι. Διαδίκτυο & ψηφιακά δικαιώματα

Το διαδίκτυο και τα κοινωνικά δίκτυα διατρέχουν κάθε πτυχή της ζωής των νέων. Συνιστούν πεδία κοινωνικοποίησης, πληροφόρησης, διασκέδασης, συναλλαγών, διαχείρισης και οργάνωσης της καθημερινότητας. Συγχρόνως, η μαζικότητα του ακροατηρίου τους έχει δώσει τη δυνατότητα τόσο σε συλλογικότητες, οργανώσεις, πολιτικά κόμματα, όσο και σε λαϊκά, κοινωνικά κινήματα να προπαγανδίσουν τη δράση τους και να κινητοποιήσουν τμήματα του κόσμου.

Η μαζική συμμετοχή και χρήση του διαδικτύου το έχουν καταστήσει πεδίο ελέγχου, επιτήρησης των χρηστών και κερδοφορίας. Τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν καπιταλιστικές

εταιρίες με θεμελιακό στόχο την παραγωγή κερδών. Δράσεις και κινήματα όπως αυτό του ελεύθερου λογισμικού προσπαθούν να βάλουν φρένο και να απαντήσουν στην καπιταλιστική οργάνωση της παραγωγής. Το ελεύθερο λογισμικό αναδεικνύει ένα λειτουργικό και ολοκληρωμένο μοντέλο που στηρίζεται στη συλλογική και δημοκρατική οργάνωση της εργασίας και την αλληλεγγύη.

ια. Πολιτισμός

Ο πολιτισμός, αποτελεί κοινωνικό αγαθό, η πρόσβαση στο οποίο θα πρέπει να είναι δημόσια και ελεύθερη.

Σε μια χώρα όπου η έννοια πολιτισμός συχνά περιορίζεται σε αυτήν ενός εμπορικού, τουριστικού προϊόντος και η πρόνοια του κράτους για πολιτιστική καλλιέργεια έχει τις τελευταίες δεκαετίες φανεί ανεπαρκέστατη, με εξαίρεση την ακόρεστη όρεξη για προώθηση εμπορικών προϊόντων μαζικής παραγωγής και χαμηλής ποιότητας για εύκολη αφομοίωση και κατανάλωση. Η αριστερά ανέκαθεν προσπαθεί να επανανοηματοδοτήσει αυτόν τον όρο “πολιτισμός”. Και το έχει καταφέρει κατά καιρούς, ειδικά μέσω των οργανώσεων νεολαίας, παρόλο που σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να πούμε πως κι η αριστερά είναι πλήρως απαλλαγμένη από τα κυρίαρχα πολιτιστικά στερεότυπα.

Στα χρόνια της κρίσης, παρατηρήθηκε, ακόμα πιο έντονα, η έλλειψη ευκαιριών σε νέους καλλιτέχνες, ο αποκλεισμός τους όταν δεν ανήκουν στον σωστό ‘κύκλο’, η ανασφάλιστη και ‘μαύρη’ εργασία, ο εξαναγκασμός τους να συμμετέχουν σε κάκιστης ποιότητας παραγωγές για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην. Η πρόσβαση στον πολιτισμό, ο οποίος αποτελεί βασική πτυχή της καθημερινότητας των νέων ανθρώπων, περιορίστηκε σε σημαντικό βαθμό τα χρόνια της κρίσης, τόσο λόγω των οικονομικών δυσχερειών, όσο και λόγω της συρρίκνωσης του ελεύθερου χρόνου, εξαιτίας των εντατικοποιημένων ρυθμών ζωής. Ταυτόχρονα, στο φόντο της κρίσης, μέσω των κοινωνικών αντιθέσεων και του κοινωνικού αναβρασμού, γεννώνται καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες που προσλαμβάνουν τα καταγιγιστικά μηνύματα του κόσμου και σπεύδουν να τα κάνουν τέχνη. Έτσι παρατηρούμε να ξεπροβάλουν εγχειρήματα αυτοοργάνωσης των καλλιτεχνών σε ομάδες και νέες συλλογικότητες, μέσα από φεστιβάλ και στέκια της γειτονιάς, μέσα από κατειλημμένους χώρους, μέσα από τις διεκδικήσεις στα κινήματα των πολιτών, μέσα από δομές αλληλεγγύης. Ο χώρος που διεκδίκησαν να λειτουργήσουν οι ομάδες αυτές, κατάφερε να αναδείξει όχι μόνο τα όρια της καλλιτεχνικής δημιουργίας αλλά και το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο καθώς και την νέα δομή της καλλιτεχνικής έκφρασης.

Σήμερα καθίσταται αδήριτη ανάγκη η διαμόρφωση ενός συνολικού σχεδίου για τον πολιτισμό που δε θα έχει στον πυρήνα του την επιδίωξη του κέρδους, που θα τροφοδοτείται και θα αφομοιώνεται από την κοινωνία. Ένα σχέδιο που θα παλεύει για την ανάδειξη των πολλών καλλιτεχνικών πρωτοβουλιών που επωάζονται στους χώρους της νεολαίας, αλλά αδυνατούν να βρουν έκφραση προς τα έξω, πολλές φορές επειδή στερούνται κρατικής χρηματοδότησης. Ένα τέτοιο σχέδιο θα παλεύει για την οικοδόμηση ενός πεδίου στον πολιτισμό που θα αποτυπώνει το πιο ριζοσπαστικό, αλληλέγγυο, διεκδικητικό, ανατρεπτικό πρόσωπο της κοινωνίας.

ιβ. Αθλητισμός

Οι κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ-ΝΔ, συνέβαλαν καθοριστικά με τις πολιτικές τους στη διολίσθηση του αθλητισμού στην εμπορευματοποίηση. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο αθλητισμός στην Ελλάδα

αποτελεί πεδίο ανάπτυξης ενός πολυεπίπεδου συστήματος διαπλοκής και δικτύων συμφερόντων.

Στα χρόνια της κρίσης, οι προηγούμενες κυβερνήσεις περιέκοψαν τις δαπάνες για τον αθλητισμό. Ταυτόχρονα, τις αθλητικές δραστηριότητες ανέλαβαν μικρά και μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα, όπου με σκοπό το κέρδος, επέβαλαν να πληρώνεται από τους πολίτες οποιαδήποτε μορφή άθλησης. Κύριο χτύπημα στις λαϊκές τάξεις, ήταν η συρρίκνωση των προγραμμάτων άθλησης για όλους που υλοποιούσαν οι ΟΤΑ. Ο οικονομικός στραγγαλισμός του ερασιτεχνικού αγωνιστικού αθλητισμού που οδήγησε στη διάλυση εκατοντάδων σωματείων και η υποχρηματοδότηση αθλητικών δραστηριοτήτων στο σχολείο και το πανεπιστήμιο, μετέτρεψαν τον αθλητισμό σε πολυτέλεια για την πλειονότητα των νέων ανθρώπων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το δικαίωμα στη δημόσια και δωρεάν πρόσβαση στην άθληση, που αφορά σε μεγάλο βαθμό τη νεολαία, χρειάζεται να επανακτηθεί. Παράλληλα, τα βήματα αναδιοργάνωσης του θεσμικού πλαισίου του αθλητισμού, στην κατεύθυνση καταπολέμησης της διαπλοκής, πρέπει να συνεχιστούν δυναμικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΥΡΙΖΑ

4.1 Ο Σοσιαλισμός του 21^{ου} αιώνα είναι ο στρατηγικός στόχος της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ

Ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα εξουσίας. Ένα σύστημα οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης που βασίζεται στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, στην εκμετάλλευση της εργασίας από το κεφάλαιο, των φτωχών από τους πλούσιους. Ο πλούτος που παράγουν οι εργαζόμενοι/-ες συσσωρεύεται στα χέρια λίγων. Είναι ένα σύστημα που υπερ-εκμεταλλεύεται τους φυσικούς πόρους και επιφέρει την οικολογική καταστροφή. Στηρίζεται στη λογική του επιχειρηματικού κέρδους και του ανταγωνισμού και έχει ως ιδεολογικά πρότυπα τον καταναλωτισμό και την εμπορευματοποίηση. Ο καπιταλισμός «παράγει» φτώχεια, ανισότητες, ρατσισμό, πολέμους και κοινωνικές διακρίσεις.

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ είναι μία οργάνωσης νεολαίας της ριζοσπαστικής αριστεράς που αγωνίζεται για τον κοινωνικό μετασχηματισμό και έχει ως στρατηγικό στόχο τον Σοσιαλισμό του 21^{ου} Αιώνα, τον Σοσιαλισμό με δημοκρατία και ελευθερία. Ο Σοσιαλισμός είναι βήμα προς την υπέρβαση του καπιταλισμού, βήμα προς την κοινωνική απελευθέρωση και την αταξική κοινωνία, την κατάργηση, δηλαδή της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, τον Κομμουνισμό. Το πρόταγμα της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ για κοινωνική απελευθέρωση δεν έχει καμία σχέση ούτε με τον οικονομισμό και την αναπτυξιολόγνα λογική τόσο του καπιταλισμού, όσο και των καθεστώτων του "υπαρκτού", ούτε με λογικές υποταγής των ανθρώπων στους "ατσάλινους" νόμους της ιστορίας και στην εκάστοτε "πρωτοπορία" της κοινωνίας. Για εμάς ο σοσιαλισμός δεν είναι ο εξωραϊσμός του καπιταλισμού ούτε η δήθεν "φιλολαϊκή" διαχείρισή του. Για εμάς, ο σοσιαλισμός είναι μορφή οργάνωσης της κοινωνίας που βασίζεται στην κοινωνική ιδιοκτησία και διαχείριση των μέσων παραγωγής, στο σεβασμό του περιβάλλοντος και της φύσης, ενώ, απαιτεί τη δημοκρατία σε όλα επίπεδα της δημόσιας ζωής, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι/-ες να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να διευθύνουν, να ελέγχουν και να προστατεύουν την παραγωγή, κατευθύνοντάς την στην ικανοποίηση των κοινωνικών

αναγκών. Αλλά ταυτόχρονα, ο σοσιαλισμός δεν είναι η αντιγραφή μοντέλων που επεδίωξαν να στηριχθούν σε τέτοιες ιδέες, αλλά τις παρερμήνευσαν και τις διαστρέβλωσαν.

Για εμάς, ο σοσιαλισμός είναι απόλυτα συνυφασμένος με την ενεργό συμμετοχή όλων στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές υποθέσεις και κατοχυρώνει την αντίστοιχη διάχυση της εξουσίας. Ο σοσιαλισμός είναι άρρηκτα δεμένος με τη δημοκρατία, γιατί ο Σοσιαλισμός εάν δεν είναι δημοκρατικός δεν μπορεί να υπάρξει. Δημοκρατία όχι απλώς τυπική, αλλά πάντοτε ουσιαστική, δημοκρατία έμμεση που βασίζεται στην εκπροσώπηση, αλλά και δημοκρατία άμεση με την ενεργό συμμετοχή όλων. Η δημοκρατία συνιστά αφ' εαυτής παραγωγική δύναμη, όπου η συλλογικότητα αναδεικνύει έμπρακτα την υπεροχή της έναντι της ατομικότητας και η αλληλεγγύη την ισχύ της έναντι του ανταγωνισμού. Για μας ο σοσιαλισμός αποσκοπεί τελικά στην κατάργηση των διακρίσεων ανάμεσα σε χειρωνακτική και διανοητική εργασία, σε διεύθυνση και εκτέλεση, σε πόλη και ύπαιθρο, στα κοινωνικώς προσδιορισμένα φύλα. Αποσκοπεί τελικά στην απάλειψη των σχέσεων εκμετάλλευσης, στην κατάργηση των κοινωνικών τάξεων και των πατριαρχικών σχέσεων και στην αρμονική συμβίωση κοινωνίας και φύσης. Αντιμετωπίζει την τεχνολογία και τις καινοτομίες με γνώμονα την εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών και όχι τη διεύρυνση των ανισοτήτων και την εμπέδωση των τεχνικών κυριαρχίας των λίγων πάνω στους πολλούς. Δεν μιλάμε για ένα καθεστώς που καθιερώνεται μέσω μιας εξελικτικής διαδικασίας απλών σταδιακών αλλαγών του καπιταλισμού, αλλά ούτε εγκαθιδρύεται από τη μία μέρα στην άλλη. Ο σοσιαλισμός είναι στόχος αλλά και δρόμος συνεχούς αγώνα, με περιόδους έντασης αλλά και ύφεσης, με ρήξεις, άλματα και μεγάλες τομές. Είναι δρόμος δημοκρατικός που αποσκοπεί σε έναν μακροπρόθεσμο σκοπό, αλλά ξεκινά πάντοτε στο σήμερα, σε χρόνο ενεστώτα.

Στον δημοκρατικό δρόμο προς τον Σοσιαλισμό δεν μπορούμε να απαντήσουμε προκαταβολικά σε όλα τα μεγάλα ερωτήματα που τίθενται, γιατί οι απαντήσεις δεν μπορούν να διατυπωθούν σε όλες τους τις διαστάσεις ανεξάρτητα από την κοινωνική κίνηση. Ο δημοκρατικός δρόμος προς τον σοσιαλισμό δεν αποτελεί φυσικά μία ευθύγραμμη διαδικασία στην ιστορική κίνηση, δεν προκύπτει με όρους προβλέψεων και μελλοντολογίας, δεν στηρίζεται σε έτοιμες συνταγές γιατί το μέλλον, δεν προκαταλαμβάνεται αλλά κατακτιέται. Η συγκεκριμένη συνθήκη ορίζεται από την κοινωνική κίνηση, από το περιεχόμενο των συσχετισμών δύναμης. Στην πολιτική δράση και σύγκρουση, «κάνοντας συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης», διαβάζοντας δηλαδή τον συσχετισμό δύναμης και τις προτεραιότητες-ιεραρχήσεις της εκάστοτε στιγμής, μπορεί να χρειαστούν τακτικές κινήσεις ευελιξίας, συμμαχίες ακόμη και συμβιβασμοί, χωρίς αυτό να σημαίνει πως σταματάμε να είμαστε προσηλωμένοι/-ες στον στόχο μας και την στρατηγική μας. Ο δημοκρατικός δρόμος για τον σοσιαλισμό δεν είναι φυσικά στρωμένος με ροδοπέταλά, ορίζεται από τις ανάγκες και τους αγώνες των υποτελών τάξεων, τη λαϊκή διαθεσιμότητα και οργάνωση, ενώ σηματοδοτείται από τομές αλλά και οπισθοχωρήσεις που ορίζει ο συσχετισμός δύναμης και η εκάστοτε σύγκρουση με το κεφάλαιο και τους συμμάχους του.

Σε σχέση με την κριτική του καπιταλισμού και το αίτημα για τον Σοσιαλισμό στον 21^ο αιώνα αξιοποιούμε επεξεργασίες που αφορούν το εργατικό, το φεμινιστικό, το οικολογικό και άλλα κινήματα, την ταξική διάρθρωση των κοινωνιών, τις δομές του κράτους και τις σχέσεις εξουσίας, τις σχέσεις αγοράς, οικονομικού προγραμματισμού και κοινωνικού ελέγχου, τα ζητήματα δημοκρατίας και αυτοδιαχείρισης, κάθε θεωρητική προσφορά που μπορεί να συμβάλει στο να προχωρήσουμε μετά λόγου γνώσεως, κάθε σημαντική συμβολή που έχει δει το φως από την εποχή του Marx μέχρι τις μέρες μας.

Στόχος μας είναι ο Σοσιαλισμός τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Διαφωνούμε με την αντίληψη εκείνη που προέρχεται από τους κόλπους της αριστεράς και θεωρεί πως ο Σοσιαλισμός μπορεί να οικοδομηθεί σε μία μόνο χώρα μέσα από λογικές εθνικής και

οικονομικής περιχαράκωσης. Στον αντίποδα της Ευρώπης του νεοφιλελευθερισμού, της λιτότητας, της ακροδεξιάς και των κλειστών συνόρων, στον αντίποδα της Ευρώπης του Κεφαλαίου, αναγνωρίζοντας την Ε.Ε ως πεδίο ταξικής σύγκρουσης και ανταγωνισμού, όπου την ηγεμονία ήδη από την ίδρυσή της, την έχουν οι αστικές δυνάμεις, εμείς αγωνιζόμαστε για την επανίδρυση της. Αγωνιζόμαστε για την Ευρώπη των λαών, του κοινωνικού κράτους, την Ευρώπη του Διαφωτισμού και της ριζοσπαστικής κριτικής του, του φεμινισμού, της οικολογίας, του διεθνισμού και της αλληλεγγύης, της δημοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Αγωνιζόμαστε για την Ευρώπη του Σοσιαλισμού. Στόχος μας είναι ο σοσιαλισμός του 21ου αιώνα, με την επίγνωση ότι οι οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και ιδεολογικές συνθήκες διαφέρουν από χώρα σε χώρα και τα αντίστοιχα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα ωριμάζουν με διαφορετικούς τρόπους και διαφορετικούς ρυθμούς. Οι αγώνες μπορούν να συγκλίνουν αποτελεσματικά όταν συνδυάζεται η πάλη σε εθνικό, ευρωπαϊκό και εν γένει διεθνές επίπεδο.

4.2 Νεολαία – Κόμμα – Κυβέρνηση

Η Νεολαία το Κόμμα και η Κυβέρνηση είναι 3 ξεχωριστοί πολιτικοί οργανισμοί με διακριτούς ρόλους και καθήκοντα που πρέπει να βρίσκονται σε διαλεκτική σχέση.

A) Νεολαία – Κόμμα

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ είναι μία αυτόνομη, αριστερή, ριζοσπαστική οργάνωση νεολαίας, με τις δικές της δομές και οργανώσεις, πολιτικές επεξεργασίες και αποφάσεις. Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ αναπτύσσει την δράση της στα πλαίσια των ιδεών και των γενικών στρατηγικών και πολιτικών επιλογών του ΣΥΡΙΖΑ. Έχει, όμως, την ευθύνη να επεξεργάζεται αυτόνομα την δική της πολιτική για τα προβλήματα που απασχολούν τους/τις νέους/-ες.

Στόχος μας πρέπει να είναι η συνεργασία και συντονισμός μεταξύ Νεολαίας και Κόμματος με σκοπό την υλοποίηση ενός πολιτικού σχεδίου που θα βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσης της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας. Η Νεολαία μέσω της παρακολούθησης των οργάνων και της συμμετοχής της στα τμήματα του κόμματος, πρέπει να εμπλουτίζει τις επεξεργασίες του με τη νεολαιίστικη διάσταση των πραγμάτων και να θέτει και τα ειδικότερα ζητήματα της νεολαίας, διατηρώντας πάντα την αυτονομία της, τόσο ως προς τη λειτουργία της, αλλά και ως προς τις αποφάσεις της. Επίσης, ο ΣΥΡΙΖΑ παρουσιάζει δυσκολίες ως προς την οργανική ένταξη των μελών της Νεολαίας που περνάνε στο κόμμα, για αυτό το λόγο θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα, και από τις 2 μεριές, ώστε αυτή η μετάβαση να γίνεται με τους καλύτερους δυνατούς όρους ενεργούς συμμετοχής, και δημιουργικής εμπλοκής στην υλοποίηση και συνδιαμόρφωση του πολιτικού σχεδίου.

B) Νεολαία – Κυβέρνηση

Στη συγκεκριμένη συγκυρία καλούμαστε, χωρίς προηγούμενη εμπειρία, να προσδιορίσουμε τη σχέση μεταξύ Νεολαίας και κυβέρνησης. Η κυβέρνηση καλείται να ασκήσει πολιτική σε ένα εξαιρετικά δυσμενές - διεθνές και εγχώριο - περιβάλλον. Η οργάνωση μας μέσω των συλλογικών της οργάνων και της δράσης της θα πρέπει να ισορροπεί ανάμεσα στην γόνιμη κριτική και την προωθητική στήριξη. Τα διακυβεύματα για την πρώτη κυβέρνηση με κορμό την αριστερά στην μεταπολεμική Ευρώπη είναι ιστορικής σημασίας. Στόχος πρέπει να είναι η επιτυχία του εγχειρήματός μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η οργάνωση πρέπει να μεριμνήσει ούτως ώστε τα μέλη μας να μπορούν να συνειδητοποιούν το περιεχόμενο του συσχετισμού δύναμης, τις δυνατότητες μέσα σε αυτόν, τις επιλογές και τα λάθη, την τακτική και την στρατηγική που

ακολουθείται. Ταυτόχρονα, η συλλογική μας λειτουργία πρέπει να μας προστατεύσει τόσο από φαινόμενα «τυφλού κυβερνητισμού» όσο και από εκμηδενιστικές κριτικές. Το σχέδιο της οργάνωσής μας θα πρέπει να σχεδιάζεται και να υλοποιείται εκκινώντας πάντα από τις κοινωνικές ανάγκες των νέων. Πρέπει να αξιοποιήσουμε την κυβέρνηση ως εργαλείο, παλεύοντας όμως ταυτόχρονα και μέσα στους κοινωνικούς χώρους. Οι μάχες που δίνονται και πρέπει να δοθούν δεν ορίζονται αποκλειστικά και καθοριστικά από τον κυβερνητικό παράγοντα, αλλά και από το περιεχόμενο και τον χαρακτήρα της ταξικής σύγκρουσης σε κάθε κοινωνικό χώρο. Επιπλέον, εμείς δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε αλλά να ορίζουμε τις μάχες που δίνουμε χωρίς να ξεχνάμε το σύνολο των αιτημάτων που διεκδικούμε προς υλοποίηση. Οι νέες και οι νέοι στο προηγούμενο διάστημα είχαν πρωταγωνιστικό ρόλο σε όλες τις κινηματικές διαδικασίες των τελευταίων χρόνων και αυτό αποτελεί μια πυξίδα για τον τρόπο με τον οποίο θα πορευτεί η Νεολαία στο επόμενο διάστημα. Η επιτυχία της κυβέρνησης εξαρτάται και από την ικανότητα της οργάνωσης να διαμορφώσει ένα συγκροτημένο σχέδιο για τη νέα γενιά στα μέτωπα της εργασίας, της παιδείας και των δικαιωμάτων σε συνδυασμό με την ετοιμότητα της κυβέρνησης να κάνει εκείνες τις ρήξεις και τομές στο κράτος που θα τις επιτρέψουν να υιοθετήσει αυτό το σχέδιο και στη συνέχεια να το υλοποιήσει. Σημαντικό σε αυτή τη διαδικασία είναι ότι τα κινήματα και οι αγώνες ενώ τα προηγούμενα χρόνια ήταν μέρος του προβλήματος για τις προηγούμενες κυβερνήσεις, σήμερα είναι μέρος της λύσης.

Για τα μέλη της οργάνωσης που απασχολούνται σε πολιτικές θέσεις στην κυβέρνηση και στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, είναι δεδομένο, πως η οργάνωση και τα όργανά της πρέπει να μεριμνούν, ώστε αυτά τα μέλη να συμβάλλουν στις επεξεργασίες των θεματικών επιτροπών του Κεντρικού Συμβουλίου, στην διάχυση της ενημέρωσης και της πληροφόρησης. Βασικός στόχος πρέπει να είναι η έγκαιρη διαμόρφωση μιας σφαιρικής άποψης για τα πεπραγμένα της κυβέρνησης αλλά και η υλοποίηση του σχεδιασμού μας ως προς τις διεκδικήσεις και τα αιτήματα που βάζουμε.

4.3 Από τον Ιούλιο του 2015 στην 2η Συνδιάσκεψη και το 1ο συνέδριο

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ ήταν παρούσα σε κάθε μάχη τα προηγούμενα χρόνια. Συμμετείχε ενεργά στους μεγάλους εργατικούς αγώνες, στη νεολαιίστικη εξέγερση του Δεκέμβρη 2008, στην πάλη για την υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν Παιδείας, στις πλατείες, στις σκουριές, σε κάθε μικρή και μεγάλη σύγκρουση που ξέσπασε, στα κινηματικά γεγονότα. Η Οργάνωση μας έκανε προσπάθειες για να προσδώσει στις μάχες που έδινε ο ΣΥΡΙΖΑ τα χαρακτηριστικά που θα καθιστούσαν τη νέα γενιά πρωταγωνίστρια των εξελίξεων. Ιδιαίτερα την «καυτή» περίοδο του δημοψηφίσματος, η οργάνωσή μας έδωσε τη μάχη σε όλη την Ελλάδα, συνέβαλε στην πυροδότηση εκδηλώσεων υπέρ του ΟΧΙ και συνεισέφερε στον μεγάλο αγώνα κατά της λιτότητας.

Στο πλαίσιο του απολογισμού οφείλουμε ωστόσο να αναγνωρίσουμε ότι ήμασταν μία οργάνωση που κλυδωνιζόταν από μια ισχυρή εσωτερική αντιπαράθεση. Μια αντιπαράθεση που αντανάκλούσε αντιθέσεις, χαρακτηριστικές για το εσωκομματικό τοπίο, αλλά με πολύ μεγαλύτερη ένταση και αυτόνομη δυναμική. Παρά τις όποιες προσπάθειες έγιναν, ειδικότερα σε μία περίοδο έκρηξης νεανικής διαθεσιμότητας και στήριξης των νέων στο εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ, η οργάνωση δεν κατάφερε να αποδεσμευτεί από την εσωστρέφεια, και να συγκροτήσει ένα συνολικό σχέδιο παρέμβασης στους χώρους της νεολαίας. Τις περισσότερες φορές δεν μπόρεσε να ξεφύγει από το «εσωτερικό μέτωπο» και να καταστεί μια ηγεμονική δύναμη στην ελληνική νεολαία. Η αδυναμία σύνθεσης ακόμα και σε ζητήματα προφανή για μια αριστερή οργάνωση νεολαίας ενέτεινε το πρόβλημα. Αν, ειδικά σε όλα αυτά, συνυπολογίσουμε και την αδυναμία του κόμματος να λειτουργήσει με έναν τρόπο βοηθητικό, το μείγμα που

δημιουργήθηκε πολλές φορές ήταν εκρηκτικό. Οφείλουμε πλέον να μην επαναλάβουμε τα λάθη του παρελθόντος. Φυσικά, δεν πρέπει να υποβαθμίσουμε το γεγονός ότι την κρίσιμη περίοδο της ολοκλήρωσης της διαπραγμάτευσης, η διάσπαση του χώρου μας λειτούργησε αρνητικά, πολύ περισσότερο στη Νεολαία παρά στο Κόμμα. Ουσιαστικά αποχώρησαν τότε από την Οργάνωση η πλειοψηφία των στελεχών και των μελών.

Μετά την διάσπαση και την διάλυση των οργάνων, στα τέλη του Νοέμβρη του 2015, πραγματοποιήθηκε η 2η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη που είχε ως κύριο στόχο την οργανωτική και πολιτική ανασυγκρότηση της οργάνωσής μας, την ουσιαστική της επανίδρυση. Από τη συνδιάσκεψη μέχρι σήμερα καταφέραμε να κάνουμε τεράστια βήματα στην κατεύθυνση ανασυγκρότησης του πανελλαδικού οργανωτικού μας ιστού, ερχόμενοι/-ες αντιμέτωποι/-ες με μια σειρά προβλημάτων τόσο λόγω πολιτικής συγκυρίας όσο και απουσίας εμπειρίας. Το Κεντρικό Συμβούλιο που εκλέχθηκε από την 2^η Συνδιάσκεψη ήταν ένα όργανο που απαρτιζόταν από νέα στελέχη, με απουσία εμπειρίας καθοδηγητικής δουλειάς. Το γεγονός αυτό δημιούργησε πολλαπλές δυσκολίες και προβλήματα ως προς τις μεθόδους και τους τρόπους υλοποίησης του πολιτικού μας σχεδίου. Ωστόσο, με αυταπάρνηση, με πείσμα και δημιουργικότητα, μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, ξεκίνησε μία μεγάλη προσπάθεια η οποία στόχευε στο να θέσει νέες βάσεις ως προς τον πολιτικό προσανατολισμό της οργάνωσης, τη διαμόρφωση μιας νέας συλλογικής και συντροφικής κουλτούρας. Καταφέραμε να ανασυγκροτήσουμε την πλειοψηφία των Οργανώσεων Μελών που είχαν διαλυθεί και παράλληλα δημιουργήσαμε νέες οργανώσεις, ενώ συγκροτήσαμε πανελλαδικά 2βάθμια όργανα (γραφεία σπουδάζουσας, γραφεία πόλης, γραφεία τοπικών). Παρά το γεγονός ότι βρισκόμαστε σε περίοδο επιτροπείας, δεν διστάσαμε να βγούμε στους κοινωνικούς χώρους, να ορίσουμε πολιτικές προτεραιότητες και με πίστη στο δίκιο μας να προσανατολιστούμε στην δημιουργία – βήμα το βήμα – μιας αριστερής οργάνωσης νεολαίας που θα μάχεται έξω στην κοινωνία και θα αντιλαμβάνεται το ρόλο της με όρους κοινωνικής χρησιμότητας. Οι πολιτικές προτεραιότητες που όρισε η Οργάνωση συνέβαλλαν στη μαζικοποίησή της. Η συνθήκη αυτή σχετιζόταν με το πως διαβάσαμε τη συγκυρία την εκάστοτε φορά, χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζουμε τις οργανωτικές δυνατότητες της οργάνωσης.

Δεν διστάσαμε να βγούμε στο δρόμο, συμμετείχαμε στις γενικές απεργίες, δείξαμε έμπρακτα την αλληλεγγύη μας στον αγώνα των συντρόφων/-ισσών του HDP στην Τουρκία, συγκρουστήκαμε με την εργοδοσία σε χώρους δουλειάς μέσα από κινητοποιήσεις και απεργιακές περιφρουρήσεις, πήραμε πρωτοβουλίες ενάντια στις διατλαντικές συμφωνίες εμπορίου, συμμετείχαμε ενεργά στην πανευρωπαϊκή πρωτοβουλία “MAYDAY-STOP THE COUP” για την επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων, πραγματοποιήσαμε καμπάνια υπέρ των παιδιών των προσφύγων υπερασπιζόμενοι/-ες το δικαίωμά τους στη μόρφωση, συγκρουστήκαμε με τις λογικές και τις πρακτικές της Χρυσής Αυγής από το Ωραιόκαστρο και την Άρτα μέχρι το Πέραμα. Συνεχίσαμε να κάνουμε την αλληλεγγύη πράξη μέσα από τα στέκια μας όπως στην Ξάνθη (Kardelen), στη Θεσσαλονίκη (Ετεροτοπία) και την Αθήνα με τα κοινωνικά φροντιστήρια, τη συλλογική τροφίμων, φαρμάκων κ.λ.π για Έλληνες/-ίδες και ξένους/-ες. Η Οργάνωση μας είναι περήφανη για την αμέριστη στήριξη που έδειξε στους/στις πρόσφυγες από την Ειδομένη και την Καβάλα, μέχρι το Ελληνικό και τον Πειραιά, όπου βρεθήκαμε εκεί σε καθημερινή βάση, δείχνοντας πως η αλληλεγγύη είναι πρώτα απ’ όλα πράξη.

Παράλληλα, αναγνωρίζοντας τον πολιτισμό ως μία εκ των βασικών αναγκών της Νεολαίας, ιδρύσαμε τη λέσχη πολιτισμού και αλληλεγγύης «ΣΠΟΥΤΝΙΚ», που αγκάλιασε δομές και χώρους νεολαίας πανελλαδικά, με σκοπό να αποτελέσει μία ανοιχτή λέσχη που θα ξεπερνά τα όρια της οργάνωσής μας και θα συσπειρώνει νέους και νέες στον χώρο του πολιτισμού και της αλληλεγγύης. Εκδώσαμε το περιοδικό ΣΠΟΥΤΝΙΚ, ενώ με όλες μας τις δυνάμεις καταφέραμε

επιτυχώς να κάνουμε πράξη το ΣΠΟΥΤΝΙΚ Festival στην Αθήνα, φιλοδοξώντας να απλωθεί σε όλη την Ελλάδα, από την Ξάνθη μέχρι την Κρήτη. Συμβάλλαμε, επίσης, στη δημιουργία των «Reworkers», ανοιχτό σχήμα των νέων εργαζομένων που αρχίζει και αποκτά δυναμική και συμμετείχαμε ενεργά στην ελληνική πρωτοβουλία «STOP TTIP-CETA-TISA». Παράλληλα, διαμορφώσαμε τις θέσεις της Οργάνωσης για τον χώρο της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε πολλές περιοχές, κάναμε στροφή στην μαθητική δουλειά και καταφέραμε να έρθουμε σε επαφή με μαθητές και μαθήτριες μέσω του BLOCO Αριστερών Μαθητών/-τριών και της έντυπης έκδοσής του, την «ΑΤΑΞΙΑ». Δεν μπορούμε παρά να αποτιμήσουμε ως θετικό το επιτυχημένο μαθητικό φεστιβάλ του BLOCO μαθητών/-τριών που πραγματοποιήθηκε φέτος. Στα Πανεπιστήμια, τα μέλη της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ, σε δυσμενέστερες συνθήκες, με λίγες δυνάμεις και χωρίς συνδικαλιστική εμπειρία, οργάνωσαν την παρέμβασή τους και ξεκίνησαν μία νέα δικτύωση της Ριζοσπαστικής Αριστεράς, το «BLOCO» το οποίο κατάφερε να αποκτήσει σχήματα σε αρκετά ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας, μόλις μέσα σε ένα χρόνο ζωής. Επιπρόσθετα, η λειτουργία και η τοπική παρουσία και παρέμβαση των τοπικών οργανώσεων αναβαθμίστηκε. Ενισχύσαμε τη συλλογική ζωή και ταυτότητα της οργάνωσης πραγματοποιώντας το εναλλακτικό Camping. Τέλος, η Οργάνωση μας έπαιξε καταλυτικό ρόλο στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αριστερών Νεολαίων με στόχο τον συντονισμό της δράσης και της παρέμβασής μας με τις αδελφές αριστερές οργανώσεις νεολαίας της Ευρώπης. Τους τελευταίους 12 μήνες οργανώθηκαν στη Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ εκατοντάδες νέοι και νέες, σε όλη την Ελλάδα, με όρεξη και μεράκι συλλογικής προσφοράς και δημιουργίας. Είναι δεδομένο πως ο απολογισμός του προηγούμενου διαστήματος, από τη 2^η πανελλαδική συνδιάσκεψη μέχρι σήμερα, παρά τις όποιες αδυναμίες παρουσιάστηκαν, έχει σίγουρα θετικό πρόσημο. Μέσα από την συσσώρευση εμπειριών και παραστάσεων καταφέραμε να θέσουμε τις βάσεις για την διαμόρφωση μίας συλλογικής ταυτότητας και ζωής της οργάνωσής μας. Έχουμε, φυσικά, να κάνουμε ακόμα τεράστια βήματα ώστε να γίνουμε μία μαζική αριστερή Οργάνωση, που θα συσπειρώνει στις τάξεις της τις πλατιές μάζες των νέων ανθρώπων.

4.4 Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ παρούσα στους χώρους όπου ζει, σπουδάζει, εργάζεται και δημιουργεί η νέα γενιά

Η νεολαία του ΣΥΡΙΖΑ έχει ως στόχο την παρέμβαση σε κάθε χώρο που ζει, σπουδάζει και εργάζεται η νεολαία. Η μαζική παρέμβαση στους κοινωνικούς χώρους, είτε ως οργάνωση είτε μέσα από μετωπικά σχήματα, αποτελεί στρατηγική μας επιλογή. Θεωρούμε πως στο εσωτερικό κάθε κοινωνικού χώρου σχηματίζονται συσχετισμοί δυνάμεων που προωθούν διαφορετικά συμφέροντα και διαφορετικές πολιτικές. Επομένως, είναι υποχρέωση μιας σύγχρονης οργάνωσης νεολαίας της ριζοσπαστικής αριστεράς να δίνει τις μάχες που οφείλει για να οδηγεί την έκβαση κάθε σύγκρουσης, μικρής ή μεγάλης, προς την πλευρά της κοινωνικής πλειοψηφίας και των αδύναμων κοινωνικών στρωμάτων. Δεν μπορούμε να υποτιμούμε ή να αφήνουμε χωρίς την ανάμιξή μας οποιαδήποτε πτυχή της κοινωνικής σύγκρουσης σε οποιοδήποτε πεδίο, καθώς όλα επηρεάζουν, αποφασιστικά ή λιγότερο αποφασιστικά, το συνολικό συσχετισμό δύναμης στην κοινωνία.

Οι ανατροπές, οι ριζοσπαστικές αλλαγές και οι κοινωνικές συγκρούσεις απαιτούν μαζικότητα. Άλλωστε, το γεγονός ότι είμαστε πολλοί/-ές αυτοί/-ές που παλεύουμε για έναν κοινό σκοπό δημιουργεί τους όρους επιτυχίας και κάνει τον στόχο πιο εφικτό. Στόχος μας, λοιπόν, αποτελούσε και αποτελεί ένταξη νέων μελών στην Οργάνωσή μας για να μπορούμε να γινόμαστε, συνεχώς, πιο αποτελεσματικοί/-ές στην παραγωγή ιδεών και την υλοποίηση των δράσεων προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας. Επίσης, η αλλαγή των συσχετισμών σε

κάθε κοινωνικό χώρο περνάει μέσα από την μαζικοποίηση της συλλογικότητας μας και πρέπει να αποτελεί για εμάς αδιάκοπο άγχος και σχεδιασμό.

Το επόμενο διάστημα πρέπει να αναβαθμιστεί η λειτουργία των Οργανώσεων Μελών μέσα από τακτικότερες θεματικές συνεδριάσεις ενώ παράλληλα είναι κρίσιμο να υπάρχει μέριμνα τόσο από τα 2βάθμια όργανα όσο και από το Κεντρικό Συμβούλιο για την θεωρητική-ιδεολογική διαπαιδαγώγηση των μελών μας. Η οργάνωση, μπαίνοντας σε μία νέα φάση, πρέπει να στραφεί στην αποκεντρωμένη δουλειά όπου οι ΟΜ θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν να υλοποιούν και να απολογίζονται τον πολιτικό σχεδιασμό με συνέχεια έτσι ώστε να μην εγκλωβίζονται σε μια αποσπασματική δουλειά. Παράλληλα, η διαμόρφωση μιας οργανωτικής κουλτούρας που θα περπατά παράλληλα με την πολιτική δουλειά είναι κρίσιμη προϋπόθεση για να μπορέσουμε να είμαστε αποτελεσματικοί ως προς τους στόχους που βάζουμε.

Πεδία παρέμβασης της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ

Παιδεία: Ένας από τους κεντρικούς πυλώνες της παρέμβασης της νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ είναι ο χώρος της Παιδείας. Η παρέμβασή μας στα σχολεία και στα Πανεπιστήμια κρίνεται απαραίτητη, καθώς αποτελούν τους χώρους που διαμορφώνουν τα χαρακτηριστικά της νέας γενιάς, αλλά και τους χώρους μέσα στους οποίους ζουν καθημερινά οι νέοι και οι νέες.

1)Σχολεία: Στόχος της οργάνωσής μας είναι το σχολείο να μετατραπεί σε κύτταρο αυτόνομης δημοκρατικής οργάνωσης των μαθητών/-τριών. Σε αυτό το πλαίσιο οι δυνάμεις μας στα σχολεία, μέσα από το BLOCO Αριστερών Μαθητών/-τριών, το οποίο πρέπει να μαζικοποιηθεί και να αναπτυχθεί πανελλαδικά, πρέπει να στοχεύουν στην ενεργοποίηση των οργάνων των μαθητών/-τριών στην κατεύθυνση της διεκδίκησης και της αλληλεγγύης. Αντιφασιστικές δράσεις, δράσεις που υποδέχονται τα παιδιά των προσφύγων στα σχολεία και συλλογή πρώτων υλών γι' αυτά είναι ένα μέρος του σχεδιασμού μας στο Μαθητικό, που θα πρέπει να συνεχιστεί. Παράλληλα, κρίνεται απαραίτητο το επόμενο διάστημα να αναδείξουμε την ανάγκη κατάργησης των πανελλαδικών εξετάσεων συσπειρώνοντας τις πλατιές μάζες των μαθητών/-τριών γύρω από αυτό το αίτημα.

2)ΑΕΙ/ΑΤΕΙ: Το επόμενο διάστημα οφείλουμε να προχωρήσουμε στην υλοποίηση του πολιτικού μας σχεδίου, έτσι όπως αυτό διαμορφώθηκε στη θεματική συνεδρίαση του Κεντρικού Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε για την παρέμβαση μας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στόχο είναι η αναζωογόνηση και ο εκδημοκρατισμός των φοιτητικών συλλόγων, καθώς και η διεκδίκηση των αιτημάτων των φοιτητών/-τριών προκειμένου τα αιτήματα αυτά να γίνουν υλικές νίκες και κατακτήσεις. Η παραπάνω συνθήκη θα μας δώσει τη δυνατότητα να ισχυροποιήσουμε και να μαζικοποιήσουμε τις δυνάμεις μας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αναγνωρίζουμε ότι αποτελεί άμεση προτεραιότητα η αναβάθμιση του συντονισμού και της παρέμβασής των σχημάτων του BLOCO και των συμμαχιών του, για να μπορούν να προασπίζουν τα δικαιώματα των φοιτητών/-τριών.

Εργασία: Τα μέλη της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να αποκτήσουν κουλτούρα συμμετοχής και εμπλοκής στις συνδικαλιστικές δομές και τους εργατικούς αγώνες και να συνεχίσουν τη προσπάθεια συγκρότησης πρωτοβάθμιων σωματείων. Η οργάνωση ιεραρχεί ως μείζον ζήτημα παρέμβασης τη σύγκρουση με την εργοδοτική αυθαιρεσία, την μαύρη και ανασφάλιστη εργασία και το αγώνα για την επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων. Οι Reworkers ως μια συλλογικότητα που παρεμβαίνει στους χώρους εργασίας επιδιώκουν να συσπειρώσουν τον κόσμο της επισφάλειας και φυσικά στοχεύει στην συσπείρωση των ανέργων. Είναι δεδομένο ότι πρέπει να επενδύσουμε στην πανελλαδική τους συγκρότηση και παρέμβαση σε όσο το δυνατόν περισσότερους νομούς της χώρας.

Τοπική παρέμβαση: Η Οργάνωσή μας έχει στόχο να βρίσκεται και να παρεμβαίνει σε τοπικό επίπεδο, οπουδήποτε ζει και περνάει την καθημερινότητά της η νεολαία. Η παρέμβασή μας οφείλει, φυσικά, να λάβει υπόψη της τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα διαφορετικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι και οι νέες σε πόλεις και χωριά.

Στο δημόσιο χώρο, σε πλατείες και αθλητικούς χώρους, σε νεολαιίστικά στέκια, η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ χρειάζεται να οργανώσει την παρέμβασή της, συγκροτώντας δεσμούς με τον κόσμο, έχοντας επαφή με την κοινωνική ζωή, τα προβλήματα, τις συλλογικές διεργασίες και τα κινήματα σε κάθε περιοχή. Παράλληλα, τα μέλη μας πρέπει να συνεχίσουν να έχουν οργανική σχέση με τις κατά τόπους δομές αλληλεγγύης και να συμβάλουν στη δημιουργία νέων εκεί που δεν υπάρχουν. Η δημόσια χρήση των ανοιχτών χώρων και των χώρων πρασίνου πρέπει να είναι πεδίο παρέμβασής για τις τοπικές ΟΜ.

Σε αυτό το πλαίσιο, η οργάνωση είναι ανάγκη, σε συνεργασία και με το κόμμα, να παρακολουθεί την δράση του χώρου μας σε τοπικό επίπεδο και να έχει επαφή με τα αυτοδιοικητικά μας σχήματα, τα οποία πολλές φορές γίνονται εστίες επικοινωνίας με νέους ανθρώπους.

Πολιτισμός: Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ έχει πολύ ψηλά στην ατζέντα της το ζήτημα του πολιτισμού, καθώς αναγνωρίζει πως, ειδικά στην περίοδο της κρίσης, μεγάλο τμήμα της νέας γενιάς είναι αποκομμένο από αυτό το κοινωνικό αγαθό. Για αυτό το λόγο, οφείλουμε να διευρύνουμε τις δράσεις της λέσχης πολιτισμού και αλληλεγγύης ΣΠΟΥΤΝΙΚ στα δυο αυτά πεδία με πολυποίκιλες ενέργειες. Στόχος πρέπει να είναι η δημιουργία περισσότερων στεκιών νεολαίας ανά την Ελλάδα, κρατώντας ως φωτεινούς σηματοδότες το Kardelen και την Ετεροτοπία και δημιουργώντας μία πανελλαδική δικτύωση από λέσχες πολιτισμού και αλληλεγγύης υπό την ομπρέλα του ΣΠΟΥΤΝΙΚ. Οι δυνατότητες που ανοίγονται είναι πάρα πολλές και πρέπει να τις αξιοποιήσουμε προς την κατεύθυνση της κοινωνικής χρησιμότητας, της ανάδειξης ενός δικού μας υποδείγματος στον χώρο του πολιτισμού. Πρέπει να δημιουργήσουμε σχέσεις εμπιστοσύνης με ομάδες και συλλογικότητες νεανικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας που εκφράζουν ένα εναλλακτικό παράδειγμα απέναντι στα κυρίαρχα πολιτιστικά πρότυπα.

Προσφυγικό: Η δράση της οργάνωσής μας στο προσφυγικό το προηγούμενο διάστημα ήταν σημαντική και ουσιαστική. Πλέον, όμως, έχουμε να αναμετρηθούμε με αναβαθμισμένα καθήκοντα και να αντιμετωπίσουμε πιο σύνθετα ζητήματα ξεκινώντας, από τον βασικό στόχο να συνεχίσει να υπερισχύει η αλληλεγγύη έναντι του φόβου. Από τη μία, πρέπει να συνεχίσουμε να δίνουμε τη μάχη για να μπορούν τα παιδιά των προσφύγων να πηγαίνουν σχολείο, από την άλλη, οφείλουμε να επεξεργαστούμε δράσεις και παρεμβάσεις, οι οποίες θα στοχεύουν στην ένταξη των προσφύγων στον κοινωνικό και παραγωγικό ιστό της χώρας. Παράλληλα, ενισχύουμε τις αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες και τους αγώνες για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των μεταναστών/-στριών και των προσφύγων.

Αντιφασιστικό: Η μάχη απέναντι στην ακροδεξιά και το φασισμό οφείλει να είναι αδιάκοπη και πολυεπίπεδη. Τόσο κοινοβουλευτικά, όσο και στη βάση της κοινωνίας, οι δυνάμεις μας οφείλουν να μην αφήνουν καθόλου χώρο για την ανάπτυξη της ρητορείας και της πρακτικής της Χ.Α. Πρέπει να ενισχύσουμε τις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται γύρω από το αντιφασιστικό κίνημα το οποίο θα προσανατολίζεται στο να περιορίζει τις δράσεις των φασιστών. Είναι γεγονός ότι για να καταπολεμηθεί ο φασισμός και η ακροδεξιά πρέπει να παλεύουμε σε όλα τα πεδία. Χρειαζόμαστε ένα αντιφασιστικό κίνημα αποκεντρωμένο και πολύμορφο που θα αντιπαλεύει όλες τις όψεις του σύγχρονου εκφασισμού. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να επενδύσουμε στη συγκρότηση αντιφασιστικών και αντιρατσιστικών δομών που θα ανοιχτές στην κοινωνία, στη συμμετοχή σε πρωτοβουλίες υπεράσπισης και διεύρυνσης των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, στη δικτύωση των κινήμάτων και των

πρωτοβουλιών.

4.5 Ο διεθνιστικός ρόλος της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ είναι μια οργάνωση νεολαίας της ριζοσπαστικής αριστεράς που ανέκαθεν θεωρεί τον αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση, μία διαδικασία που δεν διεξάγεται αποκλειστικά μέσα στο πλαίσιο της Ελλάδας και των εθνικών κοινωνικών σχηματισμών. Αντίθετα, για να έχει ορίζοντα νίκης, αυτός ο αγώνας χρειάζεται η συμπόρευση δυνάμεων από ολόκληρο τον κόσμο. Δυνάμεων που είτε συνειδητά μάχονται για μια άλλη κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση, είτε κάνουν βήματα και χαράσσουν τομές προς αυτήν την κατεύθυνση.

Επίσης, η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να γνωρίζει, να έρχεται σε επαφή και να εμπνέεται με κινήματα και κοινωνικές αντιστάσεις σε όλο τον πλανήτη, ειδικότερα αντιστάσεις που αφορούν τους νέους ανθρώπους.

Ειδικά στη σημερινή συγκυρία και με την πρόσφατη εμπειρία των τελευταίων δύο ετών, φάνηκε ότι η δυνατότητα νικηφόρας έκβασης ενός αριστερού πολιτικού σχεδίου στα όρια της Ελλάδας, χωρίς προσπάθεια για συγκρότηση συμμαχιών και επίτευξη τομών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, μάλλον δεν υφίσταται.

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ, το επόμενο διάστημα, έχει χρέος να ενδυναμώσει την επαφή της με τις οργανώσεις νεολαίας της ευρωπαϊκής αριστεράς, με δυνάμεις σε όλη την Ευρώπη που συμπορεύονται με το δικό μας πολιτικό σχέδιο. Άμεσος πολιτικός στόχος της επόμενης περιόδου είναι η συγκρότηση ενός ζωντανού δικτύου επικοινωνίας και οργάνωσης κοινών δράσεων με τις οργανώσεις νεολαίας της ριζοσπαστικής αριστεράς στην Ευρώπη, με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Νεολαίας της Αριστεράς να αποτελεί μια θετική αφετηρία προς αυτή την κατεύθυνση.

Η οργάνωσή μας στοχεύει να διατηρήσει και να ισχυροποιήσει τους δεσμούς της με το ΗΔΡ και τις δυνάμεις των συντρόφων και συντροφισσών μας στην Τουρκία, που μάχονται – συχνά με μεγάλο προσωπικό κόστος – ενάντια στο ολοκληρωτικό καθεστώς του Erdogan. Παράλληλα, στόχο έχουμε να συνεχίσουμε να εκδηλώνουμε την αλληλεγγύη μας και να βρούμε γέφυρες επικοινωνίας με τους/τις Κούρδους/-ισσες αγωνιστές και αγωνίστριες που μάχονται ενάντια στον τζιχαντισμό και σε κάθε είδους ιμπεριαλιστική δύναμη στο Kobane (Κομπάνι) και στην ευρύτερη περιοχή, την ίδια στιγμή που εφαρμόζουν πειράματα ισότητας και δημοκρατίας.

Η Οργάνωσή μας στέκει αλληλέγγυα στους αγώνες των Παλαιστινίων ενάντια στη βία και τον αποκλεισμό και στηρίζει το ιστορικό αίτημά τους για ένα ανεξάρτητο παλαιστινιακό κράτος.

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ αφουγκράζεται τα κινήματα στην Αμερική, που είναι αυτή την περίοδο μια κοινωνία που βράζει. Η Οργάνωσή μας στάθηκε στο πλευρό των κινήματων ενάντια στη ρατσιστική βία, στο κίνημα Occupy Wall Street και στις κινητοποιήσεις του Wisconsin τα προηγούμενα χρόνια και υποστήριξε την υποψηφιότητα του Bernie Sanders για την αμερικανική προεδρία, που κατά κάποιο τρόπο αποτέλεσε πολιτική έκφραση και αυτών των διεργασιών. Τώρα, η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ στόχο έχει να συστρατευθεί στο παγκόσμιο κίνημα που συγκροτείται ενάντια στις ρατσιστικές και μισαλλόδοξες πολιτικές Trump.

Στέκουμε ακόμα στο πλευρό των κινήματων της Λατινικής Αμερικής και των αριστερών κυβερνήσεων που δημιουργήθηκαν εκεί τα προηγούμενα χρόνια, πραγματοποιώντας ριζοσπαστικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και παλεύοντας ενάντια στην ιμπεριαλιστική περικύκλωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΘΕΣΕΙΣ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΥΡΙΖΑ

5.1 Θέσεις για την εργασία

Το δικαίωμα στην εργασία είναι δικαίωμα στην ζωή και στην αξιοπρέπεια. Απέναντι στην εργασιακή ζούγκλα που χαρακτηρίζεται στο τρίπτυχο ανεργία, επισφάλεια μετανάστευση η νεολαία ΣΥΡΙΖΑ θεωρεί πως το δικαίωμα στην εργασία αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την έξοδο από την κρίση υπέρ της κοινωνικής πλειοψηφίας. Είναι δεδομένο ότι όποια συζήτηση σχετίζεται με την παραγωγική ανασυγκρότηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι οι νέοι άνθρωποι θα αποτελέσουν την κοινωνική δύναμη εκείνη που θα συμβάλλει στην επόμενη μέρα.

Η νεολαία ΣΥΡΙΖΑ διεκδικεί και παλεύει για:

- Κατάργηση του υποκατώτατου μισθού των νέων.
- Ουσιαστική επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.
- Ο καθορισμός του κατώτατου μισθού να γίνεται μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.
- Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου υπεράσπισης των εργαζομένων από τις απολύσεις.
- Συρρίκνωση και κατάργηση των ελαστικών μορφών εργασίας.
- Αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου για την πάταξη της παραβατικότητας στους χώρους εργασίας.
- Περιορισμό των συμβάσεων μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης που δεν δικαιολογούνται από τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Αυστηρότερο πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία των ΕΠΑ (Εταιρείες Προσωρινής Απασχόλησης).
- Πλήρη Εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα για τους/τις εργαζόμενους/-ες μέσω εργολαβιών.
- Την άμεση αναβάθμιση και επαρκή στελέχωση των υπηρεσιών του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του (π.χ. ανακριτικά καθήκοντα, επίλυση εργατικών διαφορών) και τη διασύνδεση τους με στόχο την πάταξη της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας.
- Διεύρυνση της έννοιας του εργατικού ατυχήματος (συμπεριλαμβανόμενων και της ψυχολογικής πίεσης) και επέκταση σε όλες τις μορφές εργασίας (voucher, κοινωφελή, συμβάσεις έργου).
- Αντιμετώπιση αρνητικών φαινομένων παραβίασης ιδιωτικότητας στην εργασία λόγω της χρήσης των νέων τεχνολογιών. Πλήρης ανατροπή στο θεσμικό πλαίσιο τοποθέτησης καμερών ή εν γένει συστημάτων παρακολούθησης, καθώς και συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών που προέρχονται από αυτά τα ηλεκτρονικά μέσα καταγραφής.
- Αύξηση του κατώτατου μισθού στα 751 ευρώ, αυστηρός έλεγχος και εφαρμογή του θωρου, με καταβολή υπερωριών για περαιτέρω εργασία.
- Καταβολή του επιδόματος ανεργίας χωρίς περιορισμούς ως προς τον χρόνο απασχόλησης πριν από την απόλυση.
- Αύξηση του επιδόματος ανεργίας στο 80% του κατώτατου μισθού.

- Καταβολή του επιδόματος ανεργίας και σε περίπτωση παραίτησης του/της εργαζόμενου/-ης.
- Επέκταση της χορήγησης του επιδόματος ανεργίας για την κάλυψη των μακροχρόνια ανέργων (μέχρι 5 χρόνια).
- Αναδιοργάνωση του ΟΑΕΔ, συντονισμός των δράσεων και ενίσχυση των δομών για την προώθηση της απασχόλησης και επαναφορά του ως την μοναδική δομή της πολιτικής κατά της ανεργίας.
- Καμία αλλαγή στο νομικό πλαίσιο που θα ευνοεί τη λειτουργία ιδιωτικών κέντρων εύρεσης εργασίας και άμεση απομάκρυνση των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ) από τις διαδικασίες κατάρτισης, συμβουλευτικής και εύρεσης εργασίας.
- Κανένα χρηματικό μπόνους για τα ΚΕΚ που «νοικιάζουν» εργαζόμενους/-ες σε επιχειρήσεις για ένα εξάμηνο μετά το πέρας των προγραμμάτων κατάρτισης.
- Σταδιακή κατάργηση των προγραμμάτων voucher. Πλήρης απασχόληση για όλους/-ες τους/τις νέους/-ες. Κατάργηση των μεσαζόντων-δουλεμπόρων ΚΕΚ. Ένταξη στα ασφαλιστικά ταμεία κατά επάγγελμα και στα αντίστοιχα σωματεία.
- Επιβολή φόρου στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται με στόχο την αναζήτηση χαμηλότερου κόστους εργασίας σε άλλες χώρες για το κοινωνικό κόστος που επιφέρουν (φόρος απολύσεων). Η επιβολή αντίστοιχου φόρου ισχύει και στις περιπτώσεις που ακολουθούν εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων όταν οι πράξεις αυτές οδηγούν σε απολύσεις.
- Κατάργηση των Δελτίων Παροχής Υπηρεσιών (μπλοκάκια), όταν υποκρύπτουν εξαρτημένη σχέση εργασίας και αντικατάστασή τους από κανονικές προσλήψεις.

Για την αλληλέγγυα και κοινωνική οικονομία

Η οργάνωση μας έχει την δυνατότητα να παίξει κομβικό ρόλο στην διαδικασία ισχυροποίησης τους συνεργατικού κινήματος ειδικότερα τώρα όπου έχει υπάρξει και ένα νέο θεσμικό πλαίσιο τόσο μέσα από τους νόμους για την Κ.Α.Ο. όσο και για τους συνεταιρισμούς. Η προώθηση της συνεταιριστικής κουλτούρας και η μετατροπή του συνεργατικού υποδείγματος σε πραγματική εναλλακτική προοπτική τόσο για τα μέλη μας όσο και για τους κοινωνικούς μας χώρους αποτελεί μια από τις βασικές δουλείες που καλούμαστε να προχωρήσουμε το επόμενο διάστημα. Η κοινωνικοποίηση των παραδειγμάτων που υπάρχουν τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (όπως πχ αυτό της Μοντραγκόν μιας δικτύωσης 257 κολεκτίβων και συνεταιρισμών που αριθμεί 74.000 εργαζόμενους/-ες στην Ισπανία και έχει φτιάξει μέχρι και δικό της Πανεπιστήμιο) αλλά και η υλική στήριξη (πχ μέσω συνεργασίας σε φοιτητικές λέσχες, διακίνησης προϊόντων σε στέκια ή οικονομικές εξορμήσεις αλληλεγγύης κλπ) είναι δυο κατευθύνσεις που μπορούμε να ακολουθήσουμε το ερχόμενο διάστημα.

Η σύνδεση του συνεταιριστικού κινήματος με ένα ριζικά επανασχεδιασμένο δημόσιο τομέα βασισμένο στις οριζόντιες δομές και τον κοινωνικό έλεγχο (διαδικασία που απαιτεί και ένα συγκροτημένο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων) θα παίξουν κομβικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας και τον ριζική αναδόμηση της παραγωγής που είναι εξαιρετικά κομβική σήμερα.

Πρέπει να συμβάλλουμε στη δημιουργία δικτύων συνεργατικών εγχειρημάτων που θα αλληλοϋποστηρίζονται και θα συνεργάζονται παρέχουν τεχνογνωσία και συμβουλευτική σε μια σειρά από ζητήματα, δίκτυα διακίνησης των προϊόντων και εναλλακτικούς χώρους διάθεσης τους. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη ομάδων νέων επιστημόνων που δουλεύουν με μια open source λογική θέτοντας ζητήματα κοινωνικοποίησης της γνώσης και συνεταιριστικών τραπεζών ειδικού σκοπού μπορούν να ενισχύσουν τα παραπάνω εγχειρήματα. Φτιάχνεται με

αυτόν τον τρόπο ένα ολόκληρο οικοσύστημα εντός του οποίου αναπαράγονται σχέσεις και πρακτικές που τείνουν προς στις δικές μας αξίες.

Νέοι Αγρότες

Η αγροτική ανάπτυξη αποτελεί έναν βασικό πυλώνα της παραγωγικής ανασυγκρότησης, που μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, ο πρωτογενής τομέας μπορεί να αποτελέσει μια διέξοδο για αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας για τη νεολαία. Μια αύξηση του πρωτογενούς τομέα δημιουργεί ακόμα θέσεις εργασίας τόσο στον τομέα της μεταποίησης, όσο και στην έρευνα. Διεκδικούμε, λοιπόν, τη δημιουργία ειδικού θεσμικού πλαισίου που θα στηρίζει την Κοινωνικά Υποστηριζόμενη Γεωργία. Ενός πλαισίου, δηλαδή, που θα προωθεί μια εναλλακτική κοινωνική πρόταση που θα βασίζεται στην οργάνωση των αγροτών σε συμμετοχικά, δημοκρατικά συνεργατικά εγχειρήματα και θα αποσκοπεί στην παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων, παραγόμενων με σεβασμό στο περιβάλλον, της βιοποικιλότητας και τους φυσικούς πόρους. Πρόκειται για την ανάδεξη ενός διαφορετικού τρόπου οργάνωσης της αγροτικής παραγωγής, που θα παρέχει όρους αξιοπρεπούς διαβίωσης για αγρότες/-ισσες, και ταυτόχρονα θα υπερασπίζεται το κοινωνικό δικαίωμα της πρόσβασης σε ποιοτικά αγροτικά προϊόντα για τους/τις καταναλωτές. Σημαντική είναι σε τέτοια εγχειρήματα και η συμβολή των νέων επιστημόνων, καθώς και όλης της κοινωνίας, από τα κινήματα “Χωρίς Μεσάζοντες” και τα Δίκτυα Αλληλεγγύης, μέχρι τους/τις εργάτες/-τριες γεωργικών μηχανημάτων.

Είναι εντούτοις σαφές ότι η αναπαραγωγή πρακτικών που θα εναντιώνονται στον ανταγωνισμό, τον ατομισμό, την προσωπική ανέλιξη κλπ δεν μπορεί να είναι αυτονόητη εντός καμίας απολύτως κινηματικής διαδικασίας. Αυτό σημαίνει ότι θα κληθούμε να δώσουμε μάχη, ακόμα και με τους ίδιους μας τους εαυτούς, προκειμένου η συνεργασία και η δημοκρατία να επικρατήσουν εντός ενός κινήματος μετασχηματισμού της εργασίας. Είναι απολύτως βέβαιο ότι θα χρειαστεί μια μακρά διαπαιδαγωγική διαδικασία για όλους και όλες (και για εμάς τους ίδιους προπαντός) προκειμένου να μάθουμε να λειτουργούμε και να ικανοποιούμαστε από την συνεργασία και την δημοκρατία. Η διαδικασία αυτή απαιτεί πρώτα από όλα την παραίτηση από την απαίτηση να ικανοποιούνται πλήρως οι δικές μας επιδιώξεις, να μάθουμε δηλαδή να δεχόμαστε ότι στο συλλογικό αποτέλεσμα θα έχουν συμβάλει πολλοί και πολλές δημιουργώντας κάτι που δεν θα είναι τελικά απολύτως δικό μας. Η βαθιά δημοκρατική αυτή συνθήκη είναι ένα από τα βασικά στοιχεία για τα οποία καλούμαστε να αγωνιστούμε το επόμενο διάστημα.

5.2 Θέσεις για την Παιδεία

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ διεκδικεί τη θεσμοθέτηση **ενιαίας υποχρεωτικής δεκατετράχρονης εκπαίδευσης** (2 χρόνια προσχολική αγωγή, 6 χρόνια δημοτικό, 3 χρόνια γυμνάσιο, 3 χρόνια ενιαίο λύκειο), η οποία θα παρέχεται απλόχερα σε όλους/-ες τους/τις μαθητές/-τριες και τους/τις φοιτητές/-τριες ως ένα δημόσιο καθολικό αγαθό. Παλεύουμε για Δημόσια, Δωρεάν, Δημοκρατική και ποιοτική παιδεία.

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ διεκδικεί και παλεύει:

Για τον χώρο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Αποσύνδεση του Λυκείου από το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αναβάθμιση του μορφωτικού ρόλου του Λυκείου.
- Κατάργηση των πανελλαδικών εξετάσεων.
- Θέσπιση ενιαίου λυκείου θεωρίας και πράξης (με κατάργηση του σημερινού διασπασμένου σε Γενικό Λύκειο-Επαγγελματικό Λύκειο).
- Δημιουργία κύκλου μεταλυκειακής δημόσιας και δωρεάν τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που να καλύπτει επαρκώς το σύνολο των τεχνολογικών ειδικοτήτων που χρειάζεται η ελληνική κοινωνία και ενδιαφέρουν τους νέους ανθρώπους.
- Μείωση του αριθμού των μαθητών/-τριών σε κάθε τμήμα και λήψη εκπαιδευτικών και κοινωνικών μέτρων υπέρ των πιο οικονομικά καταπιεσμένων κοινωνικών στρωμάτων για την αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού και της σχολικής διαρροής.
- Καθιέρωση δημόσιας δωρεάν και υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης των παιδιών με αναπηρία στα γενικά ή σε ειδικά σχολεία, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε παιδιού.
- Ενίσχυση του ρόλου του εκπαιδευτικού όλων των βαθμίδων. Στελέχωση από υπεύθυνα εκπαιδευτικά στελέχη με κατάλληλες επιστημονικές – παιδαγωγικές γνώσεις, συνεχή επιμόρφωση και δυνατότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών, εξασφάλιση αξιοκρατίας, ικανοποιητικών αποδοχών και ευνοϊκών συνθηκών εργασίας.
- Διεύρυνση της ενισχυτικής διδασκαλίας για όλους/-ες τους/τις μαθητές/-τριες για όλα τα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος.
- Ενίσχυση του πολιτισμού και του αθλητισμού στο χώρο των σχολείων και στα σχολικά προγράμματα.
- Θεσμοθέτηση της συμμετοχής εκπροσώπων των δεκαπενταμελών όλων των σχολείων του κάθε δήμου/δημοτικής κοινότητας σε ειδικές συνεδριάσεις της οικείας Σχολικής Επιτροπής και καταμερισμός αρμοδιοτήτων στα Σχολικά Συμβούλια, ώστε να ενισχυθεί η δημοκρατία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Για το χώρο της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης:

- Τη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και έρευνας χωρίς τον κατακερματισμό μεταξύ ΑΕΙ-ΤΕΙ.
- Την αναβάθμιση των ΤΕΙ σε ένα πρώτο μεταβατικό στάδιο στο επίπεδο της παρεχόμενης γνώσης, των εγκαταστάσεων και της πρακτικής εφαρμογής. Παράλληλη κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων.
- Πρακτική άσκηση με επαρκή αμοιβή, εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα.
- Αλλαγή του ακαδημαϊκού χάρτη, με γνώμονα τις κοινωνικές ανάγκες, ενάντια στον κατακερματισμό των επιστημονικών και γνωστικών πεδίων.

Προγράμματα σπουδών

- Ενιαίο πτυχίο ανά γνωστικό αντικείμενο. Αναδιαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών σε προοδευτική κατεύθυνση, λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαιτερότητες κάθε σχολής και αντικείμενου. Σε σχολές όπου η κυριαρχία των κατευθύνσεων υπονομεύει

το ενιαίο γνωστικό αντικείμενο, στοχεύουμε στην ενίσχυση του κορμού βασικών μαθημάτων, ενάντια στην άκριτη υπερεξειδίκευση και την απόκτηση αποσπασματικών γνώσεων.

- Κατάργηση των μέτρων εντατικοποίησης και απόρριψη των μέσων πειθάρχησης (προαπαιτούμενα, αλυσίδες, όρια δήλωσης μαθημάτων, όρια φοίτησης).
- Κατάργηση των ECTS (πιστωτικές μονάδες) ως μέτρο πιστοποίησης, κατάργηση του ατομικού φακέλου προσόντων. Απόρριψη του μοντέλου της Bologna (Μπολόνια).
- Ενιαία πτυχία που να συνδέονται με ενιαία επαγγελματικά δικαιώματα .
- Με το υπάρχον καθεστώς , ισοτιμία των ενιαίων πενταετών, αλλά και τετραετών σπουδών με master: ακαδημαϊκή και επαγγελματική ισοτιμία.

Μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές

- Η διαδικασία δημιουργίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών πρέπει να είναι στην αρμοδιότητα των θεσμοθετημένων οργάνων των πανεπιστημίων.
- Ανοιχτά σε όλους μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών θεωρητικής και πρακτικής εμβάθυνσης, που θέτουν τις βάσεις για περαιτέρω έρευνα και έχουν ξεκάθαρο ακαδημαϊκό – ερευνητικό χαρακτήρα. Τα προγράμματα αυτά θα μπορούν να οδηγούν στη χορήγηση είτε Μεταπτυχιακών Διπλωμάτων Εμβάθυνσης (ακαδημαϊκού -ερευνητικού χαρακτήρα), είτε διδακτορικών τίτλων (όταν ολοκληρώνεται ο κύκλος του προγράμματος).
- Κατάργηση των διδάκτρων.
- Προϋπόθεση για την παραγωγή ερευνητικού έργου είναι η εξάλειψη της εκμετάλλευσης που πλήττει τους/τις υποψήφιους/-ες διδάκτορες και τους/τις μεταπτυχιακούς/-ες φοιτητές/-τριες, ειδικά στις θετικές επιστήμες. Απαραίτητη είναι η χρηματοδότηση μίας σειράς ενεργειών, όπως η εξασφάλιση εργασιακών δικαιωμάτων σε υποψήφιους/-ες διδάκτορες, καθώς και η σύσταση πανεπιστημιακών εκδόσεων που θα προσανατολίζονται στην δημοσίευση διδακτορικών διατριβών και επιστημονικών ερευνών.

Έρευνα

- Σύνδεση της πανεπιστημιακής κοινότητας με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.
- Δημοσιότητα και έλεγχο της προέλευσης των κονδυλίων, των όρων χρηματοδότησης και του προσδοκώμενου αποτελέσματός της.
- Εξασφάλιση της δημοσιότητας των ερευνητικών αποτελεσμάτων και τη μη ιδιοκτησιακή κατοχύρωσή τους από έξω-πανεπιστημιακούς θεσμούς.
- Άμεση κατάργηση των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια υπό τη σκέπη των πανεπιστημίων με τη μορφή των πανεπιστημιακών ινστιτούτων. Επομένως, οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων χρειάζεται να μετατραπούν σε κύτταρα δημοκρατίας και ελέγχου της ορθολογικής κατανομής και απορρόφησης των κονδυλίων.
- Ένταξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και ως εκ τούτου των μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, στο σχέδιο ενός παραγωγικού και κοινωνικού μετασχηματισμού. Σύνδεση της έρευνας με τις ανάγκες της κοινωνίας, αξιοποίηση νέων επιστημόνων και παροχή κινήτρων και ίσων ευκαιριών για την διδακτορική έρευνα. Στήριξη και ενίσχυση των γνωστικών αντικειμένων που εντάσσονται στο χώρο των κοινωνικών επιστημών.

Φοιτητική μέριμνα

- Έλεγχος από τα συλλογικά όργανα των φοιτητών/-τριών, καθώς και από το σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας του ποσού που διατίθεται στον προϋπολογισμό των Ιδρυμάτων για τη φοιτητική μέριμνα.
- Δωρεάν σίτιση από δημόσιες πανεπιστημιακές λέσχες και χωρίς αντίτιμο. Σε ένα μεταβατικό στάδιο βοηθητική για τα Ιδρύματα θα ήταν η συνεργασία με κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις προκειμένου να αναλάβουν τις λέσχες, καθώς και να συνδέονται με αντίστοιχα εγχειρήματα, όπου αυτό είναι δυνατόν σε σχέση με την τροφοδοσία τους.
- Δωρεάν στέγαση για όλους/-ες τους/τις φοιτητές/-τριες και εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης σε αυτές με μέριμνα της Πολιτείας.
- Θέσπιση «ειδικής φοιτητικής κάρτας» για τα Μ.Μ.Μ. ώστε οι φοιτητές/-τριες να μετακινούνται δωρεάν από και προς τις Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις και από και προς τον τόπο κατοικίας τους.
- Δωρεάν συγγράμματα για όλα τα μαθήματα. Ο αριθμός των συγγραμμάτων θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες του επιστημονικού αντικειμένου με τρόπο ολόπλευρο, να παρέχεται κάθε πρόσθετο επιστημονικό βοήθημα, ενώ ταυτόχρονα να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα όλα τα ηλεκτρονικά αρχεία που χρειάζονται. Ίδρυση και επαναλειτουργία των πανεπιστημιακών τυπογραφείων, ώστε οι φοιτητές/-τριες να μη βαρύνονται με περεταίρω έξοδα για το απαραίτητο υλικό, καθώς και να αναβαθμιστούν οι βιβλιοθήκες των Ιδρυμάτων.
- Ασφαλιστική κάλυψη όλων των φοιτητών/-τριών μέσω φοιτητικού βιβλιαρίου υγείας.
- Δημιουργία δομών για τα ΑΜΕΑ που θα στοχεύουν στην ισότιμη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Παροχή κτιρίων και όλων των απαιτούμενων εγκαταστάσεων στις πολιτιστικές ομάδες των Πανεπιστημίων.
- Πρόνοια για δωρεάν πρόσβαση σε πολιτιστικές δραστηριότητες που παράγονται από κρατικούς φορείς και μειωμένο εισιτήριο γι' αυτές που αφορούν την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Δημοκρατία

- Επαναφορά του θεσμού της συνδιοίκησης. Νέο θεσμικό πλαίσιο συμμετοχής των φοιτητικών συλλόγων στα κέντρα λήψης των αποφάσεων στο χώρο των Πανεπιστημίων. Κατάργηση των αντιδραστικών Συμβουλίων Διοίκησης των Ιδρυμάτων.
- Επαναφορά του θεσμού πανεπιστημιακού ασύλου. Η διαφύλαξη του πρέπει να αποτελεί υπόθεση του φοιτητικού κινήματος και της Πανεπιστημιακής κοινότητας.
- Για τη δημοκρατική ανασυγκρότηση των φοιτητικών συλλόγων και την επανασύσταση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (ΕΦΕΕ).

5.3 Θέσεις για τα κοινωνικά δικαιώματα των νέων

Ως Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ υπερασπιζόμαστε τη δημοκρατία, την ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα και αγωνιζόμαστε για την ενίσχυση και τη διεύρυνσή τους. Υποστηρίζουμε την ισότητα για όλους και όλες, την αλληλεγγύη προς όλους και όλες, καθώς και την οριστική άρση των κοινωνικών διακρίσεων.

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ διεκδικεί και παλεύει:

Μεταναστευτικό/Προσφυγικό

Η Νεολαία ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκουμε ένα συνολικό πλαίσιο προσφυγικής και μεταναστευτικής πολιτικής, στηριγμένο στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αξιών της αλληλεγγύης και της ισότητας όλων των ανθρώπων. Διεκδικούμε, λοιπόν:

- Ένα σχέδιο για την υποδοχή και την ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Σχέδιο που θα περιλαμβάνει τη διαρκή συνεργασία της Πολιτείας με τις τοπικές κοινωνίες, τους/τις εθελοντές/-τριες και τις οργανώσεις με σκοπό την ένταξη αυτών των ανθρώπων στην ελληνική κοινωνία, δηλαδή, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην εργασία, στην πολιτική ζωή. Ταυτόχρονα, η Πολιτεία οφείλει να έχει την πλήρη εποπτεία της δράσης των ΜΚΟ.
- Παράλληλα, θα πρέπει να διασφαλίζεται το δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού τους και προστασίας της γλώσσας, της κουλτούρας και του πολιτισμού τους (πρόβλεψη και οργάνωση των αντίστοιχων μαθημάτων για τους/τις μικρούς/-ες πρόσφυγες).
- Καθιέρωσης της αντιρατσιστικής εκπαίδευσης, οργάνωση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεις στα σχολικά βιβλία, προκειμένου να προάγεται ο σεβασμός και η αποδοχή της “διαφορετικότητας”.
- Αποποινικοποίηση του αδικήματος παράνομης εισόδου, διαμονής και εργασίας – καμία ζωή δεν είναι λαθραία.
- Μέριμνα από την Πολιτεία προκειμένου οι διαδικασίες για την απόκτηση ιθαγένειας να μην είναι βραδυκίνητες, δημιουργώντας προβλήματα και δυσκολεύοντας τη διαδικασία για τους/τις δικαιούχους
- Κατάργηση όλων των κλειστών δομών (hot spot), αναβάθμιση των ανοιχτών, έχοντας ως άμεσο στόχο την παροχή μόνιμης κατοικίας για αυτούς-ές και τις οικογένειές τους.

Ζητήματα φύλου & σεξουαλικότητας

Χρειάζονται παρεμβάσεις για την άρση των έμφυλων διακρίσεων και την άρση των εμποδίων που συνδέονται με το φύλο στο πεδίο της εργασίας και επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Η Αριστερά δεν μπορεί παρά να μάχεται για την έμφυλη ισότητα και χειραφέτηση. Προς αυτή την κατεύθυνση, διεκδικούμε:

- Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου προστασίας της μητρότητας, ιδιαίτερα για τις εργαζόμενες με ευέλικτες μορφές απασχόλησης και τις επισφαλώς εργαζόμενες.
- Ενίσχυση των θετικών και ολοκληρωμένων δράσεων υπέρ νέων ανέργων γυναικών, με προτεραιότητα τις ομάδες εκείνες που βρίσκονται στη δυσκολότερη θέση (μονογονείς, μακροχρόνια άνεργες, Ρομά, μετανάστριες).
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο σχεδιασμό πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας και αξιολόγηση των επιπτώσεων κατά φύλο των πολιτικών αυτών.
- Αναβάθμιση του παρόντος θεσμικού πλαισίου για τις γονεϊκές άδειες. Η νομοθεσία θα πρέπει να διασφαλίζει τα δικαιώματα των γυναικών που δουλεύουν υπό καθεστώς ενοικίασης στην άδεια μητρότητας και την προστασία τους από απόλυση ή μη ανανέωση σύμβασης.
- Ενιαίο νόμο για τη βία κατά των γυναικών που θα καλύπτει τη βία στην οικογένεια και κάθε μορφής συμβίωση, την εργασία και την κοινωνία, όπως, επίσης, και υλοποίηση προγραμμάτων για την πρόληψη της έμφυλης βίας, που θα απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητικό και νεανικό κοινό και με στόχο την άρση των έμφυλων στερεοτύπων και την ειρηνική επίλυση διαφορών.

- Καθολική πρόσβαση στις μεθόδους αντισύλληψης και τεχνητής διακοπής κύησης.
- Αναβάθμιση των υποστηρικτικών δομών για γυναίκες.
- Αυστηρότερο θεσμικό πλαίσιο αντιμετώπισης εγκλημάτων όπως ο βιασμός και η εμπορία ανθρώπων.

Ο αγώνας για τα δικαιώματα και την ισότητα των ατόμων της λωατκι κοινότητας αποτελεί μέρος του αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση. Διεκδικούμε:

- Την άμεση αντιμετώπιση από την Πολιτεία κάθε πρακτικής διάκρισης λόγω φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, έκφρασης, ταυτότητας και χαρακτηριστικών φύλου, καθώς και την απαγόρευση της ρητορικής μίσους, με παράλληλη επιβολή των προβλεπόμενων νομικών κυρώσεων.
- Τη θέσπιση του πολιτικού γάμου με πλήρη και ίσα δικαιώματα που απορρέουν από αυτόν.
- Άμεση αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου, παρέχοντας το δικαίωμα της τεκνοθεσίας στα ομόφυλα ζευγάρια, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται μια σύγχρονη οπτική, με νέα διευρυμένη αντίληψη της οικογένειας, που αναγνωρίζει την πολυμορφία των οικογενειακών σχέσεων αλλά και την ελεύθερη, απαλλαγμένη από διακρίσεις, ανάπτυξη της προσωπικότητας του κάθε ανθρώπου
- Τη νομοθέτηση της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου με μόνο κριτήριο τον αυτοπροσδιορισμό.
- Αναβάθμιση της εκπαιδευτικής πολιτικής και συστηματική επιμόρφωση όλων των δημόσιων λειτουργών, και ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών σε θέματα ισότητας.

Νέα ζευγάρια

- Κρατική μέριμνα για τους νέους ανθρώπους που θέλουν να φτιάξουν οικογένεια.
- Πρόβλεψη επιδότησης ενοικίου σε νέα ζευγάρια.
- Πρόβλεψη επιδόματος πρώτου και δευτέρου τέκνου.

Στρατός & στρατιωτική θητεία

- Μείωση της στρατιωτικής θητείας στους επτά (7) μήνες.
- Αναμόρφωση της εκπαίδευσης, ώστε να παρέχει γνώσεις και δεξιότητες, χρήσιμες στην μετέπειτα ζωή.
- Ισόχρονη εναλλακτική θητεία.
- Θεσμική κατοχύρωση του δικαιώματος στην ολική άρνηση στράτευσης.
- Το σπάσιμο του πελατειακού κράτους και του «βύσματος»
- Το κλείσιμο όσων στρατοπέδων δεν εξυπηρετούν τις αμυντικές λειτουργίες και δημιουργήθηκαν στη βάση του πελατειακού συστήματος.
- Εκδημοκρατισμός του στρατού και κατοχύρωση του ελεύθερου συνδικαλισμού σε αυτόν
- Αύξηση της αποζημίωσης των στρατευμένων τουλάχιστον στο 50% του βασικού μισθού
- Υπολογισμός του χρόνου θητείας ως συντάξιμου χρόνου και κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών από το στρατό
- Απαγόρευσης άσκησης εθνικιστικής, ρατσιστικής και σεξιστικής προπαγάνδας εκ μέρους της διοίκησης των μονάδων. Αυστηρές πειθαρχικές και ποινικές κυρώσεις σε διοικητές και αξιωματούχους που παροτρύνουν ή και ανέχονται ομαδικά άσματα και συνθήματα εθνικιστικού περιεχομένου.

- Αντιμετώπιση των ακραίων αυταρχικών και εκδικητικών συμπεριφορών εις βάρος των στρατευμένων

Εξαρτήσεις

Οι χρήστες και οι χρήστριες να σταματήσουν να αντιμετωπίζονται ως εγκληματίες. Δε θέλουμε ένα κράτος που προτιμά ανθρώπους ασθενείς, εξαρτημένους από «σκληρές» ουσίες να τους κλείνει φυλακή αντί να τους θεραπεύει. Διεκδικούμε:

- Την αλλαγή της πολιτικής απέναντι στις εξαρτησιογόνες ουσίες, με κεντρικό άξονα την αποποινικοποίηση της χρήσης
- Ενίσχυση των δομών πρόληψης και θεραπείας, που θα δίνουν έμφαση στη ουσιαστική ενημέρωση της κοινής γνώμης για τα ναρκωτικά και ταυτόχρονα θα διαμορφώνουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα πρόνοιας για τους χρήστες
- Τη μετάβαση σε ένα καθεστώς αποποινικοποίησης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, όπου το τρίπτυχο ενημέρωση – πρόληψη – θεραπεία θα διασφαλίζεται για το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό ανθρώπων, η διάκριση μεταξύ σκληρών και μαλακών ουσιών (Κάνναβη). Νομιμοποίηση της κάνναβης σημαίνει κυκλοφορία της στη δημόσια σφαίρα, μακριά από κάθε ποινική, διοικητική ή άλλη κύρωση, πάντα όμως υπό τον έλεγχο του κράτους και υπό τους όρους που εκείνο θέτει.

Η αποποινικοποίηση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών θα επικεντρώσει τις κατασταλτικές δυνάμεις στην πάταξη των παράνομων κυκλωμάτων εμπορίας, τα οποία εκμεταλλεύονται την ανάγκη των εξαρτημένων για να αποκομίσουν χρηματικά κέρδη.

Φυλακές & κρατούμενοι/-ες

Αυτό που κρίνεται πιο αναγκαίο, και αποτελεί ζήτημα ισότητας και δημοκρατίας, είναι η ενίσχυση των προγραμμάτων και δομών για την κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων. Τα ιδρύματα θα πρέπει να στοχεύουν στο σωφρονισμό και όχι στον εγκλεισμό. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη εναλλακτικών τρόπων φυλάκισης (βλ. αγροτικές φυλακές)

- Ο/Η κρατούμενος/ -η θα πρέπει να προετοιμάζεται να βγει στην κοινωνία, ενώ η τελευταία θα πρέπει να είναι εξίσου έτοιμη να τον/την δεχθεί. Να εξασφαλίζονται όροι και προϋποθέσεις για εργασία και εκπαίδευση.
- Τα προγράμματα επανένταξης προσφέρουν τη δυνατότητα ασχολίας με δημιουργικές δραστηριότητες, την καλλιτεχνική παιδεία, τις τεχνολογίες και το διαδίκτυο.
- Σχετικά με τη φυλάκιση ανηλίκων, η οποία πλέον υφίσταται μόνο για πράξεις που επισύρουν ποινή ισόβιας κάθειρξης, να διερευνάται κατά περίπτωση το κατά πόσο μπορεί να υπάρξει εναλλακτικός τρόπος έκτισης της ποινής αντί εγκλεισμού.
- Απαιτείται η αναβάθμιση των προγραμμάτων ψυχικής υγείας (βλ. προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης) και απεξάρτησης.
- Εκσυγχρονισμός των ιδρυμάτων κράτησης και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων

Ζητήματα σε σχέση με την αστυνόμευση και την καταστολή

Να αλλάξει ριζικά το δίκαιο των διαδηλώσεων και η πρακτική εφαρμογή του. Να καταργηθεί ο νόμος για τις διαδηλώσεις και να αντικατασταθεί από ένα δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο. Να σταματήσει η υπεραστυνόμευση των διαδηλώσεων.

- Να απαγορευθεί η χρήση των χημικών ουσιών (ιδίως των CN και CS) στις διαδηλώσεις.
- Σχέδιο εκδημοκρατισμού των σωμάτων ασφαλείας

- Να καταργηθεί το ΠΔ 141/1991, για εξακρίβωση στοιχείων σε ύποπτους/-ες, που νομιμοποιεί τις προληπτικές συλλήψεις πριν τις διαδηλώσεις και την προσαγωγή χιλιάδων νέων, γιατί δεν «αρέσουν» στα αστυνομικά όργανα.
- Να απομακρυνθούν οι ειδικές δυνάμεις καταστολής όπως τα MAT από συγκεντρώσεις εργαζομένων, φοιτητών/-τριών, συνταξιούχων κλπ.
- Αφοπλισμός των αστυνομικών δυνάμεων στις διαδηλώσεις
- Να επισπευσθούν οι διαδικασίες για την δίωξη των υπευθύνων αστυνομικών για βασανιστήρια.
- Μέριμνα για δίωξη όσων παίρνουν μέρος στη διαπόμπευση κρατουμένων, μαρτύρων από διαδηλώσεις με την παρουσίαση φωτογραφιών τους στα Μ.Μ.Ε. κλπ.
- Να καταργηθούν όλες οι διατάξεις για την χρήση καμερών στις διαδηλώσεις.

AMEA

Διεκδικούμε την παροχή ίσων δικαιωμάτων για τα άτομα με αναπηρία σε κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής (βλ. εκπαίδευση, εργασία, αθλητισμός, πολιτισμός).

- Ενίσχυση των ειδικών σχολικών μονάδων, για παροχή ειδικής εκπαίδευσης, στελεχωμένα με εξειδικευμένο προσωπικό.
- Πρόβλεψη προσβασιμότητας αναπήρων σε όλες τις νέες και υπάρχουσες υποδομές και υποχρέωση προσαρμογής των υπαρχόντων κτηρίων.
- Δωρεάν χρήση όλων των ΜΜΜ από τους/τις αναπήρους και παροχή δωρεάν εισόδου σε χώρους πολιτισμού και αθλητισμού.
- Άμεση ψήφιση της υπό διαβούλευσης Χάρτας Δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ, οι προβλέψεις της οποίας θα τους/τις ανακουφίσουν, θα ικανοποιήσουν αιτήματα και αυτονότητα δικαιώματα αυτών.
- Δυνατότητα πρόσβασης των ΑΜΕΑ στην εργασία. Διαμόρφωση εργαστηριακών σχεδιασμένων για ανάπηρους/-ες, κατάλληλων συνθηκών σε επιχειρήσεις και δημιουργία συνοδευτικών υποστηρικτικών μηχανισμών και δομών. Δυνατότητα εργασίας από το σπίτι.

Διαδίκτυο & ψηφιακά δικαιώματα

Κάθε προσπάθεια φίμωσης της ελεύθερης επικοινωνίας μας βρίσκει αντίθετους/-ες. Σε θέματα ιδιωτικού απορρήτου, διεκδικούμε:

- Το δικαίωμα στη γνώση των ιδιωτικών δεδομένων που μας αφορούν και κατακρατούνται από διάφορες καπιταλιστικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κυβερνοχώρο λόγω χρήσης των υπηρεσιών τους, καθώς και το δικαίωμά μας στην επεξεργασία των πληροφοριών αυτών μέχρι και της διαγραφής τους (ψηφιακή λήθη).

Ως προς τα ψηφιακά πνευματικά δικαιώματα, διεκδικούμε:

- Την πλήρη και άνευ όρων διάθεση των δημόσιων ψηφιακών δεδομένων ως ένα τρόπο επιβολής της διαφάνειας σε οποιαδήποτε δομή ή φορέα, ενώ ταυτόχρονα θέτουμε ζητήματα δημιουργίας νέων μορφών ιδιοκτησίας βασισμένες στη λογική των κοινών (commons). Θεωρούμε το ελεύθερο λογισμικό ανοικτού κώδικα ως λύση για ζητήματα κυριότητας δεδομένων, καθώς και μέσο διασφάλισης του δικαιώματός μας στην πλήρη γνώση των λειτουργιών του λογισμικού που χρησιμοποιούμε και του δικαιώματος στην τροποποίησή του.

Πολιτισμός

Παλεύουμε για την ενίσχυση της νεανικής δημιουργικότητας του πολιτισμού. Διεκδικούμε:

- Τον σχεδιασμό, τον συντονισμό και τη δημιουργία πολιτιστικών δομών, που θα εξασφαλίζουν τον πλουραλισμό της καλλιτεχνικής έκφρασης και δράσης, μακριά από κάθε λογοκρισία και καταστολή, παρέχοντας υποδομές σε νέους/-ες καλλιτέχνες και διευκολύνοντάς τους/τις να δημιουργήσουν.
- Να αντιμετωπιστεί η χρόνια υποχρηματοδότηση και το έλλειμμα διαφάνειας στη χρήση του δημόσιου χρήματος, και στον τρόπο επιλογής των προσώπων.

Η πολιτιστική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση οφείλει να:

- Υπερασπίζεται τον δημόσιο χαρακτήρα του πολιτιστικού αγαθού
- Προάγει την ισότητα χωρίς αποκλεισμούς (φυλετικούς, εθνοκαταγωγής, ΑΜΕΑ, ταυτότητας φύλου κ.λπ.)
- Αναπτύσσει την ιστορική μνήμη, όχι ως εθνική αποκλειστικότητα, αλλά ως τμήμα της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς
- Δημιουργεί σχέσεις αλληλεπίδρασης με την εκπαίδευση (ιστορική παιδεία – καλλιτεχνική παιδεία)
- Παρακολουθεί τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις και συμβάλλει στη συνδιαμόρφωσή τους.

Αθλητισμός

Ο αθλητισμός αποτελεί μέσο κοινωνικοποίησης και διαπαιδαγώγησης των παιδιών στη συλλογική ζωή, καθώς και μέσο διάδοσης αξιών και ιδανικών. Ως εκ τούτου, διεκδικούμε:

- Ενίσχυση του ρόλου της άθλησης στο σχολικό πρόγραμμα
- Εμβάθυνση σε αξίες όπως η συνεργασία, ο συναγωνισμός και όχι ο ανταγωνισμός, η καταπολέμηση των κοινωνικών και φυλετικών διακρίσεων
- Αναβάθμιση και ενίσχυση των ακαδημιών και των νεανικών πρωταθλημάτων σε συνεργασία με τις αντίστοιχες ομοσπονδίες.

Ο αθλητισμός αποτελεί, επίσης, κρίσιμο κοινωνικό αγαθό, ιδιαίτερα για τη νεολαία. Παλεύουμε για:

- Μία διαφορετική φιλοσοφία, όπου στο επίκεντρο θα βρίσκεται ο/η πολίτης και η ανάγκη του/της για άθληση, μακριά από λογικές εμπορευματοποίησης του αθλητισμού.
- Ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού στις γειτονιές σε συνεργασία με τους ΟΤΑ, μέσα από την αναβάθμιση των δημόσιων αθλητικών υποδομών.
- Δωρεάν και ελεύθερη πρόσβαση για όλες και όλους.
- Ανάπτυξη ερασιτεχνικού αθλητισμού. Ενίσχυση των σωματείων από δημόσιους φορείς και ομοσπονδίες με διαφανείς και δίκαιους όρους, για τη δημοκρατική λειτουργία τους, μακριά από ατομικά, οικονομικά ή άλλου είδους συμφέροντα.
- Αθλητικές διοργανώσεις ανοιχτές σε όλους/-ες, με φτηνά εισιτήρια. Συνεργασία με δημόσιους φορείς και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού για την εξάλειψη φαινομένων ρατσισμού, βίας και τυφλού οπαδισμού, εντός και εκτός γηπέδων.
- Εναλλακτικές μορφές άθλησης, μέσα και έξω από τον αστικό ιστό, σε σύνδεση με πολιτιστικά γεγονότα και σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία, όπως ο τουρισμός, η προστασία της φύσης και του περιβάλλοντος κλπ

Παλεύουμε για την προστασία των αθλητών/-τριών, κυρίως των νέων ανθρώπων, που γίνονται συχνά αντικείμενο εκμετάλλευσης, καθώς και ενός συστήματος που στοχεύει, ακόμη

και με αθέμιτα μέσα, μόνο στον στυγνό πρωταθλητισμό. Αγωνιζόμαστε για τη στήριξη και την ασφάλιση των αθλητών/-τριών, που θα τους/τις εξασφαλίζει εμπράκτως σε περιπτώσεις όπως τραυματισμοί, θεραπείες, φυσικοθεραπείες κ.ο.κ.

Περιβάλλον

Διεκδικούμε:

- Άμεση και οριστική παύση της εξόρυξης χρυσού στις Σκουριές, καθώς πρόκειται για μια κοινωνικά άχρηστη και περιβαλλοντικά επιζήμια απόπειρα εξόρυξης χρυσού.
- Την υλοποίηση ενός σχεδίου για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην κατεύθυνση της βιώσιμης & δίκαιης, οικονομικά & οικολογικά διαχείρισης αυτών. Ενός μοντέλου εναλλακτικής διαχείρισης των απορριμμάτων σε κάθε περιφέρεια της χώρας, με σεβασμό στον πολίτη και το περιβάλλον. Ενίσχυση και ανασυγκρότηση του δικτύου ανακύκλωσης των απορριμμάτων.
- Ενίσχυση της οικολογικής συνείδησης των μαθητών-τριών μέσω της αναβάθμισης της περιβαλλοντικής αγωγής.
- Μέριμνα της Πολιτείας για προστασία των αστικών χώρων πρασίνου, ελεύθερων χώρων και δημιουργία νέων.
- Προστασία του περιβάλλοντος από την αυθαίρετη δόμηση και καταπάτησης δημόσιας γης.
- Προστασία της βιοποικιλότητας και της δημόσιας υγείας με την απόρριψη της καλλιέργειας και εκτροφής γενετικά τροποποιημένων οργανισμών που προορίζονται για κατανάλωση ή μεταποίηση.

Στα ζητήματα ενέργειας και νερού, βρισκόμαστε ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των φυσικών πόρων και των δημόσιων υποδομών και δικτύων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μειωψήφουσες τροπολογίες/προσθήκες

Προσθήκη στο 5ο κεφάλαιο, "Θέσεις για την Παιδεία", στο κομμάτι της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Κατάργηση των πανελλαδικών εξετάσεων ως τρόπου πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πρότασή μας είναι η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω ενός προπαρασκευαστικού έτους, που θα έπεται της ολοκλήρωσης του ενιαίου ή επαγγελματικού λυκείου. Το έτος αυτό δε θα προσμετράται στο 4ετές ή 5ετές πτυχίο.